

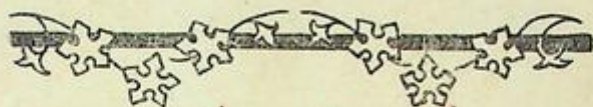
621.112

მ-48

საქართველო

ქართული

კოცტეხლდ ეფუჩაიბ
დუხიხტა

დუხიხტა

საქმე .ბაქოშიშ ურბა რუსთაშვილს
სახელწიფო უნივერსიტეტი ..
ბიბლიოთეკა
№ 58586.

საბჭოთა მწეჩალი
თბილისი

1958

A decorative border with intricate floral and leaf patterns surrounds the central text area.

ეულია ბაღოტი

ტრაკელა

თარგმანი
კახტანკ
ბეწუკელისა

მოქმედი პირები

ემილია გალოტი.

ოდოარდო გალოტი

კლავდია გალოტი

პეტორე გონზაგა, გვასტალის პრინცი.

მარინელი, პრინცის კამერპერი.

კამილო როტა, პრინცის ერთ-ერთი მრჩეველი.

კონტი, მბატვარი.

გრაფი აპიანი

გრაფის ასული ორსინა.

ანჯელო და რამდენიმე მსახური.

{ ემილიას მშობლები

მოქმედება პირველი

სცენა წარმოადგენს პრინცის კაბინეტს.

გამოსვლა პირველი

პ რ ი ნ ც ი, პ რ ა ნ ც ი ს კ ა მ ე რ დ ი ნ ე რ ი.

პ რ ი ნ ც ი (სამუშაო მაგიდასთან, რომელზეც აწყვია უამრავი წერილები და ქაღალდები. ზოგიერთ მათგანს იგი ათვალიერებს). საჩივრები, მხოლოდ საჩივრები! თხოვნა და მხოლოდ თხოვნა!.. პირდაპირ თავის მომამბურებელია! კიდევაც რომ შურთ ჩვენი ბედი!.. ყველასთვის დახმარების გაწევა რომ შეგვეძლოს, ეს კიდევ მესმის, მაშინ მართლაც ღირდა ჩვენი ბედი შეხარბებოდათ... ემილია! (ხსნის ერთ-ერთ თხოვნას და ხელმოწერას დასცქერის.) ემილია? მაგრამ ეს ვილაც ემილია ბრუნესკია და არა გალოტი. არა ეწილია გალოტი!.. მაინც რა სურს ამ ემილია ბრუნესკის? (კითხულობს.) ბევრს მოითხოვს, ძლიერ ბევრს... თუმცა მას ხომ ემილია ჰქვია. თანახმა ვარ! (ხელს მოაწერს და დარეკავს; შემოდის კამერდინერი.) მრჩეველთაგან მისაღებ დარბაზში ჯერ არავინაა?

კ ა მ ე რ დ ი ნ ე რ ი. არა.

პ რ ი ნ ც ი. ძალზე ადრე დავიწყე ჩემი სამუშაო დღე... დილა კი ასე მშვენიერია. მინდა გავისეირნო. მარკიზ მარინელიმ გამაცნობოს. უხმეთ. (კამერდინერი გადის.) მეტი მუშაობა ალარ ძალმიძს. რარივ დამშვიდებულნი ვიყავი, მეგონა, რომ დამშვიდებული ვიყავი... უცებ აღმოჩნდა, რომ ვილაც საბრალო ბრუნესკის ემილია ჰქვია და მთლად გაჰქრა ჩემი სიმშვიდე!..

კ ა მ ე რ დ ი ნ ე რ ი (იხუვ შემოდის). მარკიზთან კაცი გავგზავნეუა. აი წერილი გრაფის ასულ ორსინასგან.

პ რ ი ნ ც ი. ორსინასგან? აქ დადეთ!

კ ა მ ე რ დ ი ნ ე რ ი. მისი შათირი იცდის.

მოქმედი პირები

ემილია გალოტი.

ოდოარდო გალოტი { ემილიას მშობლები

კლაედია გალოტი

პეტორე გონზაგა, გეასტალის პრინცი.

მარინელი, პრინცის კამერპერი.

კამილო როტა, პრინცის ერთ-ერთი მრჩეველი.

კონტი, მზატვარი.

გრაფი აპიანი

გრაფის ასული ორსინა.

ანჯელო და რამდენიმე მსახური.

მოქმედება პირველი

სცენა წარმოადგენს პრინცის კაბინეტს.

გამოსვლა პირველი

პ რ ი ნ ც ი. პ რ ა ნ ც ი ს კ ა მ ე რ დ ი ნ ე რ ი.

პ რ ი ნ ც ი (სამუშაო მაგიდასთან, რომელზეც აწყვია უამრავი წერილები და ქალაღლები. ზოგიერთ მათგანს იგი ათვალიერებს). საჩივრები, მხოლოდ საჩივრები! თხოვნა და მხოლოდ თხოვნა!.. პირდაპირ თავის მომბაბუზრებელია! კიდევაც რომ შურთ ჩვენი ბედი!.. ყველასთვის დახმარების გაწევა რომ შეგვეძლოს, ეს კიდევ მესმის, მაშინ მართლაც ღირდა ჩვენი ბედი შეხარბებოდათ... ემილია! (ხსნის ერთ-ერთ თხოვნას და ხელმოწერას დასცქერის). ემილია? მაგრამ ეს ვილაც ემილია ბრუნესკია და არა გალოტი. არა ეცილია გალოტი!.. მაინც რა სურს ამ ემილია ბრუნესკის? (კითხულობს.) ბევრს მოითხოვს, ძლიერ ბევრს... თუმცა მას ხომ ემილია ჰქვია. თანახმა ვარ! (ხელს მოაწერს და დარეკავს; შემოდის კამერდინერი.) მრჩეველთაგან მისაღებ დარბაზში ჯერ არავინაა?

კ ა მ ე რ დ ი ნ ე რ ი. არა.

პ რ ი ნ ც ი. ძალზე ადრე დავიწყე ჩემი სამუშაო დღე... დილა კი ასე მშვენიერია. მიხდა გავისეირნო. მარკიზ მარინელიმ გამაცინლოს. უხმეთ. (კამერდინერი გადის.) მეტი მუშაობა ~~აღარ~~ ძალმიძს. რარივ დამშვიდებულნი ვიყავი, მეგონა, რომ დამშვიდებული ვიყავი... უცებ აღმოჩნდა, რომ ვილაც საბრალო ბრუნესკის ემილია ჰქვია და მთლად გაჰქრა ჩემი სიმშვიდე!..

კ ა მ ე რ დ ი ნ ე რ ი (იხვდ შემოდის). მარკიზთან კაცი გავგზავნეუ. აი წერილი გრაფის ასულ ორსინასგან.

პ რ ი ნ ც ი. ორსინასგან? აქ დადეთ!

კ ა მ ე რ დ ი ნ ე რ ი. მისი შათირი იცდის.

პ რ ი ნ ც ი. მე თვითონ გაუფუჭავანი პასუხს, თუკი ეს საჭირო აღმოჩნდება. სად არის ორსინა? ქალაქში თუ თავის ვილაში?

კ ა მ ე რ დ ი ნ ე რ ი. იგი გუშინ ქალაქში ჩამოვიდა.

პ რ ი ნ ც ი. მით უარესი... მით უკეთესი, მინდოდა მეტქვა. მით უფრო მცირე ზანს მოუხდება მის შათირს მოცდა. (კამერდინური გაღის.) ჩემო ძვირფასო ორსინა! (ხელში აიღებს წერილს, გამწარებით) თითქოა წამეკითხოს უკვე! (ისევ გადაადგებს წერილს.) დიახ, მე მეგონა, იგი მიყვარდა! რას არ ვიფიქრებთ ხოლმე. შეიძლება მართლაც მიყვარდა. მაგრამ... მიყვარდა, ახლა კი აღარ მიყვარს.

კ ა მ ე რ დ ი ნ ე რ ი (ისევ შემოდის). მხატვარი კონტი ნებართვას ითხოვს...

პ რ ი ნ ც ი. კონტი? კეთილი. შემოუშვით. გულს გადავაყოლებ. (დგება.)

ბამოსვლა მმორკმ

კონტი. პრინცი.

პ რ ი ნ ც ი. დილა მშვიდობისა, კონტი! როგორ ცხოვრობთ? რასა იქნ ხელოვნება?

კონტი. ხელოვნება ლუკმაპურს დაეძებს, პრინცი.

პ რ ი ნ ც ი. მას. ეს არც უნდა სჭირდებოდეს, მან ეს არც უნდა ქნას, ყოველ შემთხვევაში, ჩემს პატარა სამფლობელოში... მაგრამ მხატვარს მუშაობა ხომ უნდა ეხალისებოდეს.

კონტი. მუშაობა? ეს ხომ მისი ნეტარებაა. მაგრამ ძალზე ბევრმა მუშაობამ შეიძლება მას მხატვრის სახელი დაუკარგოს.

პ რ ი ნ ც ი. არა, ძალზე ბევრი არა, ბევრი კი საჭიროა: მცირე იყოს, ოღონდ გულმოდგინედ შესრულებული. თქვენ ხომ ხელცარიელი არ მოსულხართ, კონტი?

კონტი. მოვიტანე ის პორტრეტი, თქვენ რომ შემიკვეთეთ, თქვენო ბრწყინვალეზავ, და ერთიც სხვა პორტრეტი, რომელიც არ შეგიკვეთიათ, მაგრამ იგი დაიმსახურებს თქვენს ყურადღებას...

პ რ ი ნ ც ი. რომელი შეგიკვეთეთ? ველარ გავიხსენე...

კონტი. გრაფის ასულ ორსინასი.

პ რ ი ნ ც ი. მართალსა ბრძანებთ!.. მაგრამ მას აქეთ ხომ კარგა ხანი გავიდა უკვე.

კონტი. ჩვენი მშვენიერი მანდილოსნები ყოველდღე როდი არიან მოლბერტის წინ ჯდომის გუნებაზე. გრაფის ასულა ამ სამ თვეში ეს მხოლოდ ერთხელ ინება.

პ რ ი ნ ც ი. სადაა პორტრეტები?
კ ო ნ ტ ი. მისაღებ დარბაზში: ახლავე შემოვიტან.

გამოსვლა მისამ

პ რ ი ნ ც ი. ორსინას პორტრეტი... რა გაეწყობა... პორტრეტი სხვაა და თვითონ ორსინა სხვა. შეიძლება პორტრეტში კვლავ ვიპოვო ის, რასაც ორიგინალს ველარ ვამჩნევ. მაგრამ მე ეს არა მსურს... აბეზარი მხატვარი! იმასაც კი ვფიქრობ, რომ ქალმა მოისყიდა... თუნდაც ასე იყოს. თუ მისი ახალი პორტრეტი, სულ სხვა ფონზე სხვაგვარი საღებავებით დახატული, ჩემს გულში კვლავ მოუპოვებს ადგილს... ნამდვილად მჯერა, რომ კმაყოფილი შევიქნები. როცა შეყვარებული ვიყავი, რარიგ მსუბუქად, თავისუფლად და მხიარულად ვგრძნობდი თავს... ახლა კი პირიქით. მაგრამ არა. არა, არა! სასიამოვნოა თუ არასასიამოვნო ეს ჩემთვის, ასე მირჩევნია ვიყო.

გამოსვლა მერთხმ

პ რ ი ნ ც ი. კ ო ნ ტ ი. შემოაქვს პორტრეტები; ერთ მათგანს პირშექცევით მიაყუდებს სკამზე.

კ ო ნ ტ ი (მეორე პორტრეტს მოათავსებს პრინცის წინ). გთხოვთ მხედველობაში მიიღოთ, პრინცო, ჩვენი ხელოვნების საზღვრები. მშვენიერების ბევრი მიმზიდველი თვისება მისი საზღვრების მიღმა რჩება. აქეთ მობრძანდით!

პ რ ი ნ ც ი (მცირე ხნის თვალიერების შემდეგ). ჩინებულია, კონტი, ძალზე ჩინებული!.. სწორედ რომ შეეფერება თქვენს ოსტატობას, თქვენს ყალამს, მაგრამ პირფერობა ჩაგიდენიათ, კონტი, უსაზღვრო პირფერობა.

კ ო ნ ტ ი. ორიგინალი კი, მგონი, ასე არა ფიქრობს. (ნამდვილად მე იმაზე მეტი პირფერობა არ ჩამიდენია, რაც ხელოვნებას მართებს.) ხელოვნებამ ისე უნდა დახატოს, როგორც პლასტიკურ ბუნებას, — თუკი ასეთი მართლა არსებობს, — აქვს გააზრებული, რომ არასოდეს არ დაჰკნეს, რაც მასალის წინააღმდეგობის გამო ასე გარდაუვალია ხოლმე, და ჟამთა სიავემაც ვერ შემუსროს.

პ რ ი ნ ც ი. (მოაზროვნე ხელოვანი უფრო მეტი ღირსების მატარებელია.) მაგრამ თქვენ ამბობთ, რომ ორიგინალმა, მიუხედავად ამისა, პოვა...

კ ო ნ ტ ი. მომიტყვეთ, პრინცო. ორიგინალი არის ის პიროვნება, რომელიც ჩემგან პატივისცემას მოითხოვს. მე არ მსურდა რაიმე მეტქვა მის საზიანოდ.

კონტი. ო, არაფერი, არაფერი!.. ეს მხოლოდ ლაყბობაა! მე ვამჩნევ, თქვენი სული მთლად თქვენს თვალეში გადასახლებულა! მიყვარს ასეთი სულები და ამგვარი თვალეები.

პრინცი (ნაძალადევი გულგრილობით). მაშ, კონტი, ემილია გალოტი ნამდვილად მიგაჩნიათ ჩვენი ქალაქის ულამაზეს ასულად?

კონტი. მაშ? მე მიმაჩნია ულამაზეს ასულად? ჩვენი ქალაქის ულამაზეს ასულად? თქვენ მე დამყინით, პრინცო. ანდა მთელი ამ ხნის მანძილზე ისევე ცოტა ნახეთ, რამდენიც მოისმინეთ.

პრინცი. ძვირფასო კონტი... (კვლავ წაუვა თვალი სურათისაკენ.) როგორ შეიძლება ვენდოთ საკუთარ თვალს? კაცმა რომ თქვას, მშვენიერების განსჯა მხოლოდ მხატვარს შეუძლია.

კონტი. ნუთუ ყოველი ჩვენგანის შთაბეჭდილება მხატვრის განსჯას უნდა დაელოდოს? — მონასტერში წაბრძანდეს, ვისაც ჩვენგან სურს ისწავლოს, თუ რა არის მშვენიერება! მაგრამ, როგორც მხატვარმა, ეს უნდა გითხრათ, პრინცო: ჩემს ცხოვრებაში უდიდესი ბედნიერება ის არის, რომ ემილია გალოტი იჯდა ჩემ წინ. აი, ეს თავი, ეს სახე, ეს შუბლი და თვალეები, ეს ცხვირი და ბაგეები, ეს ნიკაპი, ეს ყელი და გულ-მკერდი, ეს ტანი და მთელი აღნაგობა იქცა მას აქეთ ჩემთვის ქალური მშვენიერების ერთადერთ შესასწავლ საგნად. ემილიას პორტრეტი მიიღო მისმა მამამ, რომელიც აქ არ ცხოვრობს. ეს ასლი კი...

პრინცი (სასწრაფოდ შემოტრიალდება მისკენ). რა სთქვით, კონტი? ნუთუ ამასაც ვინმეს შეპპირდით?

კონტი. ეს თქვენთვისაა განკუთვნილი, პრინცო, თუ მოგწონთ.

პრინცი. თუ მომწონს! (ღიმილით) ეს თქვენი ცდაა, კონტი, ქალური მშვენიერების შესასწავლად; მის დასაკუთრებაზე უკეთესი რაღა შეიძლება იყოს? ის პორტრეტი კი თან წაიღეთ — და მისთვის ჩარჩო შეუკვეთეთ.

კონტი. კეთილი.

პრინცი. ისეთი საუცხოო და მდიდრული, როგორის დამზადებაც კი ჩუქურთმის მჭრელს შეუძლია. იგი გალერეაში უნდა გამოჰკიდოთ. ეს კი... აქ დარჩება. ეტიუდს არ სჭირდება დიდი ცერემონია: მას კედელზე დასაკიდებლად არ იმეტებენ, ამჯობინებენ, რომ ხელთ იქონიონ. გმადლობთ, კონტი, დიდად გმადლობთ. როგორც უკვე გითხარით: ჩემს საწვლახოებლოში ხელოვნებას ლუკმაპურის ძიება არ უნდა სჭირდებოდეს, სანამ იგი თვითონ მე მაქვს. წაბრძანდით, კონტი, ჩემს ხაზინადართან და ხელწერილით ორივე პორტრეტისათვის მიიღებთ, რამდენსაც მოისურვებთ. რამდენსაც მოისურვებთ, კონტი!

კონტი. ხომ არ უნდა ვიფიქრო, პრინცო, რომ თქვენ გსურთ დამაჯილდოვოთ არა მხოლოდ ხელოვნებისათვის, არამედ სხვა რამის გამო?

პრინცი. ო, ეჭვიანო ხელოვანო! არა, არა! გესმით, კონტი, რამდენსაც მოისურვებთ. (კონტი გაღის.)

ბამოსვლა მესუთი

პრინცი. რამდენსაც მოისურვებს!.. (პორტრეტს) შენთვის გაღებული ყოველგვარი ფასი ძალზე დაბალია. აჰ! ნუთუ მართლა ჩემი ხარ, ხელოვნების მშვენიერო ქმნილება? ვისაც არ უნდა ეკუთვნოდე, შენ კიდევ უფრო მშვენიერი ქმნილება ხარ ბუნებისა!.. რას ისურვებთ, პატიოსანო დედავ! რა გსურს ბუზლუნა მოხუცო! ოლონდ მოითხოვეთ! ოლონდ მოითხოვეთ! ყველაზე უკეთესი კი ის იქნებოდა, რომ შენი თავი შენგანვე მეყიდა, ჯადოქარო!.. აი ეს მშვენიერებითა და მოკრძალებით აღსავსე თვალები! აი, ეს ბაგეები, როცა გაიხსნებიან სასაუბროდ! როცა იღიმებიან! ო, ეს ბაგეები!.. ფეხის ხმა მესმის... ჯერ კიდევ მეტისმეტად ვეჭვიანობ შენ მიმართ! (შეაბრუნებს პორტრეტს პირით კედლისაკენ.) მარინელი იქნება, აჰ, ნეტავი მისთვის კაცი არ გამეგზავნა. რა მშვენიერი დილა დამიდგებოდა!

ბამოსვლა მემეხსი

მარინელი, პრინცი.

მარინელი. მომიტევეთ, თქვენო ბრწყინვალე ბავ. არ მოველოდი, რომ ასე ადრე მომიხმობდით.

პრინცი. გასეირნება მომესურვა. დილა ძალზე მშვენიერი იყო, ზაგრამ დილამ უკვე ჩაიარა და სურვილმაც გადამიარა... (მცირე ხნის ღუმილის შემდეგ.) ახალს რას მეტყვი, მარინელი?

მარინელი. მნიშვნელოვანი არა ვიცი რა. გრაფის ასული ორსინა გუშინ ქალაქში ჩამოვიდა.

პრინცი. ავერ მისი დილა მშვიდობისაც. (უზენებს ორსინას ბართს.) სხვასაც რაღაცას იწყებ, მაგრამ ამის გაცება სულაც არ მაინტერესებს. თქვენ ესაუბრეთ?

მარინელი. მე ხომ, სამწუხაროდ, მისი გულის მესაიდუმლე ვარ. მაგრამ, თუ ოდესმე კიდევ გავხდი გულის მესაიდუმლე რომელიმე მანდილოსნისა, რომელსაც თავში აზრად მოუვა სერიოზულად შეგიყვაროთ, პრინცი, მაშინ...

პრინცი. ალექსა არ მომიცია, მარინელი!

მარინელი. პო? მაგას ნამდვილად ბრძანებთ, პრინცი? ეს შეიძლება მოხდეს? ო! მაშ გრაფის ასული უსამართლო არა ყოფილა.

პრინცი. ყოველ შემთხვევაში, ძალზე უსამართლო!.. ჩემი

საქორწინო შეთანხმება მასსას პრინცესასთან მოითხოვს, რომ, უპირველეს ყოვლისა, ყველა ამის მსგავსი კავშირი დავარდვიო.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. მარტო ეს რომ ყოფილიყო, ორსინა ისევე უსიტყვოდ შეურიგდებოდა თავის ბედს, ვით პრინცი — თავისას.

პ რ ი ნ ც ი. რომელიც, უდაოდ, უფრო მძიმეა მის ბედზე. ჩემი გული უნდა ემსხვერპლოს სახელმწიფოს საცოდავ ინტერესებს. მაჰკი მხოლოდ უკან უნდა დაიბრუნოს თავისი გული და არ მოუხდება საკუთარი ნების წინააღმდეგ მისი გაწირვა.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. უკან დაიბრუნოს? უკან რატომ უნდა დავიბრუნო? — კითხულობს გრაფის ასული, — თუ კი საქმე ეხება მხოლოდ მეუღლეს, რომელთანაც პრინცს აკავშირებს არა სიყვარული, არამედ პოლიტიკა? ასეთი მეუღლის გვერდით საყვარელი ქალი ყოველთვის ნახავს თავის ადგილს. მას არ ეშინია, რომ ასეთ მეუღლეს შეეწირება მსხვერპლად, მაგრამ...

პ რ ი ნ ც ი. ახალ შეყვარებულს?.. თუნდაც ეგრე იყოს! თქვენ ხომ არ გსურთ ეს დანაშაულად ჩამითვალოთ, მარინელი?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. მე? ნუ გგონივართ ის სულელი, რომლის სიტყვებსაც გადმოგცემთ, პრინციო... გადმოგცემთ მხოლოდ სიბრაღის გამო. მან ხომ გუშინ ნამდვილად ამიჩუყა გული. გრაფის ასულს სულაც არა სურდა ესაუბრა თქვენთან თავის დამოკიდებულებაზე. უნდოდა ჩემთვის თავი მშვიდად, გულგრილად მოეჩვენებინა, მაგრამ ამ გულგრილი საუბრის დროსაც უცებ წამოსცდა რამდენიმე გადაკრული სიტყვა სხვა ქალის მიმართ, რითაც გასცა თავისი გულისტკივილი. სრულიად მხიარული სახით მესაუბრებოდა იგი ყველაზე სამწუხარო ამბებზე და, პირიქით, მწუხარე გამომეტყველებით ხუმრობდა ჩემთან. იგი დამშვიდებას წიგნებში ეძებს. ვშიშობ, რომ ისინი გრაფის ასულს მთლად მოუღებენ ბოლოს.

პ რ ი ნ ც ი ისევე, როგორც მათ მისცეს გრაფის ასულის საბრალო გონებას პირველი ბიძგი. მაგრამ მასთან ჩემი დაბრუნებისათვის თქვენ იმაზე ხომ არ გინდათ მიმართოთ, მარინელი, რამაც მას ყველაზე მეტად დამამოხრა? თუკი მას ახლა სიყვარული უკარგავს შკუას, ადრე თუ გვიან, უსიყვარულოდაც იგივე დაემართება... მაგრამ გვეყო ამაზე საუბარი... ახლა სხვა რამეზე ვილაპარაკოთ. ნუთუ ქალაქში მნახველოვანი არა მომხდარა რა?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. დიახ, თითქმის არაფერი... რადგან გრაფ აპიანის ჯვრისწერა, რომელიც დღეს უნდა მოხდეს, თითქმის არაფერს ნიშნავს.

პ რ ი ნ ც ი. გრაფ აპიანისო? მერედა, ვისზე იწერს ჯვარს? მე ხომ უნდა მცოდნოდა, რომ იგი დანიშნული იყო?

მარინელი. საქმე დიდი საიდუმლოებით იყო მოცული და არც-
კი ღირდა, რომ მის გამო დიდი მითქმა-მოთქმა ატეხილიყო... თქვენ
სიცილადაც არ გეყოფათ, პრინციო. ასეთია მგრძობიარე ადამიანთა
ბედი. სიყვარული მათ სულელურ ოინს უწყობს ხოლმე. ერთმა
ღარბმა და უგვარო ქალიშვილმა შესძლო თავის ბაღში გაეხვია
გრაფი მცირეოდენი თვალთმაქცობითა და უფრო მეტად სათნოების,
გრძობიერებისა და კჳამახვილობის ბრწყინვალეებით და კიდეც, რა
ვიცი, რითი!..

პრინცი. ვინც ასე გატაცებით, ასე დაუფიქრებლად მიეცემა
უმანკოებისა და მშვენიერებით აღძრულ შთაბეჭდილებებს, მგონა,
უფრო შურის ღირსია, ვიდრე დაცინვისა... რა ჰქვია იმ ბედნიერს?
რადგან ეს აპიანი, რაც არ უნდა იყოს, —მე კარგად ვიცი, მარინელი,
რომ თქვენ ისევე ვერ იტანთ მას, როგორც იგი თქვენ, — რაც არ
უნდა იყოს, მინც დიდად ღირსეული ჭაბუკია, მშვენიერი მამაკაცა,
მდიდარი და პატიოსნებით აღსავსე კაცი. სულით და გულით ვისურ-
ვებდი, რომ იგი ჩემს მხარეზე გადმომებრებინა. მე ამაზე კიდეც
დავფიქრებდი.

მარინელი. თუ ეს ძალზე დაგვიანებული არ არის უკვე-
რამდენადაც მე გავიგე, მას სრულებითაც არა აქვს განზრახული
სასახლის კარზე ეძიოს ბედნიერება. აპიანის სურს თავისი გულის
მგრძანებელთან ერთად პიემონტის ველებზე გაემგზავროს: ალბებში
არჩევბზე ინადიროს და ~~ზაზუნუბი~~ წვრთნას. ამაზე უკეთესს სხვა
რას იზამს იგი? არახელსაყრელი ქორწინებით, რომელსაც გრაფი
დღეს მოახდენს, აქ მისთვის ყველაფერი გათავებულია, [საუკეთესო
ოჯახები დღეიდან მას კარს აღარ გაუღებენ.]

პრინცი. ერთი ეგ თქვენი საუკეთესო ოჯახებიც! ოჯახები,
ხადაც ცერემონიალი, ნაძალადეობა, მოწყენილობა სუფევს და, არც-
თუ იშვიათად, გაჭირვებაც. მაგრამ მითხარით, ვისთვის იღებს
გრაფი ასეთ მსხვერპლს?

მარინელი. ეს ვილაც ემილია გალოტია!

პრინცი. რა სთქვით, მარინელი? ვილაც...

მარინელი. ემილია გალოტი.

პრინცი. ემილია გალოტი?.. შეუძლებელია!

მარინელი. მართალს მოგახსენებთ, თქვენო ბრწყინვალეზავ.

პრინცი. არა, გეუბნები, ის არ იქნება. შეუძლებელია.
თქვენ ალბათ სახელი გეშლებათ. გალოტების გვარი დიდია. ეს ვილაც
გალოტი შეიძლება იყოს. მაგრამ ემილია გალოტი კი არა, ემი-
ლია — არა.

მარინელი. ემილია... სწორედ ემილია გალოტი!

პ რ ი ნ ც ი. მაშ ეს ვილაც სხვაა, რომელიც ამ სახელს ატარებს. თქვენ თვითონვე არ სთქვით... „ვილაც ემილია გალოტი“... ვილაც... ასე მხოლოდ სულელს შეეძლო ეთქვა ნამდვილ ემილია გალოტიზე.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. თქვენ თავი აღარ გახსოვთ, თქვენო ბრწყინვალეზავ. განა იცნობთ ამ ემილიას?

პ რ ი ნ ც ი. კითხვა მე მმართებს, მარინელი, და არა თქვენ. ემილია გალოტი? საბიონეტელ პოლკოვნიკ გალოტის ქალიშვილი?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. სწორედ ის.

პ რ ი ნ ც ი. აქ, გვასტალაში რომ ცხოვრობს თავის დედასთან ერთად?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. სწორედ ის.

პ რ ი ნ ც ი. ყველა წმინდის ტაძრის მახლობლად?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. სწორედ ის.

პ რ ი ნ ც ი. ერთი სიტყვით, (ვივარდება პორტრეტს და მარინელის ჯაუჭვლის.) აი! ეს? ეს ემილია გალოტი? სთქვი ერთხელ კიდევ ეზ წყეული „სწორედ ის“ და გამიყარე ხანჯალი გულში!

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. სწორედ ეს.

პ რ ი ნ ც ი. ჯალათო! სწორედ ეს ემილია გალოტი დღეს გახდება...

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. გრაფ აპიანის მეუღლე. (პრინცი ხელიდან გამოსტაცებს მარინელის პორტრეტს და განზე გადაისვრის.) ჯერისწერა მოხდება მისი მამის მყუდრო სამფლობელოში, საბიონეტის მახლობლად. შუადღისას მიემგზავრებიან დედა, ქალიშვილი, გრაფი და შესაძლოა რამდენიმე მეგობარიც.

პ რ ი ნ ც ი (ხასწარკვეთილი ეცემა სკამზე). მაშინ მე დავლუბულვარ. ვაშინ მე სიცოცხლე აღარა მსურს!

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. რა გემართებათ, თქვენო ბრწყინვალეზავ?

პ რ ი ნ ც ი (წამოხტება და მიმართავს მარინელის). მოლაღატეე!.. რა მემართება?.. მე ხომ იგი მიყვარს. მასზე ვლოცულობ. თქვენ ეს უნდა გცოდნოდათ. ეს ადრევე უნდა გცოდნოდათ თქვენ, რომელსაც გასურდათ საუკუნოდ მეტარებინა შეშლილი ორსინას სამარცხვინო ბორკილები. მაგრამ თქვენ, მარინელი, თქვენ, რომელიც ესოდენ ხშირად მეფიცებოდით გულწრფელ მეგობრობას, — ეჰ, პრინციებს არ ჰყავთ მეგობრები, მათ არ შეიძლება მეგობრები ჰყავდეთ, — ასე გამცემლურად, ასე ვერაგულად მიმალავდით ამ წუთამდე საფრთხეს, რომელიც ჩემს სიყვარულს ემუქრებოდა? თუ ეს ოდესმე თქვენ შეგინდოთ, დაე მაშინ ჩემს აღარც ერთ ცოდვას არ ეღირსოს მოტევა.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. სიტყვებს ველარ ვპოულობ, პრინცი, — თუნდაც

დამართოთ თქვენ ამისი ნება, — ჩემი განცვიფრების გამოსათქმელად...
თქვენ გიყვართ ემილია გალოტი?.. დაე მაშინ ფიცს ფიცი მოჰყვეს:
თუ ამ სიყვარულის შესახებ მცირეოდენი გუმანი მაინც მქონოდა,
ოდნავ მაინც მცოდნოდა რამე, დაე მაშინ განდგეს ჩემგან ყველა
ანგელოზი და წმინდანიც... სწორედ ასე ვეფიცებოდი გრაფია
ასულ ორსინასაც. მას სულ სხვა რაიმეზე აქვს ეჭვი.

პ რ ი ნ ც ი. მამ მამატიეთ, მარინელი, (გაღუბვავა) და თანა-
მიგრძნეთ.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ჰოდა, აი, პრინცი! იგემეთ თქვენი თავშეკავებისა
და საიდუმლოს დაფარვის ნაყოფი!.. „პრინციებს მეგობრები არა
ჰყავთ, მათ არ შეიძლება ჰყავდეთ მეგობრები!“ მერედა, რა არის
ამისი მიზეზი? მიზეზი ის არის, რომ მათ არ სურთ მეგობრები
ჰყავდეთ; დღეს ისინი ღირსსა გვხდიან თავიანთი ნდობისა, გაგვი-
ზიარებენ ყველაზე იდუმალ განზრახვასაც კი, მთლიანად გადაგვიშ-
ლიან გულს, ხვალ კი მათთვის ისევე უცხონი ვხდებით, თითქოს
ერთი სიტყვაც არასდროს არ ეთქვათ ჩვენთვის.

პ რ ი ნ ც ი. ეჰ, მარინელი, როგორ შემქმლო გაგნდობოდით,
როცა ამას საკუთარ თავსაც კი ვერ ვუმხელდი?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. როგორც ჩანს, უფრო ნაკლებად განდობილხართ
თქვენი ტანჯვის მიზეზს?

პ რ ი ნ ც ი. მას? რამდენი არ ვეცადე, მაგრამ მეორედ ველარ
დაველაპარაკე.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. მამ ერთხელ...

პ რ ი ნ ც ი. ერთხელ ველაპარაკე... ღამის გაგვიქდე! კიდევ დიდ-
ხანს უნდა მოგიტხროთ? ხომ ხედავთ, რომ ტალღების მსხვერპლი
ვარ: ამდენს რას მკითხებით, თუ როგორ მოხდა ეს? დამიხსენით,
თუ შეგიძლიათ, და მერე მკითხეთ.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. დაგიხსნათ? ნერედა, რაღაა აქ დასახსნელი?
თუ ემილია გალოტის წინაშე დაგიგვიანდათ სიყვარულის აღიარება.
გრაფ აპიანის მეუღლის წინაშე აღიარეთ იგი. საქონელს, რომლის
შოვნა პირველი ხელიდან შეუძლებელია, მეორე ხელიდან ყიდულო-
ბენ და, არცთუ იშვიათად, მეორე ხელიდან ნაშთი საქონელი
უფრო იაფიც ვდება ხოლმე.

პ რ ი ნ ც ი. სერიოზულად ილაპარაკეთ, მარინელი, სერიოზუ-
ლად, თორემ...

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. რა თქმა უნდა, სამაგიეროდ, ეს საქონელი უფრო
ცუდი არის.

პ რ ი ნ ც ი. თქვენ უკვე თავხედობთ.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. თანაც, გრაფს სურს თავისი ცოლით აქედან
გაემგზავროს. საჭიროა სხვა საშუალება გამოვნახოთ.

პ რ ი ნ ც ი. რა საშუალება? კეთილო, საყვარელო მარინელი, მოიფიქრეთ რაიმე ჩემს მაგიერ. რას იზამდით, ჩემს ადგილას რომ იყოთ?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. უწინარეს ყოვლისა, უბრალო საქმეს შევხედავდი, როგორც უბრალოს. შემდეგ კი საკუთარ თავს ვეტყობდი, რომ ტყუილად არ მსურს ვიყო ის, რადაც დავიბადე, ამაოდ არ მსურს, ვიყო მბრძანებელი.

პ რ ი ნ ც ი. ნუ მხიბლავთ ძალაუფლებით, მარინელი, რომელიც ახლა, ჩემი აზრით, აღარაფრის მაქნისია... დღეს, ასე სთქვით? მაშ დღესვე?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. დიახ, ეს დღესვე უნდა მოხდეს, საქმეს კი მაშინ აღარა ეშველება რა, როცა ის უკვე მომხდარია. (მცირე ხნის დაფიქრების შემდეგ.) გსურთ თუ არა, პრინცი, მომანიჭოთ მოქმედების თავისუფლება? თანახმა ხართ თუ არა, რომ ყოველივეს მოიწონებთ, რასაც მე მოვიმოქმედებ?

პ რ ი ნ ც ი. ყოველივეს, მარინელი, ყოველივეს, ოღონდ ეს საშინელება თავიდან ავიცილო.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. მაშ დროს ნუღარ ვკარგავთ. მაგრამ თქვენს ქალაქში არ უნდა დარჩეთ. დაუყოვნებლივ გაემგზავრეთ თქვენს გასართობ ციხე-დარბაზში, დოზალოში. საბიონეტასკენ მიმავალი გზა მის მახლობლად გადის. თუ ვერ მოვახერხებ, რომ გრაფი მათ დაუყოვნებლივ ჩამოვაცილო, ვფიქრობ... არა! არა! დარწმუნებული ვარ, რომ იგი ამ მახეში გაებმება. თქვენ ხომ გსურთ, პრინცი, თქვენს დანიშენასთან დაკავშირებით მასსაში ელჩი გააგზავნოთ? დაე ეს ელჩი გრაფი აპიანი იყოს, იმ პირობით, რომ იგი დღესვე გაემგზავრება. გესმით?

პ რ ი ნ ც ი. მშვენივრად მესმის. ჩვენთან მოუხმეთ. აბა იჩქარეთ, მე კი ახლავე ვჯდები ეტლში.

(მარინელი გადის.)

გამოსვლა მიშვილი

პ რ ი ნ ც ი. ახლავე! ახლავე! სად არის პორტრეტი?.. (თვალბია ეჭებს მას.) იატაკზე? როგორ იქნება! (აიღებს პორტრეტს.) მხოლოდ გიყურო? აღარ ძალმიძს შენი ყურება! რატომ შევეუშვა ისარი უფრო ღრმად ჩემს ჭრილობაში? (დასდებს მოშორებით.) საკმაოდ ვიტანჯე და ვიოხრე, — იმაზე მეტი, ვიდრე ეს საჭირო იყო, — არაფერი კა არ ვიღონე! ამ უმოქმედობით კინალამ დაკვარევე ყველაფერი! მაგრამ თუ ყველაფერი მართლა დაკარგულია? მარინელიმ რომ ვერაფერი

გააკეთოს? რატომ ვამყარებ იმედს მხოლოდ მასზე? თავში ერთი აზრი მომივიდა: ამ დროს, (შეხედვს საათს.) სწორედ ამ საათს ყველა ღვთისმოსაში ქალიშვილი მუდამ დილა დომინიკელთა ტაძარში მიდის წირვის მოსასმენად. რა იქნება, რომ ვცადო და გამოველაპარაკო? მაგრამ ახლა მისი ქორწინების დღეა. ახლა მის გულს სხვა საზრუნავი აქვს და წირვისათვის არა სცხელა. მაგრამ, ვინ იცის. ერთადერთი გამოსავალი ესლა დამრჩა... (რკვეს და, ვიღრე იგი აგროვებს მაგიდაზე გაფანტულ ზოგიერთ ქალალს, შემოდის კამერდინერი.) ეტლი მომგვარეთ. მრჩეველთაგან კვლავ არავინაა?

კ ა მ ე რ დ ი ნ ე რ ი. კამილო როტა გახლავთ.

პ რ ი ნ ც ი. შემოვიდეს. (კამერდინერი გადის.) ნეტავ დიდხანს არ დამაყოვნოს. ახლა ეს შეუძლებელია. სხვა დროს მე მზად ვარ უფრო მეტი დრო შევწირო მის ყოველგვარ ჭოჭმანსა და გაჭიანურებულ საუბარს. აქ იყო ვიღაც ენილია ბრუნესკის თხოვნა... (ეძებს მას). აი, აქ არის... მაგრამ, კეთილო ბრუნესკი, სადაა შენი ქომაგი?

გამოსვლა მირვე

კ ა მ ი ლ ო რ ო ტ ა (ქალაღმბით). პ რ ი ნ ც ი.

პ რ ი ნ ც ი. მობრძანდით, როტა, მობრძანდით, აქ გახლავთ ყველა წერილი, რომელიც ამ დილით გავხსენი. დიდი სანუგეშო არაფერია. თქვენ თვითონ მიხვდებით, რაც უნდა გააკეთოთ; წაიღეთ.

რ ო ტ ა. კეთილი, თქვენო ბრწყინვალებაზე.

პ რ ი ნ ც ი. აქვეა თხოვნა ვინმე ემილია გალოტი... ბრუნესკისა, მინდოდა მეთქვა... მე უკვე დავაწერე ჩემი თანხმობა... მაგრამ... თხოვნა არც ისეთი უბრალოა... დაყოვნეთ ასრულება... თუნდაც ნუ დაყოვნებთ... როგორც გნებავდეთ.

კ ა მ ი ლ ო რ ო ტ ა. მე არც როგორ არა მნებავს, თქვენო ბრწყინვალებაზე.

პ რ ი ნ ც ი. რაღა გაქვთ კიდეც? არის რამე ხელის მოსაწერი?

კ ა მ ი ლ ო რ ო ტ ა. საჭიროა ხელი მოაწეროთ ერთ სასიკვდილო განაჩენს.

პ რ ი ნ ც ი. ძალზე სასიამოვნოა!.. მომეცით! ჩქარა!

კ ა მ ი ლ ო რ ო ტ ა (განცვიფრებული შესტერის პრინცს). სასიკვდილო განაჩენს, ვთქვი მე.

პ რ ი ნ ც ი. მშვენივრად მესმის. აქამდე კიდეც მოვასწრებდი ხელის მოწერას. მეჩქარება.

კ ა მ ი ლ ო რ ო ტ ა (ათვალიერებს თავის ქალაღმბს) როგორც ჩანს, თან არ წამომიღია. მაბატით, თქვენო ბრწყინვალებაზე. ეს შეიძლება ხვალისთვის გადაიდოს.

პ რ ი ნ ც ი. ეგეც შეიძლება. შეკრიბეთ ქაღალდები! მე უნდა გავემგზავრო... ხვალ, როტა, უფრო დიდხანს შეგვეძლება ვიმუშაოთ. (გაღის.)

კ ა მ ი ლ ო რ ო ტ ა (თავს აქნევს, ქაღალდებს აგროვებს და ეშვება წასასვლელად). „ძალზე სასიამოვნოა?“ სასიკვდილო განაჩენი ძალზე სასიამოვნოა? ამ წუთში მას ხელის მოსაწერად არ მივცემდი განაჩენს, თუნდაც იგი ჩემი ერთადერთი შვილის მკვლელს შეეხებოდეს. ძალზე სასიამოვნოა! ძალზე სასიამოვნოა. ეს საშინელი „ძალზე სასიამოვნოა“ პირდაპირ გულს მიგმირავს.

მოქმედება მიორა

მოქმედება მიმდინარეობს გალოტების სახლის დარბაზში

გამოსვლა პირველი

კლავდია გალოტი. პირა.

კლავდია (შეზოდის, წინ შეეყრება მეორე მხრიდან შემოსულ პირს):
ვინ შემოიჭრა ჩვენს ჭიშკარში?

პირა. ჩვენი ბატონი, ქალბატონო.

კლავდია. ჩემი მეუღლე? ნუთუ მართლა?

პირა. იგი ფეხდაფეხ მომყვება.

კლავდია. ასე მოულოდნელად? (მეფურება ქმრის შესახვედრად).
აჰ! ჩემო ძვირფასო!

გამოსვლა მიორა

იგივენი და ოდოარდო გალოტი.

ოდოარდო. დილა მშვიდობისა, ჩემო საყვარელო. აი, ამას ხომ მართლაც მოულოდნელობა ჰქვია.

კლავდია. თანაც ძალზე სასიამოვნო! თუკი ამ მოულოდნელობაში სხვა რაიმე არ იმალება.

ოდოარდო. სხვა არაფერი! დამშვიდდი... დღევანდელი დღის ბედნიერებამ ძალზე ადრე გამომალვიძა. დილა ერთობ მშვენიერა იყო, გზა კი მოკლე. ვიფიქრე, საქნით გართული იქნებიან და შეიძლება რაიმე დაავიწყდეთ-მეთქი... ერთი სიტყვით, მოვედი, დაგხედავთ, და ახლავე გაგბრუნდები... სად არის ემილია? ალბათ მოსართველად გავიდა.

კლავდია. თავისი სულის მოსართველად... წირვის მოსასმენად წავიდა. (დღეს უფრო მჭირდება, ვიდრე ოდესმე, ზეცას კურთხევა გამოვთხოვო), სთქვა მან, მიატოვა ყველაფერი, ჩამოიფარა პირბადე და გაეშურა.

ოდოარდო. სულ მარტოდმარტო?

კლავდია. რამდენიმე ნახევია მხოლოდ...

ოდოარდო. ერთიც საკმარისია, რომ ფეხი დაუცდეს.

კლავდია. ნუ ჯავრობთ, ჩემო ძვირფასო. შემობრძანდით, ცოტა ხანს შეისვენეთ და, თუ გნებავთ, წაისაუზმეთ კიდევაც.

ოდოარდო. როგორც გნებავს, კლავდია, მაგრამ ემილია კი მარტო არ უნდა წასულიყო.

კლავდია. თქვენ კი დარჩით, პირო, მისაღებ ოთახში და დღეისათვის სტუმრები არ მიიღოთ.

გამოსვლა მისამი

პირო, მალე მას შემდეგ ანჯელო.

პირო. რომლებიც მობრძანდებიან მხოლოდ ცნობისმოყვარეობის დასაკმაყოფილებლად. რაღას არა მკითხავდნენ ისინი ამ უკანასკნელი საათის განმავლობაში!.. ეს ვილა მოდის?

ანჯელო (გამოიხედავს სცენის უკანა მხრიდან. მოსხმული აქვს მოკლე ლაბადა, რომლითაც სახეს იფარავს; ქული შუბლზე ჩამოუფხატია). პირო!.. პირო!..

პირო. ნაცნობია? (ამასობაში ანჯელო გამოვა სცენაზე და ლაბადას მოხსნის). ღმერთო ჩემო! ანჯელო, შენა?

ანჯელო. როგორცა ხედავ. კაი ხანია, რაც ამ სახლს გარშემო ვუვლი, რომ შენთვის ორიოდე სიტყვა მეთქვა.

პირო. კიდევ ბედავ ხალხში გამოჩენას? იმ უკანასკნელ მკვლევლობის შემდეგ ხომ კანონგარეშე გამოგაცხადეს. შენი თავისათვის ჯილდოა დანიშნული.

ანჯელო. შენ ხომ არ გინდა მიიღო ის ჯილდო?

პირო. რა გინდა?.. გეხვეწები, ნუ გამაუბედურებ.

ანჯელო. ამით? (უჩვენებს ოქროთი საფეხქვას.) აილე! შენია!

პირო. ჩემი?

ანჯელო. ნუთუ დაგავიწყდა? შენი ყოფილი ბატონი გერმანელი...

პირო. ჩუმად, მასზე სიტყვა არ დასძრა.

ანჯელო. რომელიც შენ შემოიტყუე ჩვენს ხაფანგში, პიზას გზაზე...

პირო. ყურს არავენ გვიგლებდეს!

ანჯელო. იგი ისეთი გულკეთილი აღმოჩნდა, რომ ძვირფასი ბეჭედი დაგვიტოვა... არ იცი?.. ეს ბეჭედი ისე ძვირფასი იყო, რომ ვერ მოვახერხეთ მაშინვე ფულად გადაგვეხურდავებინა და თანაც

ეჭვი არავისთვის არ აღგვეძრა. მაგრამ, როგორც იქნა, ეს შეეძელი და იმ ბეჭედში ასი ბისტოლი მივიღე. აი ეს შენი წილია. აიღე!

პ ი რ ო. არაფერი არ მინდა... სულ შენთვის დაიტოვე.

ან ჯ ე ლ ო. შენი ნებაა. რაკი შენთვის სულ ერთია, თუ რამდენად ჰყიდი შენს თავს... (ისე მოაჩვენებს, თითქოს ისევე სურს ქისის შენახვა.)

პ ი რ ო. მაშ მომეცი! (ართვეს.) რალა გინდა ჩემგან? შენ ხომ მარტო ამისათვის არ მომძებნიდი...

ან ჯ ე ლ ო. არა გჯერა? არამზადავ! ასე ფიქრობ ჩვენზე? როგორა გგონია, განა შევირჩენთ სხვის ნამუშევარს? ეს შეიძლება ეგრეთ წოდებულ პატიოსან ხალხში იყოს მიღებული, ჩვენში კი ასე არაა. მშვიდობით! (ისეთ სახეს მიიღებს, თითქოს მართლა წასვლას აპირებს, მაგრამ უკანვე შემობრუნდება). ერთი რამე მაინც მინდა გკითხო, მოხუცი გალოტი მთლად მარტო ჩამოვიდა. რა სურს ნეტავი?

პ ი რ ო. არაფერიც არა სურს. ცხენით გამოისიერნა მხოლოდ. მისი ქალიშვილი დღეს საღამოთი თავის საგვარეულო მამულშია ჯგარს იწერს გრაფ აპიანიზე. მოხუცს ველარ მოუთმენია დანიშნულ დრომდე.

ან ჯ ე ლ ო. მალე გაბრუნდება?

პ ი რ ო. ისე მალე, რომ აქ მოგასწრებს, თუ კიდევ დააყოვნე. მის წინააღმდეგ ხომ არაფერი განიზრახე? ფრთხილად იყავი, იგი ვაჟაკია.

ან ჯ ე ლ ო. განა მე არ ვიცნობ? განა მეც არ მიმსახურია მის ხელქვეითად?.. გამოსარჩენი რომ მაინც რამე ჰქონდეს! როდის გაემგზავრებიან ახალგაზრდები?

პ ი რ ო. შუადღისას.

ან ჯ ე ლ ო. მსლებლები ბევრი ეყოლებათ?

პ ი რ ო. ერთადერთი ეტლით წავლენ: დედა, ქალიშვილი და გრაფი. რამდენიმე მეგობარი მოწმედ ჩამოვა საბიონეტიდან.

ან ჯ ე ლ ო. მსახურები?

პ ი რ ო. მხოლოდ ორი, ჩემ გარდა. მე წინ წავალ ცხენით.

ან ჯ ე ლ ო. კარგია. კიდევ ერთი რა გკითხო? ვისი ეტლი იქნება: თქვენი თუ გრაფისა?

პ ი რ ო. გრაფისა.

ან ჯ ე ლ ო. ცუდია! მანდ კიდევ ფორეიტორია, ღონიერი მეეტლის გარდა. მაგრამ... მაინც...

პ ი რ ო. ძალიან მიკვირს! რა გინდა? განა. ღირს წვალებად მცირეოდენი სამკაულები, რომლებიც შეიძლება საპატარძლოს ჰქონდეს?

ან ჯ ე ლ ო. სამაგიეროდ, თვით საპატარძლო ღირს.

პ ი რ ო. და ზე ამ ბოროტმოქმედებაშიც უნდა ვიყო თქვენნი ამხანაგი?

ან ჯ ე ლ ო. შენ წინ წახვალ ცხენით. გასწი და გასწი ქენებით! უკან არ მოიხედო!

პ ი რ ო. არავითარ შემთხვევაში.

ან ჯ ე ლ ო. რაო? ისე მომეჩვენა, თითქოს გსურს პატროსანი კაცის როლი გაითამაშო... შენ, მგონი, კარგად მიცნობ, ყმაწვილო! თუ რაზე წამოაყრანტალე... თუ რაიზე ისე არ აღმოჩნდება, როგორც ამიწერე...

პ ი რ ო. ანჯელო, ღვთის გულისათვის...

ან ჯ ე ლ ო. ისე მოიქეც, როგორც გითხრეს. (გაღის.)

პ ი რ ო. ეჰ! როცა ესმეკი ერთ ღერ თმაში გწვდება, სამუდამოდ დაგმსაკუთრებს! შე უბედურა!

გამოსვლა მეოთხე

ო ლო ა რ დ ო და კ ლ ა ვ დ ი ა გა ლ ო ტ ე ბ ი. პ ი რ ო.

ო ლ ო ა რ დ ო. ემილიამ ძალზე დაიკვირნა. მეტი მოცდა აღარ შემიძლია.

კ ლ ა ვ დ ი ა. ერთ წუთს კიდევ მოითმინე, ოლოარდო! ეწყინება, რომ ვერა განახავს.

ო ლ ო ა რ დ ო. ახლა გრაფთან უნდა შევიარო. ველარ მომითმენია იმ წუთამდე, როცა ამ ღირსეულ ახალგაზრდას ჩემს შვილს ვუწოდებ. აღტაცებული ვარ მის მიერ გადადგმული ყოველი ნაბიჯით. ყველაზე მეტად კი იმით, რომ წინაპართა მამულში განუზრახავს თავისთვის ცხოვრება.

კ ლ ა ვ დ ი ა. მე კი გული მისკდება, როცა მაგაზე დაფვიქრდები ხოლმე. ნუთუ სამუდამოდ უნდა დაგკარგოთ ჩვენი ერთადერთი ძვირფასი ქალიშვილი?

ო ლ ო ა რ დ ო. დაკარგვაში რასა გულისხმობ? იმას ხომ არა, რომ იგი სიყვარულით იქნება გარემოსილი? ქალიშვილისაგან შენთვის მონიჭებულ სიხარულს ნუ მიიჩნევ მის ბედნიერებად. შენ გინდა კვლავ აღმიძრა ძველი ექვები, რომ უფრო საზოგადოების ხმაურმა, დროს ტარებამ და სასახლის სიახლოვემ, ვიდრე ჩვენი ქალიშვილის წესიერად აღზრდის აუცილებლობამ, შთაგაგონა დარ-

ჩენილიყავით აქ, ქალაქში, ქმრისა და მამისაგან მოშორებით, რომელსაც თქვენ ასე უყვარხართ.

კ ლ ა ვ დ ი ა. რა უმართებულოდ მსჯელობ, ოდოარდო! მაგრამ დღეს ერთადერთი სიტყვა მეც მათქმევინე ამ ქალაქისა და სასახლესთან სოახლოვის სასარგებლოდ, რომელიც შენს მკაცრ სათნოებას ასე სძულს. აქ, მხოლოდ აქ შეეძლო სიყვარულს შეეერთებინა ერთმანეთისათვის დაბადებულნი. მხოლოდ აქ შეეძლო გრაფს ემილიას პოვნა და იპოვა კიდევაც.

ო დ ო ა რ დ ო. მაგის თანახმა მეცა ვარ. მაგრამ, კეთილო კლავდია, ნუთუ მხოლოდ იმიტომ ხარ მართალი, რომ საქმე კეთილად დაგვირგვინდა? კიდევ კარგი, რომ ასე დასრულდა ეს ქალაქის აღზრდა! მოდი, ჩვენს ჭკუას ნუ მივაწერთ იმას, რაც ბედმა მოგვიტანა, — კიდევ კარგი, რომ ეს საქმე ასე დამთავრდა. ვინც ერთმანეთისთვის დაბადებული იყვნენ, ერთმანეთი პოვეს კიდევაც. ახლა კი გაემგზავრონ იქ, სადაც მათ უბიწოება და მყუდროება უხმობს... რა უნდა აკეთოს აქ გრაფმა? ქედი იდრიკოს, იმლიქვნელოს, იხოხოს და ეცადოს ამალღეს სხვადასხვა მარინელებზე, რომ, ბოლოს, მიაღწიოს იმ წარმატებას, რაც მისთვის სულაც არაა საჭირო? რომ, ბოლოს და ბოლოს, ღირსი გახდეს იმ პატივისა, რომელიც მისთვის არარაობას წარმოადგენს?.. პირო!

პ ი რ ო. აქ განლაგართ.

ო დ ო ა რ დ ო. წადი, ჩემი ცხენი გრაფის სახლთან მიიყვანე. მეც უკან გამოგყვები, იქიდან კი გზას გაუდგები. (პირო გადის.) რატომ უნდა ემსახუროს აქ გრაფი სხვას, როცა იქ თვითონ იქნება მბრძანებელი?.. იმაზე კი არ ფიქრობ, კლავდია, რომ გრაფი შენი ქალიშვილის გამოისობით პრინცთან დამოკიდებულებას სამუდამოდ გაიფუჭებს? პრინცს ხომ მე ვძულვარ.

კ ლ ა ვ დ ი ა. შეიძლება არც ისე, როგორც გეშინია.

ო დ ო ა რ დ ო. შეშინია? სულაც არ შეშინია!

კ ლ ა ვ დ ი ა. ვითხარი, რომ პრინცმა ჩვენი ქალიშვილი ნახა?

ო დ ო ა რ დ ო. პრინცმა? სად?

კ ლ ა ვ დ ი ა. კანცლერ გრიმალდისთან, უკანასკნელ საღამოზე, რომელიც პრინცმა ღირსეულპყო თავისი მობრძანებით. პრინცმა მას ისეთი კეთილი თვალით შეხედა...

ო დ ო ა რ დ ო. კეთილი თვალით შეხედა?

კ ლ ა ვ დ ი ა. პრინცი ისე დიდხანს ესაუბრა ემილიას...

ო დ ო ა რ დ ო. დიდხანს ესაუბრა?

კლავდია. როგორცა ჩანს, ძალზე მოიხიბლა მისი მხიარული ხასიათითა და ჭკუამახვილობით.

ოდოარდო. ძალზე მოიხიბლა?

კლავდია. დიდ ხოტბას ასხამდა მის სილამაზეს!

ოდოარდო. ხოტბას ასხამდა? შენ კი ალტაცებით მიყვები ყოველივე ამას? ო, კლავდია, კლავდია, პატივმოყვარე, უგუნურო დედავ!

კლავდია. რატომ?

ოდოარდო. კარგი, კარგი! ესეც უკვე გათავებულია. ოჰ, რომ წარმოვიდგენ... აი, სწორედ ამ ადგილას შეიძლება ჩემი სასიკვდილო დანჯირი. ავხორცი ადამიანი, რომელიც ალტაცებაში მოდის, თავისას შეეცდება... კლავდია! კლავდია! ამაზე უბრალო გაფიქრებაც კი ცოფსა მგერის... შენ მაშინვე ჩემთვის უნდა გეცნობებინა... თუმცა არ მინდოდა დღეს შენთვის მეწყენინებინა. მაგრამ თუ დაეყოვნდი, (ხელს ხელში სტაცებს.) ეს აუცილებლად მოხდება... ამიტომ გამიშვი გამიშვი! ღმერთი იყოს შენი შემწე, კლავდია... გზა მშვიდობისა!

გამოსვლა მხატვრით

კლავდია გალოტი.

კლავდია. რა ადამიანია. ო, ტლანქო სათნოებავ!.. თუკი ის იმსახურებს ამ სახელს. ყველაფერი საეჭვოდ მიაჩნია, სასჯელის ღირსად!.. ამას რომ ადამიანთა ცოდნა ერქვას, მაშინ ვინ მოისურვებდა მის შექენას? მაგრამ სად არის ემილია? პრინცი მამამისის მტერია. მაშასადამე... მაშასადამე, თუ პრინცმა ჩვენს ქალიშვილს ყურადღება მიაქცია, ალბათ მხოლოდ და მხოლოდ იმისათვის, რომ თავლაფი დაასხას.

გამოსვლა მემკვსი

ემილია და კლავდია გალოტები.

ემილია (შეზოხბის შეშინებული და აძრწობებული). მადლობა ღმერთს! მადლობა ღმერთს! ახლა აღარაფრისა მეშინია. ან იქნება უკანაც გამომყვა? (მოიხსნის პირბადეს და დედას შეამჩნევს.) უკან ხომ არ მომდევს იგი, დედაჩემო? უკან ხომ არ მომდევს? არა, მადლობა ღმერთს!

კლავდია. რა ამბავია, ჩემო შვილო, რა დაგემართა?

ემილია. არაფერი, არაფერი.

კლავდია. ასე დამფრთხალივით რომ იცქირები აქეთ-იქით? მთლად რომ ჰკანკალებ?

ემილია. რა არ მოვისმინე! და სად, სად მომიხდა ამის მოსმენა!

კლავდია. მე კი მეგონა, რომ შენ ეკლესიაში...

ემილია. სწორედ იქ. რას წარმოადგენს ეკლესია და საკურთხეველი ბიწიერებისათვის? ოჰ, დედაჩემო! (მკლავებში ჩაუჯარდება.)

კლავდია. სთქვი, შვილო!.. მოუღე ჩემს შიშს ბოლო... რა შეიძლებოდა ესოდენ ცუდი შეგმთხვევოდა იმ წმინდა ადგილას?

ემილია. არასოდეს ისე გულწრფელი და მხურვალე არ უნდა ყოფილიყო ჩემი ლოცვა, როგორც დღეს. მაგრამ სწორედ დღეს იგი ოდნავადაც არ იყო ისეთი, როგორიც უნდა ყოფილიყო.

კლავდია. ჩვენ მხოლოდ ადამიანები ვართ, ემილია, ლოცვის ნიჭი ყოველთვის როდი გაგვაჩნია. ზეცა ლოცვის სურვილსაც კი ლოცვად ჩაგვითვლის.

ემილია. და ცოდვის ჩადენის სურვილიც ხომ უკვე ცოდვაა.

კლავდია. ამას ჩემი ემილია არ ისურვებდა.

ემილია. არა, დედაჩემო, მოწყალე ღვთაებამ აქამდე არ მიმიყვანა. მაგრამ სხვის შეცოდებას შეუძლია ჩვენდა უნებურად თავის თანამონაწილედ გავგზადოს!

კლავდია. გონს მოდი! აზრები მოიკრიბე როგორმე. მითხარ, რა შეგემთხვა.

ემილია. ის-ის იყო მუხლი მოვიყარე საკურთხეველთან, სადაც წინათ ვლოცულობდი ხოლმე, რადგანაც დაგვიანებით მივედი... ის იყო დავიწყე ჩემი სულის აღვლენა, რომ ვილაცამ პირდაპირ ჩემ უკან დაიკავა ადგილი, ზედ ჩემ უკან. მე არ შემეძლო გავწეულიყავი არც გვერდზე და არც უკან იმის შიშით, რომ რომელიმე მეზობლის ლოცვას ჩემთვის ხელი არ შეეშალა... ლოცვა! აი ყველაზე საშინელა, რაც კი მე მეფიქრებოდა, მაგრამ გაიარა ცოტა ხანმა და მომესმა მთლად ჩემს ყურებთან... ღრმა ამოოხვრის შემდეგ... არა სახელა წმინდანისა, არამედ სახელი, არ გაბრაზდეთ, დედა, თქვენი ქალი-შვილისა... ჩემი სახელი... ო, ნეტავი მეხი დამცემოდა და მეტი აღარაფერი მომესმინა!.. იგი ლაპარაკობდა სილამაზეზე, სიყვარულზე... ჩიოდა, რომ ეს დღე, აღმნიშვნელი ჩემი ბედნიერებისა, საუკუნოდ აუბედურებს მას... იგი მეფიცებოდა... მე მომიხდა ყოველივე ეს მომესმინა, მაგრამ უკან არ მივიხედე, ისეთი სახე მივიღე, თითქო არაფერიც არ მესმის... სხვა რა უნდა მექნა? უნდა შევედრებოდი ჩემს კეთილ ანგელოზს, რომ დავეყრუებიე, თუნდაც სამუდამოდ. მეც ვევედრებოდი, ერთადერთი ესლა შემეძლო... ბოლოს დაღვა კვლავ ფეხზე ადგონის დრო... დამთავრდა წმიდა წესმსახურება.

მე ვთრთოდი. მეშინოდა მისი დანახვა, ვინც ამგვარი თავხედობა გაბედა. მაგრამ როცა შემოვტრიალდი და იგი დავინახე...

კ ლ ა ვ დ ი ა. ვინ, ჩემო შვილო?

ე მ ი ლ ი ა. მიხვდით, დედაჩემო, მიხვდით. მეგონა, ფეხქვეშ მიწა ჩამენგრა-მეთქი... თვითონ ის.

კ ლ ა ვ დ ი ა. ვინ თვითონ ის?

ე მ ი ლ ი ა. პრინცი.

კ ლ ა ვ დ ი ა. პრინცი!.. მადლობა ღმერთს, რომ მამაშენს არ ესმის ეს. აქ იყო და ახლავა წავიდა, შენ აღარ დაგიცადა.

ე მ ი ლ ი ა. მამა აქ იყო და მე არ დამიცილა?

კ ლ ა ვ დ ი ა. ასე შეშფოთებულს მისთვისაც რომ გეთქვა ეს ყველაფერი...

ე მ ი ლ ი ა. მერე რა, დედაჩემო? განა რაიმე საძრახხი ჩავიღინე?

კ ლ ა ვ დ ი ა. არაფერი, ისევე როგორც არც მე ჩამიდენია საძრახხი რამ, მაგრამ მაინც, მაინც... ეჰ, მამაშენს ვერ იცნობ! განრისხების დროს იგი დანაშაულის უმანკო მსხვერპლს დამნაშავედ მიიჩნევდა. გაცოფებულს მოეჩვენებოდა, რომ მე ხელი შევეუწყე იმას, რასაც ვერც ხელს შევეუშლიდი და ვერც გავითვალისწინებდი... განაგრძე, ჩემო შვილო! შემდეგ რა მოხდა? შენ რომ პრინცი იცანი... ვინედოვნებ, თავს საკმაოდ დაეუფლე, რომ მისთვის ერთი შეხედვით გეგრძნობინებინა ის ზიზღი, რომელსაც ის იმსახურებს.

ე მ ი ლ ი ა. ეგ ვერ მოვახერხე, დედაჩემო! პირველი შეხედვის შემდეგ, როცა იგი ვიცანი, გაშხედაობა აღარ მეყო, ერთხელ კიდევ შემეხედა მისთვის. მაშინვე გამოვიქეცი.

კ ლ ა ვ დ ი ა. პრინცი კი დაგედევნა...

ე მ ი ლ ი ა. ეგ კი აღარ გამიგია, ვიდრე კარიბჭესთან არ ვიგრძენი, რომ ხელზე ვილაც მწვდა... ეს იყო პრინცი! სირცხვილისაგან იძულებული გავხდი შევჩერებულიყავი. დავსხლტომოდი ხელიდან? ეს გამვლელთა ყურადღებას მიიქცევდა. აი ერთადერთი აზრი, რომლის მოფიქრებაც შემეძლო ანდა რომელიც კიდევ მახსოვს. იგი ლაპარაკობდა, მე კი პასუხს ვაძლევდი. მაგრამ, რას ამბობდა იგი ან მე რა ვუპასუხე... თუ გავიხსენე, გიამბობ, დედაჩემო; ახლა კი არაფერი არ ვიცი. გონება მთლად დაგკარგე... ისიც კი ვეღარ გამიხსენებია, ხელიდან როგორ გამოვუსხლტი და რანაირად გამოვვარდი გარეთ. გონს მხოლოდ ქუჩაში მოვედი. მესმის, თუ როგორ მომდევს პრინცი, როგორ შემოდის სახლში ჩემთან ერთად და როგორ ამორბის კბიეებზე.

კ ლ ა ვ დ ი ა. ეს ყველაფერი უიშისაგან მოგსვლია, ჩემო შვილო; არასდროს არ დამავიწყდება, რანაირი სახით შემოვარდი. არა, პრინ-

ცი იმდენს ვერ გაბედავდა, რომ უკან დაგდევნებოდა. ღმერთო! ღმერთო! მამამენმა ეს რომ შეიტყოს! როგორ გაცოფდა, როცა ვუთხარი, რომ ამ ცოტა ხნის წინათ პრინცი შენი ნახვით დიდად კმაყოფილი დარჩა! ახლა კი დამშვიდდი, ჩემო გოგო! ყოველივე სიზმრად მიიჩნიე, რაც დაგეჟართა. ამას ხომ უფრო ნაკლები შედეგი მოჰყვება, ვიდრე სიზმარს. დღეიდან ერთბაშად მოელება ბოლო შენს ყოველგვარ ღვენას.

ე მ ი ლ ი ა. არა, დედაჩემო, გრაფმა უნდა გაიგოს, ეს ამბავი მას უნდა ვუთხრა.

კ ლ ა ვ დ ი ა. არაფრის დიდებით ეგ არა ჰქნა! რისთვის? რატომ? ნუთუ გსურს ასეთი უბრალო რამის გამო, დიახ, ასეთი უბრალო რამის გამო იგი ააღელვო? თუნდაც იგი ახლა არ აღელდეს, იცოდე, ჩემო გოგონა, რომ შხამი, რომელიც მაშინვე არ მოქმედებს, არა ნაკლებ საშიშარი შხამია ხოლმე! რაც არავითარ შთაბეჭდილებას არ გამოიწვევს საქმროზე, მან შეიძლება ქმარზე იმოქმედოს. საქმროს შეიძლება სასახელოდაც კი ეჩვენოს ასეთი ღირსეული მეტოქის დამარცხება. მაგრამ მას შემდეგ, როცა იგი გაიმარჯვებს... ეჰ, ჩემო გოგონავ... რარივ ხშირად იქცევა მაშინ საქმრო სულ სხვა არსებად. შენმა ვარსკვლავმა დაგიფაროს ამის გამოცდისაგან.

ე მ ი ლ ი ა. კარგად იცით, დედაჩემო, როგორ მჯერა თქვენი, რა ხალისით გემორჩილებით ყოველთვის. მაგრამ თუ მან სხვისგან გაიგო, რომ პრინცი დღეს მელაპარაკა? განა ჩემი ღუმბილი, ადრე თუ გვიან, მას უფრო მეტად არ შეაშფოთებს?... მე მაინც ვფიქრობ, რომ უკეთესი იქნება, თუ გრაფს არაფერს არ დავუმალავ.

კ ლ ა ვ დ ი ა. ეგ სისუსტეა, სისუსტეა შეყვარებულისა!.. არა, არავითარ შემთხვევაში ეგ არ გააკეთო, ჩემო შვილო! არაფერი არ უთხრა მას! ნურც კი აგრძნობინებ რაიმეს!

ე მ ი ლ ი ა. კეთილი, დედაჩემო... მე ხომ საკუთარი ნება არ გამაჩნია, თქვენი ნების პირისპირ... ეჰ! (ღრმად ამოოხრებს.) ახლა ისევ თავს ლაღადა ვგრძნობ. რა მშიშარა და სულელი ვარ!.. არა, დედაჩემო? ამ შემთხვევაში მე შემძლო თავი სულ სხვაგვარად დამეჭირა და საბატებიც იმაზე მეტი არ მექნებოდა, ვიდრე ახლა.

კ ლ ა ვ დ ი ა. არ მინდოდა ეს შენთვის მეთქვა, ჩემო შვილო, ვიდრე თვითონ შენი ჟანსალი გონება ამასვე არ გეტყოდა. მე კი ვიცოდი, რომ იგი ამას გეტყოდა მაშინვე, როგორც კი შენს ჰკუაზე მოხვიდოდი. პრინცი თავაზიანი კაცია, შენ კი ნაკლებად ხარ მიჩვეული მნიშვნელობას მოკლებულ თავაზიანობის ენას. ამ ენაზე

უბრალო თავაზიანობა იქცევა გრძნობად, ქათინაური — ფიცად, ჟინი — სურვილად, სურვილი კი განზრახვად; არაფერი ამ ენაზე ქლერს, როგორც ყველაფერი, ხოლო ყველაფერი იგივეა, რაც არაფერი.

ე მ ი ლ ი ა. ო, დედაჩემო, თუ ასეა, მაშინ ჩემი შიში მთლად სასაცილოდ უნდა მოგჩვენებოდა. რა თქმა უნდა, ჩემი კეთილი აპიანი ამას ვერ გაიგებს! მას ადვილად შეიძლებოდა მივეჩინე უფრო პატივმოყვარე, ვიდრე სათნო ადამიანად... აი თვითონ იგი მოდის! ეს მისი ფეხის ხმაა.

გამოსვლა მეზვიდე

ი გ ი ვ ე ნ ი ლ ა გ რ ა ფ ი ა პ ი ა ნ ი.

ა პ ი ა ნ ი (შემოდის ღრმად ჩაფიქრებული, თვალუბრალოდ, იგი ისე ახლოვდება, რომ ვერ ამჩნევს ემილიას, ვიდრე თვითონ ეს უკანასკნელი არ მიიჩნებს მასთან). აჰ, ჩემო ძვირფასო! თქვენთან შეხვედრას მისაღებში სულ არ ველოდი.

ე მ ი ლ ი ა. მე კი ვისურვებდი, გრაფო, რომ მხიარული ჰყოფილიყავით იქაც, სადაც ჩემთან შეხვედრას არ მოელოთ... ასე სერიოზული? ასე საზეიმო სახით? განა ეს დღე არ იმსახურებს მეტ ალტაცებას?

ა პ ი ა ნ ი. იგი მეტი ღირს, ვიდრე ჩემი მთელი სიცოცხლე, მაგრამ აღსავსეა ჩემთვის ისეთი ნეტარებით, რომ, შეიძლება, თვით ეს ნეტარება მხდის ასე სერიოზულს, ან, როგორც თქვენ მიწოდებთ, საზეიმო სახის მქონეს (შეამჩნევს ემილიას ღედას.) აჰ, თქვენც აქ ბრძანდებით, ქალბატონო! მალე უფრო ნაზ სახელს გიწოდებთ.

კ ლ ა ვ დ ი ა. რაც ჩემთვის დიდად საამაყო იქნება. რა ბედნიერი ხარ, ჩემო ემილია! რატომ მამაშენმაც არ გაიზიარა ჩვენი სიხარული?

ა პ ი ა ნ ი. ახლავა გამოვუსხლტი მის მკლავებს, უფრო სწორად იგი — ჩემს მკლავებს. რა კარგი კაცია, ჩემო ემილია, თქვენი მამა! ყველა მამაკაცური სათნოების ნიმუშია. რაოდენ მალღებდა ჩემი სული მასთან ყოფნის დროს. ჩემი გადაწყვეტილება, — ყოველთვის კეთილი, მუდამ კეთილშობილი ვიყო, — არასოდეს არ არის იმაზე უფრო მტკიცე, ვიდრე მაშინ, როდესაც მას გხვდავ, როცა მასზე ვფიქრობ. სხვა რითი, თუ არა ამ გადაწყვეტილების განხორციელებით, შემიძლია ჩემი თავი მივიჩნიო იმის ღირსად, რომ მისი შვილი მერქვას, თქვენი ვიყო, ჩემო ემილია?

ე მ ი ლ ი ა. მან კი არ ისურვა ჩემთვის მოეცადა!

ა პ ი ა ნ ი. ვფიქრობ, ეს იმიტომ ქნა, რომ ამ ხანმოკლე ნახვით

ემილია ძალზე ააღელვებდა მას, მეტიხმეტად დაუფლუ-
ბოდა მის მთელ სულს.

კ ლ ა ვ დ ი ა. მას ეგონა, რომ დაკავებული იქნებოდი საქორ-
წინო მორთვა-მოკაზმვით, მაგრამ გაიგო...

ა ბ ი ა ნ ი. ის, რაც მისგან მე მოვისმინე გრძნობამორეული
აღტაცებით... ძალზე კარგია, ჩემო ემილია. მე მეყოლება ღვთისმო-
სავი ცოლი, რომელსაც თავი არ შოაქვს თავისი ღვთისმოსაობით.

კ ლ ა ვ დ ი ა. მაგრამ, როცა ერთ საქმეს ვაკეთებთ, ჩემო შვი-
ლებო, არც მეორე უნდა დავივიწყოთ!.. უკვე დროა; წადი, მოემზადე,
ემილია.

ა ბ ი ა ნ ი. რა მომზადება უნდა, ქალბატონო?

კ ლ ა ვ დ ი ა. ნუთუ თქვენ გნებავთ ასეთი სახით მიიყვანოთ
საკურთხეველთან?

ა ბ ი ა ნ ი. მართლაც, ახლალა შევამჩნიე. ვინც თქვენ შეგზავდავთ,
ემილია, როგორღა იფიქრებს თქვენს მორთულობაზე? რატომ არ
შეიძლება იგი ასეთი სახით მივიყვანო საკურთხეველთან?

ემილია. არა, ჩემო ძვირფასო გრაფო, ასე არა, არც მთლად
ასე, მაგრამ არც მეტიხმეტად მორთული, არც მეტიხმეტად... ერთ
წუთში მზად ვიქნები. მე არ გავიკეთებ არც ერთ იმ სამკაულს,
რომელიც მიზოძა თქვენმა დიდსულოვანმა გულუხვობამ. არაფერს,
სრულიად არაფერს არ ჩავიცვამ ისეთს, რაც ესოდენ ძვირფას სამკა-
ულებს მოუხდება. მე შევიძულე ამ ქვებს, თქვენი ნაჩუქარი რომ
არ იყოს. ისინი ხომ სამჯერ დამესიზმრა.

კ ლ ა ვ დ ი ა. რაო? მაგის შესახებ მე არაფერი ვიცი.

ემილია. სიზმარში ვნახე, თითქოს ისინი მეკეთა და ყოველი
მათგანი უცებ მარგალიტად გადაიქცა. მარგალიტები ხომ ცრემლებსა
ნიშნავს, დედაჩემო?

კ ლ ა ვ დ ი ა. ჩემო ბავშვო! სიზმრის ახსნაც თვითონ სიზმარს
ჰკავს. შენ ხომ წინათ მარგალიტი ქვებს გერჩივან?

ემილია. რა თქმა უნდა, დედაჩემო, რა თქმა უნდა.

ა ბ ი ა ნ ი (ჩაფიქრებით, სველიანად). ცრემლებსა ნიშნავს, ცრემ-
ლებსა ნიშნავს...

ემილია. როგორ? ეს თქვენ გაძრწუნებთ? თქვენ?

ა ბ ი ა ნ ი. ღიახ. მე ამისი უნდა მრცხვენოდეს კიდეც. მაგრამ
რაკი ფანტაზია ერთხელ მწუხარედ განეწყობა...

ემილია. რატომ განეწყობს ის ასე? რას იტყვით იმაზე, რაც
ახლა მოვიფიქრე?.. რა მეცვა, როცა პირველად მოგეწონეთ?.. გახ-
სოვთ კიდეც?

ა ბ ი ა ნ ი. მახსოვს კიდეც? ჩემს ფიქრებში მე სხვაგვარს არცა

გხედავთ. მაშინაც კი ისეთივეს გხედავთ, როცა სხვაგვარად ჩაცმულს გიცქერთ.

ე მ ი ლ ი ა. მაშ კაბა იმავე ფერისა და ისეთივე თარგისა, ხალვათი და განიერი.

ა ბ ი ა ნ ი. მშვენიერია.

ე მ ი ლ ი ა. თმა?

ა ბ ი ა ნ ი. თმას ჰქონდეს მისი საკუთარი მუქი ბრწყინვალეობა, ისეთი კულულები, როგორნიც თვით ბუნებამ შეჰქმნა...

ე მ ი ლ ი ა. შიგ გაკეთებულ ვარდსაც ნუ დაივიწყებთ!.. საუცხოოა! საუცხოო! ცოტა ხანს მოითმინეთ და თქვენს წინაშე სწორედ ასეთი წარმოვლდები!

გამოსვლა მირვი

გ რ ა ფ ი ა ბ ი ა ნ ი. კ ლ ა ვ დ ი ა გ ა ლ ო ტ ი.

ა ბ ი ა ნ ი (მწუხარედ გააყოლებს თვალს ემილიას). მარგალიტები ცრემლებსა ნიშნავს!.. ცოტა ხანს მოვითმინოთ! დიახ, დრო რომ ჩვენს გარეშე არსებობდეს და ციფერბლატის ერთი წუთი ჩვენს გულში მთელ წლად არ გაგრძელდებოდეს.

კ ლ ა ვ დ ი ა. ემილიამ სწრაფად და სწორად შეგნიშნათ, გრაფო. დღეს თქვენ ჩვეულებრივზე სერიოზული ბრძანდებით. ახლა, როცა ერთი ნაბიჯითღა ხართ დაშორებული თქვენი სურვილების მიზანს, იქნება ნანობთ, გრაფო, რომ ეს იყო თქვენი სურვილების მიზანი?

ა ბ ი ა ნ ი. აჰ, დედაჩემო, როგორ შეგიძლიათ ასე დაეჭვდეთ თქვენს შვილზე?.. ეს კი მართალია, რომ დღეს უჩვეულოდ გულდამძიმებული და მოწყენილი ვარ. საქმე ის არის, ქალბატონო, რომ მიზანს ერთი ნაბიჯით ვარ დაშორებული, თუ სულაც არ მივახლოვებივარ მას, — არსებობდა ერთი და იგივეა. ყველაფერი, რასაც შე ვხედავ, ყველაფერი, რაც მე მესმის, ყველაფერი, რაზედაც ვოცნებობ, გუშინდელსა და გუშინწინდელს აქეთ ამ ჭეშმარიტებას მიქადაგებს. ეს ერთი აზრი ბოჭავს სხვა დანარჩენთ, რომლებიც მე უნდა მქონდეს, ან მსურს, რომ მქონდეს... რა არის ეს? ვერ გამოვიცა...

კ ლ ა ვ დ ი ა. თქვენ მე მაშფოთებთ, ბატონო გრაფო!

ა ბ ი ა ნ ი. ყველაფერი ერთიმეორეს ერთვის!.. გულმოსული, გაბრაზებული ვარ ჩემს მეგობრებზე და საკუთარ თავზე...

კ ლ ა ვ დ ი ა. რატომ?

ა ბ ი ა ნ ი. ჩემი მეგობრები დაბეჯითებით მოითხოვენ, რომ ერთი სიტყვა მაინც ვუთხრა პრინცს ამ ქორწინებაზე, ვიდრე ჯვარს დავი-

წერ. ისინი მეთანხმებიან, რომ მე მოვალე არა ვარ, მაგრამ პრინცი-
სადმი პატივისცემა და ყურადღება მოითხოვს ამას... მე კი ისე სუსტი
აღმოვჩნდი, რომ მათ დავეთანხმე. ახლა ვემზადებოდი მასთან გასამგ-
ზავრებლად.

კ ლ ა ვ დ ი ა (განცვიფრებული). პრინცთან?

გამოსვლა მცხრამ

პ ი რ ო. მას უმაღლე შემოჰყვება მ ა რ ი ნ ე ლ ი.

• გ ი ვ ე ნ ი.

პ ი რ ო. ქალბატონო, მარკიზ მარინელი შეჩერდა თქვენი სახლის
წინ და გრაფს კითხულობს.

ა პ ი ა ნ ი. მე?

პ ი რ ო. აი თვითონ იგიც. (ქარს უღებს და გადის.)

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. გთხოვთ მაპატიოთ, ქალბატონო... მე თქვენთან
ვიყავი, ბატონო გრაფო, და გავიგე, რომ აქ იმყოფებოდით. თქვენთან
გადაუდებელი საქმე მაქვს... კიდევ პატიებას გთხოვთ, ქალბატონო,
ეს სულ რამდენიმე წუთს წაგვართმევს.

კ ლ ა ვ დ ი ა. მე არა მსურს გაგრძელდეს ეგ წუთები. (თავს
დაუკრავს და გადის.)

გამოსვლა მათე

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ა პ ი ა ნ ი.

ა პ ი ა ნ ი. რას მიბრძანებთ, ბატონო ჩემო?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. მე გამომგზავნა მისმა ბრწყინვალეობამ, პრინცმა.

ა პ ი ა ნ ი. რა ნებავს პრინცს?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. დიდად ვამაყობ, რომ წილად მხვდა ბედნიერება
გაცნობოთ მისი ესოდენ უდიდესი მოწყალება... თუკი გრაფ აპიანის
მანცლამანც არ ნებავს, მე თავის ერთ-ერთ უერთგულეს მეგობ-
რად მიმიჩნის...

ა პ ი ა ნ ი. ზედმეტი შესავლის გარეშე, თუ შეიძლება

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. კეთილი! პრინცმა ახლავე უნდა წარგზავნოს
თავისი ელჩი მასსას ჰერცოგთან, მისი ქალიშვილის შერთვასთან
დაკავშირებით. მას დიდხანს ვერ გადაეწყვიტა, თუ ვისთვის მიენდო
ეს საქმე, ბოლოს კი მისი არჩევანი, ბატონო გრაფო, თქვენზე
შეჩერდა.

ა პ ი ა ნ ი. ჩემზე?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ეს კი უჩემოდ არ მომხდარა, თუკი მეგობრობას
ხმამალლა ლაპარაკის უფლება აქვს.

ა ბ ი ა ნ ი. ტეშმარიტად მძიმე მდგომარეობაში მაყენებთ, ალა-
ვიცი, მადლობა ვით გადაგიხადოთ; დიდი ხანია აღარ ველოდი, რო-
პრინცი ინებებდა ჩემთვის მოეცა რაიმე დავალება.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. დარწმუნებული ვარ, რომ ამისთვის მას ღირსეუ-
ლი შემთხვევა არ მისცემია, და, თუ ეს შემთხვევაც ღირსეული არაა
ისეთი კაცისათვის, როგორცაა გრაფი აპიანი, მაშინ, რა თქმა უნდა,
ჩემს მეგობრობას ძალზე უჩქარანია თავისი გულმოდგინებით.

ა ბ ი ა ნ ი. მეგობრობა და მეგობრობა ყოველ მესამე სიტყვაზე!..
ნეტავ ვის ველაპარაკები? მარკიზ მარინელის მეგობრობაზე არასო-
დეს მიოცნებია.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ვგრძნობ, რომ შეცდომა ჩავიდინე, ბატონო
გრაფო, — მიუტევებელი შეცდომა, თქვენს ნებადაურთველად რომ
მოვინდომე გავმხდარიყავ თქვენი მეგობარი. თუმცა სულ ერთი არაა?
პრინცის მოწყალება და თქვენთვის შემოთავაზებული პატივი მაინც
ძალაში რჩება და არ შეეცვება, რომ ამით დიდი სიხარულით ისარ-
გებლეთ.

ა ბ ი ა ნ ი (რამდენიმე ხნის დაფიქრების შემდეგ). რა თქმა უნდა.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. მაშ წავიდეთ.

ა ბ ი ა ნ ი. საით?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. დოზალოში, პრინცთან. ყველაფერი უკვე მზად
არის. დღესვე უნდა გავემგზავროთ.

ა ბ ი ა ნ ი. რას ამბობთ?.. დღესვე?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. უმჯობესია ამ საათშივე. ნულარ დააყოვნებთ.
საქმე ძალზე სასწრაფოა.

ა ბ ი ა ნ ი. მართლა? თუ ასეა, დიდად ვწუხვარ, რომ უარი უნდა
ვთქვა იმ პატივზე, რომელსაც მე პრინცი მღებს.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. რაო?

ა ბ ი ა ნ ი. მე არ შემიძლია დღეს გავემგზავრო, არც ხვალ და
არც ზეგ...

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. თქვენ ხუმრობთ, ბატონო გრაფო?

ა ბ ი ა ნ ი. თქვენთან?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. პირდაპირ შეუდარებელია! თუ ეს ხუმრობა
პრინცს ეხება, იგი მით უფრო გასართობია... მაშ არ შეგიძლიათ
გავემგზავროთ?

ა ბ ი ა ნ ი. არა, ბატონო ჩემო, არა! იმედი მაქვს, რომ თვითონ
პრინცი ჩათვლის ჩემს ბოდის ყურადღების ღირსად.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. რომელსაც მეც დიდი ინტერესით მოვისმენდი.

ა ბ ი ა ნ ი. ო, დიდი არაფერია! საქმე ის არის, რომ მე დღეს
ცოლს ვირთავ.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. მერე?

ა ბ ი ა ნ ი. მერე?.. მერე?.. თქვენი კითხვა ძალზე გულ-
უბრყვილოა.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ყოფილა ისეთი შემთხვევაც, გრაფო, როცა ქორ-
წინება გადაუღვიათ. მე, რა თქმა უნდა, არა ვფიქრობ, რომ ამით
საცოლესა თუ საქმროსათვის ყოველთვის დიდი სამსახური გაუწე-
ვიათ. საქმეს შეიძლება არასასიამოვნო მხარეც გააჩნდეს. მაგრამ მე
მანც ვფიქრობ, რომ ბრძანება მეფისა...

ა ბ ი ა ნ ი. ბრძანება მეფისა? მეფისა? მეფე, რომელსაც შენ
თვითონ ირჩევ, არცთუ მთლად მეფეა. გეთანხმებით, რომ თქვენ
მოვალენი ხართ პრინცს უსიტყვოდ დაემორჩილოთ. მე კი — არა.
სასახლის კარზე მე ჩემი სურვილით ჩამოვედი. მსურდა პატივი მქო-
ნოდა პრინცთან გამსახურნა, მაგრამ ის კი არა, რომ მის მონად გადაე-
ქცეულიყავი... მე ვარ ვასალი უფრო დიდი მეფისა.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. დილია თუ პატარა, მეფე მეფეა.

ა ბ ი ა ნ ი. მაგაზე არ დაგიწყებთ დავას!.. კმარა! მოახსენეთ
პრინცს ყველაფერი, რაც აქ მოისმინეთ: დიდად ვწუხვარ, რომ ვერ
ვისარგებლებ მისი მოწყალებით, რადგან სწორედ დღეს ჯვარს
ვიწერ, რაც შეადგენს მთელ ჩემს ბედნიერებას.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ხომ არ გნებავთ, ისიც მოვახსენო, ვისზე?

ა ბ ი ა ნ ი. ემილია გალოტიზე.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ამ ოჯახის შვილზე?

ა ბ ი ა ნ ი. ამ ოჯახისა.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ჰმ! ჰმ!

ა ბ ი ა ნ ი. რა გნებავთ?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. მე ვფიქრობ, რაკი ეს ასეა, უფრო მცირე დაბრ-
კოლება გველოდება, რომ ეს ცერემონია თქვენს დაბრუნებამდე
გადაიდოს.

ა ბ ი ა ნ ი. ცერემონია? მხოლოდ ცერემონია?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. კეთილი მშობლები ამას არ იწყენენ.

ა ბ ი ა ნ ი. კეთილი მშობლები?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. და ემილიაც ხომ თქვენი იქნება უეჭველად.

ა ბ ი ა ნ ი. უეჭველად? მაგ „უეჭველობით“ თქვენ უეჭველი
მაიმონი ხართ.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ამას მე მკადრებთ, გრაფო?

ა ბ ი ა ნ ი. რატომაც არა?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. პოი, ზეცავ და ჯოჯოხეთო! ჩვენ ამაზე კიდევ
მოვილაპარაკებთ.

ა ბ ი ა ნ ი. მაიმონი ავზე ავია, მაგრამ...

მარინელი. სიკვდილი და შეჩვენება! გრაფო, მე მოვითხოვ დაკმაყოფილებას.

აპიანი. ეს თავისთავად იგულისხმება.

მარინელი. მე მას ახლავე მივიღებდი, მაგრამ არ მინდა გულჩვილ საქმროს დღევანდელი დღე ჩავუმწარო.

აპიანი. გულკეთილო ქმნილება! არა! არა! (სტაცებს ხელს.) მასსაში, რა თქმა უნდა, დღეს ვერ გავემგზავრები, მაგრამ თქვენთან გასასეირნებლად საკმაო დრო მაქვს, წამოზრძანდით! წამოზრძანდით!

მარინელი (ხელიდან დაუსხლტება და გადის). მოთმინება იქონიეთ, გრაფო, მოთმინება!

გამოსვლა მითართმებზე

აპიანი. კლავდია გალოტი.

აპიანი. გასწი, საზიზლარო ადამიანო! აპი ამან კარგად იმოქმედა ჩემზე. სისხლი ამიღელვა. სულ სხვაგვარად, კარგად ვგრძნობ თავს.

კლავდია (შეშოდის აჩქარებით, შემოთვებული). ღმერთო ჩემო! გრაფო! ცხარე კამათის ხმა შემომესმა... სახე მთლად აგნთებიათ. რა მოხდა?

აპიანი. არაფერი, ქალბატონო, სრულებით არაფერი. კამერკერმა მარინელიმ დიდი სამსახური გამიწია: დამიხსნა პრინცთან წასვლისაგან.

კლავდია. ნამდვილად?

აპიანი. ახლა ჩვენ შეგვიძლია კიდევ უფრო ადრე გავემგზავროთ. წავალ, ჩემს ხალხს ავაჩქარებ და ახლავე დაებრუნდები; ამასობაში ემილიაც მოემზადება.

კლავდია. შემიძლია სრულიად დამშვიდებული ვიყო, გრაფო?

აპიანი. სრულიად დამშვიდებული ბრძანდებოდეთ, ქალბატონო. (გადის. კლავდია შედის მეზობელ ოთახში.)

მოქმედება მისამამ

სცენა წარმოადგენს პრინციის განართობი სასახლის წინა დარბაზს.

გამოსვლა პირველი

პრინცი. მარინელი.

მარინელი. ყველაფერმა ამაოდ ჩაიარა. გრაფმა უდიდესი ზიზღით უარპყო მისთვის შეთავაზებული პატივი.

პრინცი. მაშ საქმე ადგილიდან აღარ იძვრის? მაშ უნდა აღსრულდეს? მაშ ემილია დღესვე მისი შეიქნება?

მარინელი. როგორც ჩანს.

პრინცი. მე კი ასე ბევრს მოველოდი თქვენი გეგმისაგან. ვან იცის, როგორ უჭკუოდ მოიქეცით. თუ სულელი უნებლიეთ კარგ რჩევას მოგვცემს, მისი ასრულება ჰკვიან კაცს უნდა დაავალო. მე ეს უნდა გამეთვალისწინებინა.

მარინელი. აი როგორ დამაჯილდოვეს!

პრინცი. რისთვის უნდა დამეჯილდოვებინეთ?

მარინელი. იმისთვის, რომ ამის გამო სიცოცხლე საფრთხეში ჩავიგდე. როცა დავინახე, რომ ვერც სერიოზული ლაპარაკითა და ვერც დაცინვით ვერ დავითანხმე გრაფი, სიყვარული პატივზე გაეცვალა, შევეცადე მოთმინებიდან გამომეყვანა იგი. ისე წარემართე საუბარი, რომ გულმოსულს მთლად დაავიწყდა თავი. მან ლანძღვა დამიწყო, მე კი დაკმაყოფილება მოვითხოვე, იქვე, ადგილზე. ვფიქრობდი, ან მოვკლავ, ან შევაკვდები-მეთქი. თუ მოვკლავდი, მაშინ გამარჯვება ჩვენ დაგვრჩებოდა, თუ ის მომკლავდა, რა უშავდა მერე? მაშინ გრაფს გაქცევა მოუხდებოდა, პრინცი კი, ყოველ შემთხვევაში, დროს მაინც მოიგებდა.

პრინცი. თქვენ ამას გააკეთებდით, მარინელი?

მარინელი. ეპ, წინასწარ უნდა იცოდე, როცა ასეთი სულელური ნაბიჯის გადასადგმელად ემზადები, რათა თავი ამა ქვეყნის ძლიერთ შესწირო, — წინასწარ უნდა იცოდე, თუ როგორ დაგიმადლებენ ამას.

პ. რ ი ნ ც ი. გრაფმა რაღა ქნა? ამბობენ, რომ ასეთ რამეს იგი მეორედ არ გათქმევინებს ხოლმე.

მ. ა რ ი ნ ე ლ ი. ვითარებას გააჩნია, რა თქმა უნდა... ამას ვერა-ვინ უსაყვედურებს გრაფს. მან მიპასუხა, რომ დღეს უფრო მნიშვნელოვანი საქმე აქვს, ვიდრე ჩემთან დუელში გამოსვლა, და შეხვედრა დამინიშნა ერთი კვირის შემდეგ თავისი ქორწინებისა.

პ. რ ი ნ ც ი. ემილია გალოტიზე! ამაზე უბრალო ფიქრიც კი ცოფსა მგერის. თქვენ კი ამით დაკმაყოფილდით და წამოხვედით. ახლა კი ჩემთან გამოცხადდით და თავს იქებთ, რომ ჩემი გულისათვის სიცოცხლე საფრთხეში ჩაიგდეთ, რომ ჩემთვის თავს მსხვერპლად სწირავდით.

მ. ა რ ი ნ ე ლ ი. რაღა უნდა გამეკეთებინა ამაზე მეტი, თქვენო ბრწყინვალეება?

პ. რ ი ნ ც ი. ამაზე მეტი? თითქოსდა რამე გააკეთეთ!

მ. ა რ ი ნ ე ლ ი. ნება მიბოძეთ, ახლა მეც მოვისმინო, თქვენო ბრწყინვალეება, თქვენ თვითონ რაღა გააკეთეთ... თქვენ ბედნიერება მოგცემით მას ეკლესიაში გასაუბრებოდით: რა მოილაპარაკეთ?

პ. რ ი ნ ც ი (ზიზიო). ეს რა ცნობისმოყვარეობაა! ისღა დამრჩენია, რომ დავაკმაყოფილო იგი. ო, ყოველივე ისე მოხდა, როგორც მსურდა, თქვენ არაფერზე ზრუნვა აღარ დაგვირდებათ, ჩემო ყოვლად დაუზარელო მეგობარო! იგი ჩემს სურვილებს თითქმის დაეთანხმა. მე ის მაშინვე თან უნდა წამომეყვანა. (ცოფაღ და ბრძანებით) ახლა თქვენ გაიგეთ, რის გაგებაცა გასურდათ... შეგიძლიათ მიბრძანდეთ!

მ. ა რ ი ნ ე ლ ი. „შეგიძლიათ მიბრძანდეთ!..“ დიახ, დიახ, ესაა სიმღერის დასასრული. ასევე მოხდებოდა მაშინაც, თუ შევეცდებოდი შემესრულებინა შეუძლებელი... შეუძლებელი, ვთქვი მე?.. რა თქმა უნდა, ეს არ იყო შეუძლებელი, მაგრამ საკმაოდ სახიფათო და გაბედული კი გახლდათ. საბატარძლო ხელთ რომ გვყოლოდა, თავსა ვღებ, ქორწინება არ შესდგებოდა.

პ. რ ი ნ ც ი. ეჰ, ეს კაცი რაღაზე არა სდებს თავსა. მე მხოლოდ დამჭირდებოდა მომეცა თქვენთვის ჩემი მცველი რაზმი, ჩასაფრდებოდით შარავჯაზე, თავს დაესხმოდით ეტლს ორმოცდაათიოდე ჯარისკაცით, მოიტაცებდით ქალიშვილს და ზემით მოიყვანდით ჩემთან.

მ. ა რ ი ნ ე ლ ი. განა არ ყოფილა ისეთი შემთხვევა, რომ ქალიშვილი ძალით წაუყვანიათ და ეს გატაცებად არ მიუჩნევიათ?

პ. რ ი ნ ც ი. თქვენ რომ ამის გაკეთების უნარი შეგწევდეთ, ამაზე ეგრე დიდხანს არც ილაყებდით.

მარინელი. საქმის შედეგზე კი კაცმა არ შეიძლება თავი დასდოს... ამას ყოველთვის შეიძლება უბედური შემთხვევა მოჰყვეს.

პრინცი. ეს ხომ ჩემი ჩვეულებაა, რომ ადამიანებს იმის პასუხისმგებლობა დავაკისრო, რაზედაც ისინი პასუხს ვერ აგებენ.

მარინელი. მაშ, თქვენო ბრწყინვალეზავ... (მოისმის სროლის ხმა). აჰ, ეს რას ნიშნავს?... მართლა მომესმა?... სროლის ხმა არ გაგიგონიათ, თქვენო ბრწყინვალეზავ? აი კიდევ!

პრინცი. რა ამბავია? რა მოხდა?

მარინელი. როგორ ფიქრობთ, რა იქნება, მე რომ უფრო მოქმედი აღმოვჩნდე, ვიდრე თქვენა გგონიათ?

პრინცი. უფრო მოქმედი?... მაშ მითხარით...

მარინელი. ერთი სიტყვით, რასაც ახლა გეუბნებოდით, უკვე სრულდება.

პრინცი. ნუთუ?

მარინელი. ოღონდ ნუ დაივიწყებთ, პრინცი, რასაც ახლა მპირდებით... მე კიდევ მახსოვს თქვენი სიტყვა.

პრინცი. მაგრამ ზომები მაინც ისეთია, რომ...

მარინელი. ისეთი, როგორც კი შეიძლება ყოველთვის არსებობდეს. ასრულება ისეთ ადამიანებსა აქვს მინდობილი, რომელთაც შეიძლება ვენდო. გზა ზედ სამხეცის გალავანთან გადის. ჩემი ხალხის ნაწილი აქ ქტლს თავს დაესხმის, თითქოს გაძარცვის მიზნით, დანარჩენნი კი, რომლებთანაც ერთ-ერთი ჩემი მსახური იმყოფება, სამხეციდან გამოცვივიან თითქოსდა დაზარალებულთა დასახმარებლად. შეტაკების დროს, რომელსაც განგებ დაიწყებენ ერთნიც და მეორენიც, ჩემმა მსახურმა ხელი უნდა სტაცოს ემილიას, ვითომდა მის გადასარჩენად, სამხეცეზე გამოათაროს და მოიყვანოს სასახლეში... ასეთია ჩვენი მოლაპარაკება. ახლა რაღას იტყვით, პრინცი?

პრინცი. პირდაპირ მანცვიფრებთ თქვენი უჩვეულო განზრახვით... და შიშიც მიპყრობს... (მარინელი მიდის ფანჯარასთან.) რას უცქერით?

მარინელი. ეს იქ უნდა იყოს!.. ნამდვილად! ვილაც ნიღბოსანი გადმოეშვა გალავანზე... უეჭველია, იმისათვის, რომ მაცნობოს საქმის წარმატება... ახლა კი წაბრძანდით, თქვენო ბრწყინვალეზავ.

პრინცი. ეჰ, მარინელი...

მარინელი. ახლა? ხომ მართალია, რომ ახლა ძალზე ბევრი გვაკეთე, ხოლო ერთი წუთის წინ კი ძალზე ცოტა?

პრინცი. არა, ეგ არა. მაგრამ ჩემთვის მაინც გაურკვეველია...

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. გაურკვეველი? სჯობს, ყველაფერი ერთბაშად შეიტყოთ... სასწრაფოდ გაგვეცალეთ; ნიღბოსანმა არ უნდა გნახოთ.
(პრინცი გადის.)

გამოსვლა მეორე

მ ა რ ი ნ ე ლ ი, მალე მის შემდეგ ანჯელო.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი (ისევ ფანჯარასთან მივა). ეტლი ნელ-ნელა ბრუნდება ქალაქისაკენ... როგორ ნელა მიდის!.. და ყოველ კარს თითო მსახური უდგას!.. ეს უკვე აღარ, მომწონს... ჩანს, საქმე სანახევროდ მოუგვარებიათ. ეს იმას ნიშნავს, რომ ფრთხილად მიასვენებენ დაჭრილსა და არა მკვდარს. ნიღბოსანი გადმოდის. ეს თვითონ ანჯელოა. თავზე ხელაღებული! მან აქ ყველა შემოსაძვრომი იცის. რაღაცას მანიშნებს; ჩანს, დარწმუნებულია თავის საქმის წარმატებაში. ეჰ! ბატონო გრაფო, მასსას წასვლა არ ინებეთ, ახლა კი უფრო შორს უნდა გაემგზავროთ. ასე კარგად ვინ გაგაცნოთ მაიმუნები? (გამართება კარებისაკენ.) დიახ, ისინი ძალზე ავეები არიან! რას იტყვი, ანჯელო?

ანჯელო (იხსნის ნიღბს). მზად იყავით, ბატონო კამერპერ! ქალს ახლავე მოიყვანენ.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. როგორ გათავდა საქმე?

ანჯელო. ჩემი აზრით, ძალიან კარგად.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. რა მოუვიდა გრაფს?

ანჯელო. მზად ვარ, გემსახუროთ! ესეც ასე!.. მაგრამ იგი ვიღაცამ გააფრთხილა, რადგან არცთუ ისე მოუმზადებელი დაგვხვდა.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. სასწრაფოდ მითხარით ყველაფერი. იგი მოკვდა?

ანჯელო. ძალზე მენანება კეთილი ბატონი.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. მაშ, აჰა, მაგ გულჩვილობისათვის! (აძლევს ოქროთი სავსე ქისას.)

ანჯელო. ბოლო მოელო ჩემი ყოჩალი ნიკოლოს სიცოცხლე-საც! მანაც გაიღო თავისი ხარკი.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ოჰო! ზარალი ორივე მხრიდან?

ანჯელო. ლამისაა ცრემლი ვღვარო ამ პატიოსანი ბიჭის გამო! თუმცა მისი სიკვდილი (შეარხვეს ქისას ხელში.) მეოთხედით მიდიდებს ამას. (ხელით სწონის ქისას.) მე ხომ მისი მეგვიდრე ვარ, რადგან შური ვიძიე მისთვის. ასეთია ჩვენი კანონი: საუკეთესო კანონი, როგორიც კი, ჩემი აზრით, შექმნილა ერთგულებისა და მეგობრობისათვის. ეს ნიკოლო, ბატონო კამერპერ...

მარინელი. რა გააჭირე საქმე მაგ შენი ნიკოლოთი!.. შენ ის მითხარ, გრაფს რა მოუვიდა?

ანჯელო. ეშმაკსაც წაუღია! გრაფი მას მოხერხებულად გაუმასპინძლდა, მე კი გრაფს გავუსწორე ანგარიში. იგი ძირს დაეცა; და თუკი ცოცხალი შევიდა ეტლში, პირობას ვლებ, რომ იქიდან ცოცხალი ვეღარ გამოვა.

მარინელი. თუ ყველაფერი ნამდვილად ასეა, ანჯელო.

ანჯელო. დაე დაკვარგო თქვენთან სამსახური, თუ ეს მართალი არ იყოს!.. კიდევ რას მიბრძანებთ? მე ხომ შორი გზა მელის... ჩვენ გვინდა დღესვე გადავლახოთ საზღვარი.

მარინელი. მაშ გასწი.

ანჯელო. თუ კიდევ რამე დაგჭირდეთ, ბატონო კამერპერ, ხომ იცით, სადაც უნდა მომიკითხოთ. თუ სხვა ვინმეს შეუძლია რამე გაბედოს, არც ჩემთვის იქნება დიდი ბედენა. თანაც ყველაზე იაფი გახლავართ. (ვაღს.)

მარინელი. ეს კარგია! მაგრამ არც მთლად კარგი... ეჰ, ანჯელო! როგორი სიძუნწე გამოგიჩენია! იგი ღირსი იყო მეორე ტყვეისაც. ვინ იცის, როგორ იტანჯება ის ახლა, საბრალო გრაფი!.. ღმერთმა შეგარცხვინოს, ანჯელო! ეს იმას ნიშნავს, რომ მეტად გულქვად ეწეოდე შენს ხელობას და საქმეს ზიანს აყენებდე!.. მაგრამ პრინცმა ეს ამბავი ჯერ არ უნდა შეიტყოს. დაე ჯერ თვითონ მიხედეს, თუ რა სასარგებლოა ეს სიკვდილი მისთვის... ეს სიკვდილი... რას არ მივცემდი, რომ ამ სიკვდილში ვინმე დამარწმუნებდეს.

გამოსვლა მისამე

პრინცი. მარინელი.

პრინცი. აი, ის ხეივანს მოჰყვება. მოიჩქარის, მსახურს გამოასწრო. თითქოს შიშმა ფრთები შეასხაო. ვერაფერს ვერ მიმხვდარა, მხოლოდ ისა ჰგონია, რომ ყაჩაღებს გადაურჩა... მაგრამ რამდენ ხანს გაგრძელდება ასე?

მარინელი. მაგრამ ის ხომ ახლა ჩვენს ხელშია.

პრინცი. განა დედა არ მოსძებნის თავის ქალიშვილს? განა გრაფი არ მოჰყვება მას? რა უნდა ვქნათ მერე? როგორ შევძლო, რომ ემილია მათთან არ გავუშვა?

მარინელი. ყოველივე მაგაზე, ცხადია, ახლა არ შემიძლია გიპასუხოთ, მაგრამ ჩვენ დავინახავთ, თუ როგორ მოვიქცეთ. მოითმინეთ, თქვენო ბრწყინვალეზავ. პირველი ნაბიჯი ხომ უნდა გადაგვედგა?

პ რ ი ნ ც ი. რისთვის? თუ ჩვენ ისევ უკანდახევა მოგვიხდება?
მ ა რ ი ნ ე ლ ი. იქნებ არც მოგვიხდეს. აქ ბევრი რამაა ისეთი,
რაზედაც შეგვეძლება დავემყაროთ... ნუთუ დაგავიწყდათ ყველაზე
მთავარი?

პ რ ი ნ ც ი. როგორ შემიძლია დავივიწყო ის, რაზედაც, რა
თქმა უნდა, ჯერ არც კი მიფიქრია? ყველაზე მთავარი? რა არის მთა-
ვარი?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ხელოვნება მოწონებისა, ხელოვნება დარწმუნე-
ბისა. შეყვარებულ პრინცს ეს არასოდეს შემოჰკლებია.

პ რ ი ნ ც ი. არასოდეს შემოჰკლებია? გარდა იმ შემთხვე-
ვისა, როცა იგი ყველაზე მეტად იყო მისთვის საჭირო... დღეს მე
ძალზე დიდი მარცხი განვიცადე, რაღაცა ვცადე ამ ხელოვნების გამო-
ყენება. ვერც ქათინაურებით, ვერც ფიცით მისი ბაგიდან ერთი სიტყ-
ვის წამოცდენაც კი ვერ შევიძელი. დამუნჯებული, თავჩალუნული და
აცხცახებული იდგა იგი ჩემს წინ, თითქოს დამნაშავეა და სასიკვ-
დილო განაჩენს ისმენსო. მეც გადამედო მისი შიში, ავცახცახდი და,
ბოლოს, პატიება ვთხოვე. ვერც კი გავბედავ, ხელახლა დაველაპა-
რაყო. ყოველ შემთხვევაში, მას აქ ვერ დავხვდები. მარინელი, თქვენ
უნდა მიიღოთ იგი. მე კი აქ, ახლოს ვიქნები, მოგისმენთ, საქმე რა
მიმართულებას მიიღებს და შემოვალ, როგორც კი ძალას მოვიკრებ.

გამოსვლა მმრთხა

მ ა რ ი ნ ე ლ ი და მალე მის შემდეგ მისი მსახური

ბ ა ტ ი ს ტ ა ე მ ი ლ ი ა ს თ ა ნ ერთად.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. თუ მან თავისი თვალით ვერ დაინახა, როგორ
დაეცა გრაფი... მას არც შეეძლო ეს დაენახა, ის ხომ ასე სასწრაფოდ
გამოიქცა იქიდან... იგი მოდის. მეც არ მინდა ვიყო ის პირველი
კაცი, რომელიც აქ მას თვალში ეცემა (მიიძლება დარბაზის უკანა
კუთხეში).

ბ ა ტ ი ს ტ ა. აქ შემობრძანდით, ფროილიან.

ე მ ი ლ ი ა (მზიულ სუნთქავს). ოჰ!.. ოჰ!.. გმადლობთ, მეგობარო.
გმადლობთ... მაგრამ, ღმერთო, ღმერთო! სად ვიმყოფები?.. და
მთლად მარტო? სად დარჩა დედაჩემი? სად არის გრაფი? ისინიც
ხომ მოდიან? ისინიც ხომ ფეხდაფეხ მოგვეყვებიან?

ბ ა ტ ი ს ტ ა. მე მგონია.

ე მ ი ლ ი ა. თქვენ გგონიათ? მაშ თქვენ არ იცით? თქვენ დედა-
ჩემი არ გინახავთ? განა ჩვენს უკან არ ისროლეს?

ბ ა ტ ი ს ტ ა. ისროლეს?.. ვითომ?

ემილია. რაღა თქმა უნდა, და ტყვია ან გრაფს, ან დედაჩემს მოახვედრეს...

ბატისტა. ახლავე წავალ მათ სანახავად.

ემილია. უჩემოდ არ წახვიდეთ. მეც მინდა თქვენთან ერთად წამოვიდე; მეც უნდა წამოვიდე. წავიდეთ, ჩემო მეგობარო!

მარინელი (უეცრად გამოვა, თითქოს ახლალა შემოვიდაო). აჰ, ფროილან! რა უბედურება ან, უფრო სწორად, რა ბედნიერება, რა ბედნიერი უბედურება გვანიჭებს ასეთ ბატივს...

ემილია (განციფრებული). როგორ? თქვენ აქ ბრძანდებით, ბატონო ჩემო?.. მაშ მე თქვენთან ვიმყოფები?.. მომიტყევეთ, ბატონო კამერპერ. აქედან არცთუ ისე შორს ყაჩაღები დაგვესხენ თავსა. კეთილი ხალხი მოგვეშველა. ამ ბატიოსანმა კაცმა გამომიყვანა ეტლიდან და აქ მომიყვანა... მაგრამ მეშინია, მარტო მე ხომ არ გადავრჩი ცოცხალი. დედაჩემი ისევ საფრთხეშია. ჩვენს უკან ისროლეს კიდეც. იქნებ ის მოკლეს, მე კი ცოცხალი ვარ ისევ, მაბატიეთ... უნდა წავიდე, უნდა დავბრუნდე იქ, საიდანაც ფეხი არ უნდა მომეცვალა.

მარინელი. დამშვიდდით, ფროილან. ცუდი არაფერი შეეშთხვეოდათ. ვინც თქვენ ასე გიყვართ, ვისზედაც ესოდენ ნაზად სწუხართ, ახლავე თქვენთან გაჩნდებიან. წადი მაინც, ბატისტა, გაიქცე: მათ იქნებ არც კი იციან, სად იმყოფება ფროილანი. იქნებ მას ბალის რომელიმე შენობაში დაეძებენ. დაუყოვნებლივ მოიყვანე ისინი აქ. (ბატისტა გადის.)

ემილია. მართლა? ყველა გადარჩა? არაფერი დაუშავდათ? ო, რა საშინელი დღე დამიდგა!.. მაგრამ მე აქ არ უნდა დავრჩე, მათ შესახვედრად უნდა გავეშურო.

მარინელი. ეს რად გჭირდებათ, ფროილან? დასუსტებული ძლივსა ხუნთქავთ, ჯერ დაისვენეთ და დამშვიდდით; შებრძანდით მეორე ოთახში, სადაც უფრო მოხერხებულად იგრძნობთ თავს. ნიძლავს ვდებ, რომ პრინცი იქ უკვე ამშვიდებს თქვენს ძვირფას ბატივცემულ დედას და მალე კიდეცა მოგიყვანთ მას.

ემილია. ვინ? რა ბრძანეთ?

მარინელი. თვით ჩვენი უბრწყინვალესი პრინცი.

ემილია (ძალზე შემართალი). პრინცი?

მარინელი. როგორც კი შეიტყო ეს ამბავი, მაშინვე გამოქანდა თქვენს დასახმარებლად. იგი ძალზე გულმოსულია, რომ ამგვარი ბოროტმოქმედება ჩაიდინეს ასე ახლოს, თითქმის მის თვალთა წინ. პრინცმა უკვე ბრძანება გასცა, რომ მოძებნონ დამნაშავენი და, როგორც კი იპოვიან, გაუგონარ სასჯელს დაადებს მათ.

ე მ ი ლ ი ა. პრინცი?.. მაშ მე სად ვიმყოფები?
მ ა რ ი ნ ე ლ ი. დოზალოში, პრინცის გასართობ ციხე-დარბაზში.
ე მ ი ლ ი ა. რა უცნაური შემთხვევაა. მაშ ფიქრობთ, რომ თვითონ
პრინცი აქ მალე მოვა?.. მაგრამ, რა თქმა უნდა, დედაჩემთან ერთად?
მ ა რ ი ნ ე ლ ი. აი ისიც.

გამოსვლა მხუთი

პ რ ი ნ ც ი. ე მ ი ლ ი ა. მ ა რ ი ნ ე ლ ი.

პ რ ი ნ ც ი. სად არის იგი? სად? თქვენ გეძებთ ყველგან, უშშვე-
ნიერესო ფროილიან. თავს ხომ კარგად გრძნობთ? მაშ ყველაფერი
რიგზეა. გრაფი, დედათქვენი...

ე მ ი ლ ი ა. აჰ, თქვენო ბრწყინვალეზავ! სად არიან ისინი? სად
არის დედაჩემი?

პ რ ი ნ ც ი. ახლოს, აქვე, ძალზე ახლოს.

ე მ ი ლ ი ა. ღმერთო, რა მდგომარეობაში მყოფს ვიხილავ ან
ერთს ან მეორეს! ხომ ნამდვილად ვიხილავ?.. მაგრამ რაღაცას მიმა-
ლავთ, თქვენო ბრწყინვალეზავ... ვხედავ, რაღაცას მიმალავთ.

პ რ ი ნ ც ი. არა, არა, ძვირფასო ფროილიან... მომეცით ხელ-
და უშიშრად გამომეყვიტო.

ე მ ი ლ ი ა (ყუჟანით). მაგრამ... თუ მათ არაფერი არ დაემარ-
ტათ... თუ წინაგრძნობა მატყუებს... რატომ არ არიან ისინიც აქ?
რატომ ისინიც არ მოვიდნენ თქვენთან ერთად, თქვენო ბრწყინვა-
ლეზავ?

პ რ ი ნ ც ი. მაშ ისწრაფეთ, ჩემო ფროილიან, რომ ნახოთ, თუ
რა უეცრად გაჰქრებიან ეს საშინელი სურათები...

ე მ ი ლ ი ა. რა ვქნა! (ხელებს იმტვრებს.)

პ რ ი ნ ც ი. როგორ, ჩემო ფროილიან? მე არ მენდობით?

ე მ ი ლ ი ა (დაეცმა პრინცის ფერხით). თქვენს ფერხით, თქვენო
ბრწყინვალეზავ...

პ რ ი ნ ც ი (წამოაყენებს). დიდად შერცხვენილი ვარ... დიახ,
ემილია, მე დავიმსახურე ეს მღუშარე საყვედური... ჩემს ამდილანდელ
საქციელს ვერაფერი გაამართლებს... უკეთეს შემთხვევაში მისი შენ-
დობა შეიძლება. მომიტევეთ ჩემი სისუსტე. არ უნდა შემეწუხებინეთ
არავითარი აღიარებით, რომლისგანაც არ შემეძლო რაიმე წარმატე-
ბის იმედი მქონოდა. საკმაოდ დავისაჯე კიდევაც იმ მღუშარე შეძრწუ-
ნებით, რომლითაც თქვენ მისმენდით, ანდა, უფრო სწორად, არ მის-
მენდით... და ეს შემთხვევა, რომლის წყალობით მე კვლავ მომეცა
თქვენი ნახვის და თქვენთან საუბრის ბედნიერება, ვიღრე ჩემი იმე-

დები მთლად გაქრებოდნენ, ეს შემთხვევა შემეძლო მიმეჩნია კეთილ-
მოწყალე ბედის ნიშნად... შემეძლო მიმეჩნია ჩემი საბოლოო განაჩე-
ნის სასწაულებრივ დაყოვნებად, რათა ერთხელ კიდევ გამებედა და
მეთხოვა თქვენთვის პატიება, მაგრამ მე მსურს — ნუ თრთით,
ფროილიანი! — მხოლოდ და მხოლოდ თქვენს მზერაზე ვიყო დამოკი-
დებული. ვერც ერთი სიტყვა, ვერც ერთი ამოსუნთქვა ვერ მოგაყუ-
ნებთ შეურაცხყოფას... ოღონდ ნუ მაწამებთ თქვენი უნდობლობით.
ოღონდ ერთი წუთითაც ნუ დაეჭვდებით, რომ ჩემზე განუსაზღვრელი
ძალა არა გაქვთ. ნურასოდეს იფიქრებთ, რომ ჩემგან ვინმეს მიერ
დაცვა დაგჭირდებათ... ახლა კი, წამოდით, ჩემო ფროილიანი, წავ-
დეთ, იქ, სადაც გელით საოცარი სიხარული, რომლის ღირსი თქვენ
უფრო ბრძანდებით. (მიჰყავს თითქმის ძალდატანებით.) გამოგვყევით,
მარინელი!

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. „გამოგვყევით“ — ეს ნიშნავს: ნუ გამოგვყე-
ვით!.. ან კი რისთვის უნდა გავყვე? დაე პრინციპა ახლა დაინახოს.
როგორ შორს შესტოპავს მასთან პირისპირ დარჩენილი. ერთადერთი
ჩემი საზრუნავი ის იქნება, ნება არავის მივცე, მათ ხელი შეუშალოს.
გრაფისგან ამას აღარ მოველი. მაგრამ დედისგან, დედისგან! ძალზე
გამაოცებდა ის ამბავი, რომ იგი ასე მშვიდად მოგვცვილებოდა და
ბედის ანაბრად მიეტოვებინა თავისი ქალიშვილი. (შემოდის ბატისტა.)
რაო, ბატისტა, რა ამბავი ისმის?

ბ ა მ ო ს ვ ლ ა მ ი მ ე მ ს ე

ბ ა ტ ი ს ტ ა . მ ა რ ი ნ ე ლ ი .

ბ ა ტ ი ს ტ ა . (აჩქარებით). დედა, ბატონო კამერპერ...

მ ა რ ი ნ ე ლ ი . მეც მაგას ვფიქრობდი!.. სად არის?

ბ ა ტ ი ს ტ ა . თუ არაფერს იღონებთ, ერთ წამში აქ შემოიჭ-
რება... მე სრულებითაც არ მსურდა მისი მონახვა, როგორც ეს თქვენ
განგებ მიბრძანეთ, ვიდრე მისი ყვირილი შორიდანვე არ შემომესმა.
თავის ქალიშვილს კვალდაკვალ გამოჰყოლია და, ვინ იცის, ყველა-
ფერს მიგვიხვდა! ყველა, ვინც კი ამ მიყრუებულ კუთხეში ცხოვრობა.
მის ირგვლივ შემოკრბა და ყოველ მათგანს სურს გამოაცილოს. არ
ვიცი, უკვე უთხრეს თუ არა, რომ პრინცი აქ ბრძანდება და თქვენც
აქ იმყოფებით... რას აპირებთ?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი . ვნახოთ!.. (ფიქრობს.) არ შემოვუშვათ, როცა იცის,
რომ მისი ქალიშვილი აქ არის?.. არ ივარგებს... როგორ დააპყეტს
თვალეებს, მგელს კრავთან რომ დაინახავს!.. თვალებს? ამას კიდევ
არა უშავს რა, ჩვენი ყურები კი ზეცამ შეიბრალოს!.. შერე რა!..

ყველაზე მაგარ ფილტვებსაც კი შემოეღევა ძალა, თუნდაც ქალისა იყოს. ისიც შესწყვეტს ყვირილს, როცა უკვე აღარ შეეძლება... მაგრამ ეს მინც დედაა და საჭიროა ჩვენსკენ გადმოვიბიროთ... თუ მე დედებს კარგად ვიცნობ, პრინციის სიდედრნაცვლობაც კი მათ უმრავლესობას უნდა ხიბლავდეს... შემოვიდეს, ბატისტა, შემოვიდეს!

ბ ა ტ ი ს ტ ა. გესმით? გესმით?

კ ლ ა ვ დ ი ა გ ა ლ ო ტ ი (სცენის გარედან). ემილია! ემილია! სადა ხარ, ჩემო ბავშვო?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. წადი, ბატისტა, და ეცადე ცნობისმოყვარე თანამგზავრები ჩამოაცილო.

გამოსვლა მეშვიდე

კ ლ ა ვ დ ი ა გ ა ლ ო ტ ი. ბ ა ტ ი ს ტ ა. მ ა რ ი ნ ე ლ ი.

კ ლ ა ვ დ ი ა (შემოდის კარებში იმ წუთს, როცა ბატისტას სურს გასვლა). აჰ! აი ამან გამოიტაცა ემილია ეტლიდან! ამან წამოიყვანა! გიცანისად არის ჩემი ქალიშვილი? ხმა ამოიღე, უბედურო!

ბ ა ტ ი ს ტ ა. ეს არის თქვენი მადლობა?

კ ლ ა ვ დ ი ა. ო, თუკი მადლობას იმსახურებ, (შერბილებული კილოთი) მაშინ მაპატიე, ბატოსანო კაცო!.. სად არის იგი? ნულარ გამიგრძელებ მასთან განშორების წუთებს! სად არის ემილია?

ბ ა ტ ი ს ტ ა. ო, თქვენო მოწყალეებავ, იგი თვით სამოთხეშიც კი ამაზე უშიშრად არ შეიძლება ყოფილიყო... აი ჩემი ბატონი, რომელიც თქვენს მოწყალეებას მასთან მიიყვანს. (დანარჩენთ, რომელთაც შემოსვლა სურთ) ჰეი, თქვენ! უკან დაიწიეთ!

გამოსვლა მერვე

კ ლ ა ვ დ ი ა გ ა ლ ო ტ ი. მ ა რ ი ნ ე ლ ი.

კ ლ ა ვ დ ი ა. შენი ბატონი? (მარინელის დანახვაზე უკან დაიხვეს.) აჰ!.. ეს არის შენი ბატონი? თქვენ აქ ბრძანდებით, ბატონო? აქაა ჩემი ქალიშვილი? და თქვენ, თქვენ უნდა მიმიყვანოთ მასთან?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. უდიდესი სიამოვნებით, ქალბატონო.

კ ლ ა ვ დ ი ა. მოიცათ! ახალა მომაგონდა... ეს ხომ თქვენ იყავით, არა? ამ დილით გრაფს რომ ჩემს სახლში მოაკითხეთ? მასთან მართოდ რომ დაგტოვეთ? გრაფთან ჩხუბი რომ მოგივიდათ?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ჩხუბი? ეს ჩემთვის პირველი გაგონებაა. უბრალო კამათი პრინციის საქმეთა გამო.

კლავდია. თქვენ მარინელი არა გქვიათ?

მარინელი. მარკიზ მარინელი.

კლავდია. მაშ ეს ნამდვილად ასეა. მომისმინეთ, ბატონო მარკიზ... მარინელი... სახელი მარინელი იყო წარმოთქმული წყევლით... არა, კეთილშობილ ადამიანს ცილს ვერ დაეწამებ; არავითარი წყევლით... წყევლა ეს მე თვითონ დაუუმატე... სახელი მარინელი იყო მომაკვდავი გრაფის უკანასკნელი სიტყვა.

მარინელი. მომაკვდავი გრაფისა? გრაფი აბიანისა? გესმით. ქალბატონო, თქვენ სიტყვებში ყველაზე მეტად რა მიკოდავს გულს... მომაკვდავი გრაფისა?.. კიდევ რისი თქმა გინდოდათ, ვერ გამიგია.

კლავდია (მწარედ და ნელა). სახელი მარინელი იყო მომაკვდავი გრაფის უკანასკნელი სიტყვა! გესმით ახლა? პირველად ვერ მივხვდი... თუმცა ეს ისეთი ტონით იყო წარმოთქმული... ისეთი ტონით... მე ახლაც კი მესმის იგი... სადა მქონდა გონება. რომ მაშინვე ვერ მივხვდი, თუ რასა ნიშნავდა ეს ტონი?

მარინელი. ზერე რა, ქალბატონო! მე თავიდანვე გრაფის მეგობარი ვიყავი, მისი უერთგულესი მეგობარი. ამგვარად, თუ მან სიკვდილის დროს წარმოსთქვა ჩემი სახელი...

კლავდია. და როგორი ტონით. მე არ შემძლია ახლა აღვადგინო იგი, არ ძალმიძს გადმოგცეთ, მაგრამ იგი ყველაფერს შეიცავდა, ყველაფერს!.. რაო? ყაჩაღები იყვნენ, ჩვენ რომ თავს დაგვესხნენ?.. ისინი მკვლელები იყვნენ, მოსყიდული მკვლელები!.. და მარინელი, მარინელი იყო უკანასკნელი სიტყვა, რომელიც მომაკვდავმა გრაფმა წარმოსთქვა! მერედა, როგორი ტონით!

მარინელი. როგორი ტონით? გაგონილა, რომ პატიოსანი კაცის წინააღმდეგ წაყენებული ბრალდება დამყარებული იყოს ტონზე, რომელიც ვილაცამ შიშის წუთებში გაიგონა?

კლავდია. ნეტავ შემძლოს სამსჯავროს წარუდგინო იგი, ეს ტონი! მაგრამ ვაი მე, უბედურს! ამის გამო ჩემი ქალიშვილი გადამავიწყდა. სად არის იგი? რა დაემართა? ისიც მოკლეს? ჩემმა ქალიშვილმა რაღა დააშავა, თუ აბიანი შენი მტერი იყო?

მარინელი. შეშინებულ დედას ყველაფერს ვაპატიებ... წამობრძანდით, ქალბატონო... თქვენი ქალიშვილი აქ გახლავთ, მეზობელ ოთახში და ვიმედოვნებ, რომ შიშმა მთლად გაუარა. მას ნაზი მზრუნველობით თვითონ პრინცი ევლება თავს.

კლავდია. ვინ?.. ვინ თვითონ?

მარინელი. პრინცი.

კლავდია. პრინცი? ნამდვილი მითხარით, პრინცი? ჩვენა პრინცი?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. მაშ სხვა პრინცი რომელი იქნება?

კ ლ ა ვ დ ი ა. თუ ასეა, უბედური დედა ვყოფილვარ... მერედა, მამამისი! მამამისი! იგი თავისი ქალიშვილის გაჩენის დღეს დასწყევლის. მეც შემაჩვენებს.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ღვთის გულისათვის, ქალბატონო! ეს რა აზრი დაგებადათ?

კ ლ ა ვ დ ი ა. ყველაფერი ნათელია. განა ასე არაა? დღეს ეკლესიაში ყოვლად წმინდა ღვთისმშობლის თვალწინ! უკვდავი ღმერთის თანდასწრებით... დაიწყო ეს საზიზღარი საქმე... დიახ, იქ დაიწყო... (მარინელის) მკვლელი, ლაჩარო, საზიზღარო მკვლელი! შენ არა გყოფნის სიმაჰავე, რომ საკუთარი ხელით მოჰკლა, მაგრამ საკმაოდ არამზადა ხარ, რომ მოაკვლევინო სხვისი ავსორცობის დასაცხრომად! ყველა მკვლელს შორის ნაძირალავ... პატიოსანი მკვლელები თავიანთ წრეში შენ არ გაგირევენ! დიახ, შენ! შენ! ვაი, რომ ერთი სიტყვათ ვერ შემოგანთხევ სახეში მთელ ჩემს ნაღველს, მთელ ჩემს ღორბლს. შენ! შენ! მაგანკალო!

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. თქვენ ბოდავთ, კეთილო ქალო... მაგრამ ხმას მაინც დაუწიეთ, ნუ ჰყვირით და დაფიქრდით, სად იმყოფებით.

კ ლ ა ვ დ ი ა. სად ვიმყოფები? დავფიქრდე, სად ვიმყოფები? რა ენაღვლება ქუ ლომს, რომელსაც ლეკვები მოსტაცეს, თუ რომელ ტყეში ღრიალებს?

ე მ ი ლ ი ა (სტენის გარედან). აჰ, დედაჩემი! მისი ხმა მესმის!

კ ლ ა ვ დ ი ა. მისი ხმა! ეს ჩემი ქალიშვილია! მან ჩემი ხმა გაიგონა, გაიგონა. მაშ არ უნდა მეყვირა?... სადა ხარ, ჩემო ბავშვო? მოვდივარ, მოვდივარ! (შეჰარღება მეზობელ ოთახში, უკან მარინელი მისდევს.)

მოქმედება მეოთხე

იგივე სცენა

გამოსვლა პირველი

პრინცი. მარინელი.

პრინცი (გამოდის ოთახიდან). მობრძანდით, მარინელი! მე უნდა დავისვენო და თქვენგან მოვისმინო ახსნა-განმარტება.

მარინელი. აი დედობრივი გაცოფებაც ამას ჰქვია! ჰა-ჰა-ჰა!

პრინცი. თქვენ იცინით?

მარინელი. რომ გენახათ, პრინცი, როგორ მძვინვარებდა აქ, ამ დარბაზში დედა... თქვენ ხომ გესმოდათ, როგორ ყვიროდა იგი... და როგორ უცებ მოთვინიერდა თქვენი დანახვისთანავე... ჰა! ჰა! მე ხომ კარგად ვიცი, რომ არც ერთი დედა არ ამოჰკაწრავს პრინცა თვალებს, ჩემი ქალიშვილი რატომ მოგეწონათ.

პრინცი. ცუდი დამკვირვებელი ბრძანდებით!.. ქალიშვილა უგრძნობლად გადაესვენა დედის მკლავებზე. ამიტომ დაივიწყა დედამ თავისი რისხვა და არა ჩემს გამო. მან ქალიშვილი შეიბრალა და არა მე, თუ უფრო ხმამაღლა და გარკვევით არ მითხრა ის, რის მოსმენასა და გაგებას მე არ ვისურვებდი.

მარინელი. სახელდობრ, რა, თქვენო ბრწყინვალეებავ!

პრინცი. რატომ თვალთმაქცობთ? სთქვით პირდაპირ, ეს მართალია თუ არა?

მარინელი. მართალიც რომ იყოს?

პრინცი. მართალი რომ იყოს?.. მაშ ეს მართალია? იგა მოკლეს? მოკლეს? (მუჟარით) მარინელი! მარინელი!

მარინელი. მერე რა მოხდა?

პრინცი. ვფიცავ ღმერთს! ყოვლისშემძლე ღმერთს! მე ამ სისხლში ბრალი არ მიმიძღვის... ჩემთვის რომ წინასწარ გეტყვათ, ეს გრაფის სიცოცხლედ ეღირებო... არაფრის დიდებით არ დაგუთანხმებოდით, თუნდაც ეს საკუთარ სიცოცხლედ დამჯდომოდა!..

მარინელი. თქვენთვის რომ წინასწარ მეთქვა? თითქოს მისი სიკვდილი მე განმეზრახოს! ანჯელოს ვუბრძანე, ზიანი არავისთვის

არ მიეყენებინა და ყოველივე მცირე ძალდატანების გარეშეც კი გათავდებოდა, რომ პირველად თვითონ გრაფს არ მიემართა ამისათვის, მან მოულოდნელად ისროლა და ძირს დასცა ერთ-ერთი ჩვენი კაცი.

პ რ ი ნ ც ი. ჭეშმარიტად, ის უნდა მიმხვდარიყო ხუმრობას.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. მაშინ ანჯელო მთლად გაცოფდა და შური იძია თავისი ამხანაგის გულისთვის.

პ რ ი ნ ც ი. რა თქმა უნდა, ეს საგნებით ბუნებრივია!

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ამის გამო მე ის საკმაოდ გავკიცხე.

პ რ ი ნ ც ი. გაკიცხეთ? რარიგ გულითადი მეგობრობა გამოგიჩენიათ! გააფრთხილეთ, რომ ფეხი არ შემოდგას ჩემს სამფლობელოში, თორემ ჩემი გაკიცხვა ეგზომ მეგობრული არ იქნება.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ძალიან კარგი! მე და ანჯელო, განზრახვა და შემთხვევითობა — ყველაფერი ეს ერთი და იგივეა... თუმცა ეს წინასწარ დათქმული გეჰქონდა, თუმცა წინასწარ ასე ვიყავით შეთანხმებული, რომ არავითარი უბედური შემთხვევა, რომელიც ამ დროს შეიძლება მომხდარიყო, დანაშაულში არ უნდა ჩაგვთვლოდა.

პ რ ი ნ ც ი. რომელიც ამ დროს შეიძლება მომხდარიყო? თუ რომელიც ამ დროს უნდა მომხდარიყო?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. უფრო და უფრო უკეთესსა ბრძანებთ! თქვენო ბრწყინვალეზავ, ვიდრე პირდაპირ მტყუალეთ, ვინა გგონივართ, ერთადერთი მოსაზრება მომისმინეთ, გრაფის სიკვდილი ჩემთვის სულ ერთი როდია. მე ის დუელში გამოვიწვიე. მას უნდა დაეკმაყოფილებინე. გრაფმა კი ეს ქვეყანა ისე დატოვა, რომ ეს ვერ შეასრულა და ჩემი ღირსება შელახული დარჩა. ვთქვათ, სხვა ვითარებაში ღირსი ვარ ამ ეჭვისა, რომელსაც თქვენ შეუბყრიხართ, მაგრამ ნუთუ ამ შემთხვევაშიც?.. (თვალთმაქცური გაჯახრებით) ვის შეუძლია ჩემზე ეს იფიქროს?

პ რ ი ნ ც ი (დათმობით). კარგი, კარგი!..

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ო, ნეტავ გრაფი ისევ ცოცხალი იყოს! ყველაფერს გავიღებდი ამის გულისათვის, ყველაფერს, რაც კი რამ მამადია ამქვეყნად; (შწარედ) თვით ჩემი პრინცის მოწყალეზავსაც, ან დაუფასებელ მოწყალეზავსაც კი, რომელსაც თვალის ჩინივით უნდა გააფრთხილება!

პ რ ი ნ ც ი. მესმის... კმარა, კმარა. მისი მოკვლა შემთხვევის, წმინდა შემთხვევის გამო მოხდა. თქვენ ამას ირწმუნებით და მეც ვიჯერით. მაგრამ სხვა ვინ დაიჯერებს ამას? დედაც? ემილიაც? ქვეყანაც?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი (ცოფად). საეჭვოა.

პ რ ი ნ ც ი. და თუ არ დაიჯერებენ, რას იფიქრებენ მაშინ? თქვენ მხრები აინეჩეთ? თქვენს ანჯელოს მიიჩნევენ იარაღად და ნამდვილ მკვლელად კი მე.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი (კიდევ უფრო ცოვად). ძალზე მოსალოდნელია.

პ რ ი ნ ც ი. მე! თვითონ მე!.. ან ამ წუთიდან ემილიას მიმართ ყოველგვარ განზრახვაზე ხელი უნდა ავიღო.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი (სრულიად გულგრილად). რაც მაშინაც უნდა გექნათ. გრაფი რომ ცოცხალი დარჩენილიყო.

პ რ ი ნ ც ი (განრისხებით, მაგრამ მაშინვე თავშეკავებულად). მარინელი!.. მოთმინებიდან ნუ გამოძივანთ... დაე ეგრე იყოს. ვთქვათ, რომ ეს ასეა! თქვენ ხომ მხოლოდ იმის თქმა გსურთ, რომ გრაფის სიკვდილია ჩემთვის ბედნიერებაა, რომ ეს უდიდესი ბედნიერებაა, რომელიც მე წილად მხვდა... ერთადერთი ბედნიერება, რომელიც ჩემი სიყვარულისათვის შეიძლება სასარგებლო აღმოჩენილიყო. მე არა ვარ ამ სიკვდილის წინააღმდეგი, რაკი იგი ასეთი ბედნიერებაა. ერთი გრაფით გინდ მეტი იყოს, გინდ ნაკლები ეს ქვეყანა! სწორად გავიგე თქვენი აზრი? კეთილი. არც მე მაშინებს პატარა დანაშაული. მაგრამ, კეთილო მეგობარო, იგი უნდა ყოფილიყო პატარა, ჩუმი დანაშაულ-პატარა, ჩვენთვის ხსნის მომტანი დანაშაული. ასლა კი ხომ ხედავთ. ჩვენი დანაშაული არც ჩუმი და არც მხსნელი. ის, მართალია, გააკაფავდა გუას, მაგრამ მაშინვე გადაჰქეტავდა მას. ყველას შეუძლია ბრალი დაგვდოს ამ დანაშაულში და სჯობდა იგი სულაც არ ჩაგვედინა. და ყოველივე ეს შედეგია თქვენს მიერ მიღებული ბრძნული, საოცარი ზომებისა?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. თუკი ასე ბრძანებთ...

პ რ ი ნ ც ი. მაშ სხვაგვარად როგორ ინებებთ? მოვითხოვ ახსნა-განმარტებას!

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. იმაზე მეტს მომაწერთ, რაც მე შეკუთვნის.

პ რ ი ნ ც ი. ახსნა-განმარტებას მოვითხოვ.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. მაშ ინებეთ! რა მოჰყვა ჩემ მიერ მიღებულ ზომებს? ის ხომ არა, რომ ამ უბედური შემთხვევის გამო პრინცზე აშკარა ეჭვი შეიძლება მიიტანონ? მაგრამ ამის მიზეზი არის ის ოსტატური ოინი, რომელიც თვით პრინცმა ისურვა დამატებინა ჩემი ზომებისათვის.

პ რ ი ნ ც ი. მე?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ნება მიბოძეთ, მოგახსენოთ, რომ ამ დღით თქვენ მიერ ეკლესიაში გადადგმული ნაბიჯი, როგორი თავაზიანობითაც არ უნდა ყოფილიყო იგი გადადგმული და რაოდენ აუცილებელია

არ უნდა ყოფილიყო მისი გადადგმა,—სრულებითაც არ შედიოდა ჩვენს თამაშში.

პ რ ი ნ ც ი. მერე ამან რა წაახდინა?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ცხადია, მთელი თამაში არ წაუხდენია, მაგრამ ჯერჯერობით მისი ტაქტი დაარღვია.

პ რ ი ნ ც ი. ჰმ! მთლად კარგად არ მესმის!

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. მამ მოკლედ და გასაგებად მოგახსენებთ: როცა მე ეს საქმე წამოვიწყე, ხომ მართალია, რომ ემილიამ პრინცის სიყვარულზე არაფერი იცოდა? მით უფრო — არც ემილიას დედამ. და თუკი (უ სწორედ ამაზე ვამყარებდი მთელ ჩემს განზრახვას? ხოლო პრინცმა ამასობაში ძირი გამოუთხარა ჩემს შენობას?

პ რ ი ნ ც ი (შუბლში ხელს შეჰოირტყამს). დასწყევლოს ღმერთმა!

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. თუკი მან თვითონ გასცა თავისი განზრახვა?

პ რ ი ნ ც ი. წყეულიმც იყავ!

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. და რომ მას თვითონ არ გაეცა თავისი თავი? მართლაცდა, მსურს ვიცოდე, ჩემი რომელი ღონისძიება მისცემდა თუნდაც მცირედი ეშვის საბაბს დედას ან ქალიშვილს?

პ რ ი ნ ც ი. ვაი, რომ მართალი ხართ!

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. აი ამიტომაც არა ვარ მართალი... მონიტვეთ.. თქვენო ბრწყინვალეზაგ...

გამოსვლა მმორაე

ბ ა ტ ი ს ტ ა. პ რ ი ნ ც ი. მ ა რ ი ნ ე ლ ი.

ბ ა ტ ი ს ტ ა (აჩქარებით). სწორედ ამ წუთს მობრძანდა გრაფის ასული.

პ რ ი ნ ც ი. გრაფის ასული? რომელი გრაფის ასული?

ბ ა ტ ი ს ტ ა. ორსინა.

პ რ ი ნ ც ი. ორსინა?.. მარინელი! ორსინა?.. მარინელი!

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ეს მე თქვენზე მეტად მოიცხბს.

პ რ ი ნ ც ი. წადი, გაიქეცი ბატისტა, ეტლიდან არ გადმოვიდეს, უთხარი, რომ აქ არა ვარ. მისთვის არა მცალია. ახლავე გაბრუნდეს უკან! გასწი, გაიქეცი! (ბატისტა გადის.) რა უნდა იმ სულელს? რის ნებას აძლევს თავის თავს? საიდან იცის, აქ რომ ვიმყოფებით? ნუთუ მითვალთვალეზს? ნუთუ უკვე შეიტყო რაიმე. ოჰ, მარინელი! ხმა ამოიღეთ, მიპასუხეთ! ნუთუ შეურაცხყოფილი დამირჩა ის კაცო, ვისაც სურს ჩემი მეგობარი იყოს? მერედა, ამ უბრალო კამათის გამო? ხომ არ უნდა ვთხოვო მას პატიება?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ეჰ, ჩემო პრინცი. როგორც კი საკუთარ თავს დაუბრუნდებით ხოლმე, მეც ისევ თქვენი ვხდები. სულითა და გულით! ორსინას ჩამოსვლა ჩემთვისაც ისეთივე გამოცანაა, როგორც თქვენთვის. მაგრამ გაგიჭირდებათ კი, რომ არ მიიღოთ. რა გინდათ ჰქნათ?

პ რ ი ნ ც ი. მე არ მსურს მასთან საუბარი. ახლავე წავალ...

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. კეთილი, მხოლოდ იჩქარეთ. ორსინას მე მივიღებ.

პ რ ი ნ ც ი. მაგრამ მხოლოდ იმისათვის, რომ მაშინვე წინადადება მისცეთ. უკან გაბრუნდეს. გრძელი საუბარი არ გაუბათ. ჩვენ აქ სხვა საქმეებიც საკმაოდ გვაქვს.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. არც აგრეა, პრინცი! ეს საქმეები უკვე წესრიგშია. გამხნევდით. რაც ჯერ კიდევ მოსაგვარებელია, ისიც თავა-თავად მოგვარდება... მაგრამ მე უკვე მესმის მისი ფეხის ხმა!.. იჩქარეთ, თქვენო ბრწყინვალეზე! აი, აქეთ! (მიუთითებს კაბინეტზე, სადაც პრინცი გაა.) თუ გნებავთ, შეგიძლიათ მოგვისწინოთ კიდევაც. ვშიშობ, რომ აქ მოსასვლელად გრაფის ასულს მარჯვე დრო ვერ აუჩრევია.

ბამოსვლა მისამი

გ რ ა ფ ის ა ს უ ლ ი ო რ ს ი ნ ა. მ ა რ ი ნ ე ლ ი.

ო რ ს ი ნ ა (შემოსვლისას მარინელის ვერ შეამჩნევს). ეს რასა ნიშნავს? წინ აღარავინ მეგებება, გარდა ვილაცა თავხედისა, რომელსაც არც კი სურდა ჩემი შემოსევა?.. მე ხომ დოზალოში ვიმყოფები?.. დოზალოში, სადაც წინათ მლიქვნელთა მთელი ლაშქარი გამოიჭრებოდა ჩემს შესახვედრად? სადაც უწინ მხოლოდ სიყვარული და აღტაცება მელოდებოდა? ადგილი იგივეა: მაგრამ, მაგრამ!.. აჰ, თქვენ აქ ბრძანდებით, მარინელი! ძალიან კარგია, რომ პრინცმა თან გაიხლათ... არა, ცუდია! ის საკითხი, რაც მასთან მაქვს გადასაწყვეტი, მხოლოდ მასთან შემიძლია გადავწყვიტო... სად არის იგი?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. პრინცი, გრაფის ასული?

ო რ ს ი ნ ა. მაშ სხვა ვინა?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. მაშ თქვენ გგონიათ, რომ იგი აქ არის? თქვენ იცით, რომ იგი აქ არის? მას კი სულაც არა ჰგონია, რომ გრაფის ასული ორსინა აქ ბრძანდება.

ო რ ს ი ნ ა. როგორ თუ არა? მაშ ამ დილით ჩემი წერილი არ მიუღია?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. თქვენი წერილი? დიას, ნამდვილად, ახლა მომაგონდა, რომ თქვენს წერილზე ლაპარაკობდა.

279-14

ორსინა. ძეგელა, გახა იმ ბარათში არ ვთხოვდი, რომ იგი დღეს აქ, დოზალოში, შემხვედროდა? მართალია, მან არ ინება წერილით ეპასუხნა, მაგრამ გავიგე, რომ ერთი საათის წინ პრინცი ნაჰ-დვილად დოზალოში გამოემგზავრა. ეს მე საკმარის პასუხად ჩავთვალე და აი აქ გახლავართ.

მარინელი. უცნაური შემთხვევაა!

ორსინა. შემთხვევა? ხომ გესმით, ეს ასე იყო დათქმული; თუმცა სულ ერთია, რა იყო დათქმული. ჩემი მხრიდან — წერილი, მისი მხრიდან — საქმე. რა გემართებათ, ბატონო მარკიზ? თვალებს რად ჰყვებთ ბატონი მარკიზი! რა უკვირს ჰკუის კოლოფს? რატომ იქცევა ასე?

მარინელი. გუშინ თქვენ არც კი გიფიქრიათ, რომ პრინცს ოდესმე შეხვედროდით.

ორსინა. საღამოს ხეირს დილის შარი სუობია ხოლმე. სად არის იგი? ნიძლავს ვდებ, რომ პრინცი იმ ოთახში იმყოფება, საიდანაც წივილ-კივილი მოისმოდა. მე მინდოდა იქ შევსულიყავი, მაგრამ იმ არამზადა მსახურმა გზა გადაწილობა.

მარინელი. ჩემო ძვირფასო, საყვარელო გრაფის ასულო...

ორსინა. ეს იყო ქალის ხმა. ნიძლავს ვდებ, მარინელი! ო, მამ მითხარით, მითხარით, თუკი თქვენთვის მართლა ძვირფასა, საყვარელი გრაფის ასული ვარ... დასწყევლოს ღმერთმა არამზადა კარისკაცები... რამდენ სიტყვასაც იტყვიან, იმდენი სიცრუეა!. ნუ მეტყვიოთ! გინდ გითქვამთ წინასწარ, გინდ არა — მე ხომ ამას თვითონაც დავინახავ. (შესულას დააბრუნს.)

მარინელი (შეაჩერებს). საით?

ორსინა. იქ, სადაც მე აქამდეც უნდა ვყოფილიყავი. ხომ არ გგონიათ, შეკადრება ამ მისაღებ დარბაზში თქვენთან უსაქმოდ ყუბდობა, როცა პრინცი თავის სავანეში მელის?

მარინელი. სცდებით, ძვირფასო გრაფის ასულო. პრინცი თქვენ არ გელით. პრინცს არ შეუძლია თქვენთან საუბარი... მას არ სურს თქვენთან საუბარი.

ორსინა. იგი ხომ იქ არის? იგი ხომ აქ ჩემი წერილის გამო მოვიდა?

მარინელი. იგი აქ მოვიდა არა თქვენი წერილის...

ორსინა. რომელიც მან მიიღო, ამბობთ თქვენ.

მარინელი. მიიღო, მაგრამ არ წაუკითხავს.

ორსინა (გაცხარებით). არ წაუკითხავს? (ნაკლები გაცხარებით) არ წაუკითხავს? (გამწარებით იშვინდს ცრემლებს). არც კი წაუკითხავს...

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. დარწმუნებული ვარ, გულმაგიწყობისა და არა ზიზღის გამო.

ო რ ს ი ნ ა (ამყად). ზიზღის?.. ვინ ფიქრობს ამას?.. ვისთვის გჭირდებათ ამის თქმა?.. უსირცხვილო ნუგეშისმცემელი ბრძანდებით, მარინელი! ზიზღი! ზიზღი! ვეზიზღები კიდეც! მე!.. (უფრო წყნარი, სუფთად ხმით) რა თქმა უნდა, პრინცს მე აღარ ვუყვარვარ. ამას ბოლო მოეღო. მის გულში სიყვარულის ადგილი სხვა გრძნობამ დაიკავა. მაგრამ განა აუცილებლად ზიზღმა? საკმარისია გულგრილობაც. ხომ მართალია, მარინელი?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. რა თქმა უნდა, რა თქმა უნდა.

ო რ ს ი ნ ა (დაცინვით). რა თქმა უნდა? აი ბრძენი, რომელსაც შეიძლება ყველაფერი ათქმევინოს კაცმა, რასაც მოისურვებს. გულგრილობა! გულგრილობა სიყვარულის ნაცვლად? ეს ხომ იმას ნიშნავს, რომ არაფერმა დაიკავოს რაიმეს ადგილი. გაიგეთ, ყბედო კარისკაცო, სხვის ნიტყვებს თუთიყუშით რომ იმეორებთ, გაიგეთ ქალისაგან, რომ გულგრილობა ლიტონი სიტყვაა, ცარიელი ბგერა, რომელიც არაფერს, სრულებით არაფერს არა ნიშნავს/გულგრილი შეიძლება იყო მხოლოდ იმის მიმართ, რაზეც არა ფიქრობ; მხოლოდ იმ საგნისადმი, რომელიც შენთვის საგანაც კი არ არის. მაგრამ გულგრილი იყო მხოლოდ იმ საგნების მიმართ, რომლებიც საგნებაც კი არ არიან, ეს იმას ნიშნავს, რომ გულგრილობა საერთოდ არ არსებობს. რა, ეს შენთვის ძალზე გაუგებარია?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი (თავითვის). ვაგლახ! რა მართალი ვიყავი, რომ მეშინოდა!

ო რ ს ი ნ ა. მანდ რას ბურტყუნებთ?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. დიდად აღტაცებული ვარ!.. ვისთვისაა არ არის ცნობილი, ძვირფასო გრაფის ასულო, რომ ფილოსოფოსი ბრძანდებით?

ო რ ს ი ნ ა. მართლა? დიახ, დიახ, ფილოსოფოსი ვარ. მაგრამ ნუთუ ეს შემჩნეოდა ახლა? რა საშინელებაა, თუ შემჩნეოდა და წინათაც მატყობდნენ ამას! რაღა გასაოცარია, რომ პრინცს ვეზიზღები? როგორ შეუძლია მამაკაცს ის არსება უყვარდეს, რომელსაც მის ჯიბრზე მაინც სურს იაზროვოს კიდეც? მოაზროვნე დედაკაცი ისეთივე საზიზღარია, როგორც მამაკაცი, რომელიც ფერ-უმარტოს იტყვებს. მან უნდა იცინოს, მხოლოდ იცინოს, რომ მუდამ შეინარჩუნოს ამ სამყაროს მკაცრი მბრძანებლის კეთილი განწყობილება. ახლა კი რაზე ვიცინი, მარინელი? აჰ! დიახ! ამ შემთხვევაზე! მე პრინცს მივწერე დოზალოში მოსულიყო, მას კი ჩემი წერილი არ წაუკითხავს და მაინც აქ მოსულა. ხა-ხა-ხა! — მართლაც, უცნაური შემთხვევა!

მარინელი
6h
ქვემოთ
წერა
სწავ
163
1678

ძალზე სასაცილო, ძალზე სულელური!.. თქვენ კი ჩემთან ერთად არ იცინით, მარინელი? ჩვენთან ერთად სიცილი სამყაროს მკაცრ მბრძანებელსაც შეუძლია, თუმცა ჩვენ, საბრალო არსებებს, როდი გვმართებს მასთან ერთად ვიაზროვნოთ ხოლმე (სერიოზულად და ბრძანებით) მამ გაიცინეთ!

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ახლავე, ძვირფასო გრაფის ასულო, ახლავე!

ო რ ს ი ნ ა. ყუყუიო! ამასობაში ხომ წუთები უკვე გავიდა. არა, არა, არა, არა გაიცინოთ, რადგან, ხომ ხედავთ, მარინელი, (ჩაფიქრებული და თითქმის გულაჩუყებული) რომ იმას, რაც მე ასე გულიანად მაცინებს, სერიოზული, ძალზე სერიოზული მხარეც აქვს, როგორც ყველაფერს! ამქვეყნად. შემთხვევა? ნუთუ ეს შემთხვევაა, რომ პრინცი არ ფიქრობდა აქ ჩემთან ლაპარაკს და მაინც უნდა გელაპარაკოს? შემთხვევა? მერწმუნეთ, მარინელი, რომ სიტყვა „შემთხვევა“ ღვთისმგმობელობაა. ცისქვეშეთში არაფერია შემთხვევითი და მით უფრო ის, რაშიც განზრახვა ესოდენ ცხადად გამოსჭვივის. მომიტევე, ყოვლის შემძლე, ყოვლად კეთილო განგებავ, რომ ამ საზიზღარ ცოდვილთან შემთხვევა ვუწოდე იმას, რაც შენი აშკარა ქმნილებაა, რაც უშუალოდ შენი ქმნილებაა!.. (მარინელის, გაუხარებით) მოდით და ერთხელ კიდევ წამაქეზეთ, ვინძლო ასეთი სიბილწე ჩამადენინოთ!

მ ა რ ი ნ ე ლ ი (თავისთვის). ძალზე შორს შესტოპა!.. მაგრამ, ძვირფასო გრაფის ასულო...

ო რ ს ი ნ ა. არავითარი „მაგრამ“! „მაგრამებს“ ფიქრი უნდა, ჩემი თავი კი! ჩემი თავი! (თავზე ხელს იტაცებს.) მომიწყეთ, მარინელი, ისე მომიწყეთ საქმე, რომ პრინცს მალე ველაპარაკო, თორემ მერე სულ აღარ შემეძლება მასთან საუბარი... ხომ ხედავთ, ჩვენ გვპირდება ერთმანეთთან მოლაპარაკება, ჩვენ უნდა მოველაპარაკოთ ერთმანეთს...

გამოსვლა მიუთხე

პ რ ი ნ ც ი. ო რ ს ი ნ ა. მ ა რ ი ნ ე ლ ი.

პ რ ი ნ ც ი (კაბინეტადან გამოავლისას, თავისთვის). უნდა მივეშველო მას....

ო რ ს ი ნ ა (პრინცს დაინახავს, მაგრამ მასთან მისვლა ვერ გადაუწყვეტია). აჰ! აგერ ისიც!

პ რ ი ნ ც ი (გრაფის ასულს გვერდით ჩაუვლის დარბაზზე და გაემართება მეორე ოთახისაკენ, ჩაილაპარაკებს შეუჩერებლად). ერთი შეხედეთ! ჩვენი მშვენიერი გრაფის ასული... რარიგ ვწუხვარ, ქალბატონო, რომ დღეს ძალზე ნაკლებად შემიძლია დავტკბე სტუმრობით, რომლის ღირსიც

გამხადეთ. არა მცალია, მარტო არა ვარ... სხვა დროს, ჩემო საყვარელო გრაფის ასულო! სხვა დროს... ახლა კი ნულარ დაყოვნდებით! დიახ, ნულარ დაყოვნდებით. თქვენ კი, მარინელი, გელით.

გამოსვლა მხუთი

ორსინა, მარინელი.

მარინელი. ახლა ხომ თქვენ თვითონ მოისმინეთ, ძვირფასო გრაფის ასულო, რის დაჯერებაც ჩემთვის არა გსურდათ?

ორსინა (დაწრუბულივით). მოვისმინე? ნამდვილად მოვისმინე?

მარინელი. ნამდვილად.

ორსინა (ნაღვლიანად). „არა მცალია. მარტო არა ვარ“. ნუთუ მხოლოდ ასეთ მობოდიშებას ვიმსახურებ? ვიღას არ იცილებენ ასეთი სიტყვებით? ყოველ თავმომაბეზრებელ სტუმარს, ყოველ მათხოვარს ნუთუ ჩემთვის ველარ გამოძებნა სხვა რაიმე სიცრუე? თუნდაც რაიმე ბატარა სიცრუე? არა სცალია? მერე, რით არის დაკავებული? მარტო არ არის? ვინ შეიძლება იყოს მასთან? მოლით აქ, მარინელა; ღმობიერება გამოიჩინეთ, ძვირფასო მარინელი! მოიგონეთ რაიმე ტყუილი. რა გიღირთ თქვენ ტყუილი? რა საქმე აქვს? ვინ ჰყავს... მითხარით, მითხარით, რაც კი ენაზე მოგადგებათ... და მე წავალ...

მარინელი (თავისთვის). ამ პირობით მე ხომ შემიძლია მას სიმართლის ნაწილიც ვუთხრა.

ორსინა. აბა, ჩქარა, მარინელი, და მე წავალ. პრინცმა ხომ ისედაც სთქვა: „სხვა დროს მობრძანდით, ჩემო ძვირფასო გრაფის ასულო!“ ასე არა სთქვა?... ამით ხომ იმის თქმა უნდოდა, რომ მან სიტყვა არ გატეხა, რომ არავითარი საბაზი არ ჰქონდა, სიტყვა გაეტეხა. ჩქარა, მარინელი, მომატყუეთ და მე წავალ.

მარინელი. პრინცი, ძვირფასო გრაფის ასულო, მართლაც მარტო არ გახლავთ. მასთან ახლა ისეთი პირები იმყოფებიან, რომლებთანაც დაშორება მას ერთი წამითაც არ შეუძლია. ამ პირებმა ახლალა დადღწიეს თავი დიდ ხიფათს. გრაფი აპიანი...

ორსინა. მასთან არის? სამწუხაროა, რომ მაგ ტყუილში უნდა დაგიჭიროთ. ჩქარა მოიფიქრეთ მეორე... რადგან გრაფი აპიანი, თუ თქვენ ჯერ კიდევ არ იცით, სწორედ ამ რამდენიმე ხნის წინ მოკლეს ყაჩაღებმა, ეტლი, რომელშიც გრაფის გვამი ესვენა, წინ შემომხვდა ქალაქის მახლობლად... ასეა თუ არა? იქნებ ეს ყოველივე მე მხოლოდ მომეჩვენა?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. სამწუხაროა, რომ არ მოგჩვენებიათ! მაგრამ სხვა პირნი, რომელნიც გრაფთან იყვნენ, უვნებლად გადარჩნენ და ახლა აქ, ციხე-კოშკში იმყოფებიან. სახელდობრ, მისი საცოლე და სასიდედრო, რომლებთან ერთად იგი საბიონეტაში მიემგზავრებოდა, რომ ჯვარი დაეწერა.

ო რ ს ი ნ ა. მაშ იხინი არიან? იხინი იმყოფებიან პრინცთან? საცოლე! სასიდედრო?.. საცოლე ლამაზია?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. პრინცი მას დიდად თანაუგრძნობს ამ უბედურების გამო.

ო რ ს ი ნ ა. ვიმედოვნებ, თუნდაც იგი მახინჯი იყოს. მისი ბედი ხომ საშინელია... საბრალო, კეთილო გოგონავ! სწორედ მაშინ წაგართვეს იგი საწულდამოდ, როცა სამუდამოდ შენი უნდა გამხდარიყო!.. მაგრამ ვინ არის ეს საცოლე? ვიცნობ თუ არა? ისე დიდი ხანი გავიდა მას შემდეგ, რაც ეს ქალაქი მივატოვე, რომ აღარაფერი ვიცი.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ეს არის ემილია გალოტი.

ო რ ს ი ნ ა. ვინ? ემილია გალოტი?.. ემილია გალოტი? გაფრთხილდით, ეგ სიცრუე სიშართლედ არ მივიჩნიო, მარინელი!

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. რა ბრძანეთ?

ო რ ს ი ნ ა. ემილია გალოტი?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. საეჭვოა, რომ თქვენ მას იცნობდეთ.

ო რ ს ი ნ ა. არა, ვიცნობ! თუმცა მხოლოდ დღეიდან... მართალს ამბობთ, მარინელი? ემილია გალოტი? ემილია გალოტი არის ის უბედური საცოლე, რომელსაც პრინცი ამშვიდებს?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი (თავისთვის). ხომ არაფერი გადავაჭარბე?

ო რ ს ი ნ ა. და გრაფი აპიანი იყო მისი საქმრო? აპიანი, რომელიც ამ ცოტა ხნის წინ მოკლეს?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. სწორედ ის.

ო რ ს ი ნ ა. ყოჩაღ! ყოჩაღ! ბარაქალა! (ტაშს შემოჰკრავს.)

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ეს რაღასა ნიშნავს?

ო რ ს ი ნ ა. შე გადავკოცნიდი იმ ეშმაკს, რომელმაც იგი ამაზე წააქეზა.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ვინ წააქეზა? რაზე?

ო რ ს ი ნ ა. დიახ, გადავკოცნიდი, გადავკოცნიდი მას, თუნდაც ეს ეშმაკი თქვენ იყოთ, მარინელი.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. გრაფის ასულო!

ო რ ს ი ნ ა. ერთი აქ მობრძანდით! შემომხედეთ! პირდაპირ, გამისწორეთ თვალი!

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. შერე რა?

ო რ ს ი ნ ა. არ იცით, რასა ვფიქრობ?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. საიდან უნდა ვიცოდე?

ო რ ს ი ნ ა. თქვენ ამაში არავითარი მონაწილეობა არ მიგილიათ?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. რაში?

ო რ ს ი ნ ა. დაიფიცეთ!.. არა, ნუ დაიფიცავთ. ამით კიდევ ერთ ცოდვას ჩაიდენთ... მაგრამ, არა!.. დაიფიცეთ. ერთი ცოდვით მეტი ან ნაკლები რაა იმისთვის, ვინც უკვე შეირისხულია. მაშ ამ საქმეში არავითარი მონაწილეობა არ მიგილიათ?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. თქვენ მე მაშინებთ, ქალბატონო!

ო რ ს ი ნ ა. მართლა? მაშ თქვენს კეთილ გულს, მარინელი, არაფერი ეეჭვება?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. რაო? რა უნდა ეეჭვებოდეს?

ო რ ს ი ნ ა. კეთილი, მაშ მე გაგიმსელთ ერთ რამეს, ისეთ რაღაცას, რაც თმებს ყალყზე დაგიყენებთ... მაგრამ აქ, კარის მახლობლად, შეიძლება ვინმემ მოგვისმინოს. აქეთ მობრძანდით... და (მოიტანს თითს ტუჩებთან.) მოისმინეთ! მთლად საიდუმლოდ! სრულიად საიდუმლოდ! (ტუჩებს მიუახლოვებს მარინელის ყურს, თითქოს სურს უწურჩულოს, მაგრამ ძალზე ხმაშალა დაიფიცებს.) პრინცი მკვლელია.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. გრაფის ასულო... გრაფის ასულო... ჭკუაზე ხომ არ შეიშაღეთ?

ო რ ს ი ნ ა. ჭკუაზე? ხა-ხა-ხა! (ხარხარებს გულანად.) არასოდეს ვყოფილვარ ჩემი ჭკუით ისე კმაყოფილი, როგორც ამჟამად. მაგრამ ეს საიდუმლოა, მარინელი! ჩვენ შორის დარჩება... (ხმაშალა) პრინცი მკვლელია! მკვლელი გრაფ აბიანისა!.. რომელიც მოკლეს არა ყაჩაღებმა, არამედ პრინცის კაცებმა და თვითონ პრინცმა.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. როგორ მოგადგათ ენაზე ასეთი საზიზღარი სიტყვები, როგორ მოგივიდათ თავში ასეთი საძაგელი აზრი?

ო რ ს ი ნ ა. როგორ?.. სრულიად ბუნებრივად... ამ ემილია გალოტისთან, რომელიც ახლა პრინცთან არის და ვისი საქმროც ასე სახელდახელოდ უნდა აიზარგოს ამ ქვეყნიდან, — სწორედ ამ ემილია გალოტისთან ჰქონდა პრინცს დღეს დილით ხანგრძლივი საუბარი დომინიკელთა ეკლესიის კარიბჭესთან. მე ეს ვიცი, ეს ნახეს ჩემმა ჯაშუშებმა. მათ ისიც კი მოისმინეს, თუ რაზე ელაპარაკებოდა იგი... ახლა რაღას იტყვით, ბატონო ჩემო. ჭკუაზე შეშლილი ვარ? მე მგონია, მშვენივრად ვათანხმებ ერთმანეთთან იმას, რაც ერთმანეთს უკავშირდება. იქნებ ესეც მხოლოდ შემთხვევითი თანხვედრაა. შეიძლება, თქვენი აზრით, აქაც შემთხვევაა? ო, მარინელი, მაშინ თქვენ ისევე ცუდად გესმით კაცთა სიავე, როგორც იღუმალი გზები განკებისა.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. თქვენ, შეიძლება, ამით თავი დაიღუპოთ, გრაფის ასულო...

ო რ ს ი ნ ა. თუ მას სხვებს ვეტყვი? შით უკეთესი, შით უკეთესი! ხვალ ამას ხმამაღლა გამოვაცხადებ ბაზრის მოედანზე. ის კი, ვინც მე ედავება, ის კი, ვინც მე მეწინააღმდეგება, მკვლელის თანამზრახველია... მშვიდობით! (წასვლას დააპირებს, კარებში შეხედება მოხუც გალოტს, რომელიც აჩქარებით შემოდის.)

გამოსვლა მემძვსე

ო დ ო ა რ დ ო გა ლ ო ტ ი. ო რ ს ი ნ ა. მ ა რ ი ნ ე ლ ი.

ო დ ო ა რ დ ო გა ლ ო ტ ი. მომიტყვეთ, ქალბატონო...

ო რ ს ი ნ ა. მე აქ ნურაფერზე ნუ მიხდით ბოდიშს. მე ხომ აქ ველარაფერს ვიწყენ... მიმართეთ აი იმ ბატონს.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი (გალოტის რომ დაინახავს, თავისთვის). ახლა კი ყველაფერი დაიღუპა! მოხუცი!

ო დ ო ა რ დ ო. მიუტყვეთ, ჩემო ბატონო, მამას, რომელიც უაღრესად სწუხს... რომ მოუხსენებლად შემოვიდა.

ო რ ს ი ნ ა. მამა? (ისევ დაბრუნდება.) ემილიას მამაა, უემეველად. კეთილი იყოს თქვენი მობრძანება!

ო დ ო ა რ დ ო. მსახურმა მაცნობა, რომ აქედან არცთუ ისე შორს ჩემი ოჯახი საფრთხეში ჩავარდა. სასწრაფოდ გამოვეშურე აქეთ და შევიტყვე, რომ გრაფი აბიანი დაუპირიათ, რომ იგი ქალაქში დაბრუნებულა. ჩემს მეუღლესა და ქალიშვილს კი აქ, თქვენს ციხე-კოშკში, შემოუფარებიათ თავი... სად არიან ისინი, ჩემო ბატონო, სად?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. დამშვიდდით, ბატონო პოლკოვნიკო, თქვენს მეუღლესა და ქალიშვილს ცუდი არაფერი შემთხვევიათ, შიშმა უკვე გაუარათ. ორივენი თავს კარგად გრძნობენ. მათთან პრინცი იმყოფება. ახლა წავალ, რომ თქვენს შესახებ მოვახსენო.

ო დ ო ა რ დ ო. რატომ უნდა მოახსენოთ? ჯერ მოახსენოთ?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. იმ მიზეზთა გამო, რომლებიც... რომლებიც პრინცს ეხება. მოგეხსენებათ, ბატონო პოლკოვნიკო, რა დამოკიდებულებაც გაქვთ პრინცთან... თქვენ ხომ მასთან მეგობრულად არ ხართ განწყობილი. როგორი მოწყალეც არ უნდა იყოს პრინცი თქვენი მეუღლისა და ქალიშვილის მიმართ — ისინი ხომ ქალები არიან — ეს იმას არ ნიშნავს, რომ თქვენი მოულოდნელი გამოჩენა მართებულად ჩათვალოს.

ო დ ო ა რ დ ო. მართალი ბრძანდებით, ბატონო ჩემო, მართალი.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ოღონდ, ძვირფასო გრაფის ასულო, მაქვს პატივი თუ არა, რომ ჯერ თქვენ მიგაცილოთ თქვენს ეტლამდე?

ო რ ს ი ნ ა. არა, არა!

მ ა რ ი ნ ე ლ ი (უხეზად სწვდება მკლავში). ნება მიბოძეთ, შევასრულო ჩემი მოვალეობა...

ო რ ს ი ნ ა. ოღონდ ნელა!.. მე გათავისუფლებთ მაგ მოვალეობისაგან, ჩემო ბატონო. თქვენისთანა ადამიანებს თავაზიანობა ყოველთვის მოვალეობად მიაჩნიათ, რომ თავიანთ ნამდვილ მოვალეობას აარიდონ თავი!.. რაც შეიძლება სასწრაფოდ მოახსენეთ ამ პატიოსანი კაცის შესახებ, აი თქვენი მოვალეობა.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. დაგავიწყდათ, რაც თვითონ პრინცმა გიბრძანათ?

ო რ ს ი ნ ა. გამოვიდეს და ერთხელ კიდევ მიბრძანოს. მე ველი მას.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი (პოლკოვნიკს გვერდზე გაიყვანს და ჩუმად ელაპარაკება). ბატონო ჩემო, უნდა დაგტოვოთ ერთ ქალთან, რომელიც... რომელსაც... რომლის გონებაც... თქვენ გესმით. ამას იმიტომ გეუბნებით, რომ იცოდეთ, თუ როგორ მოეპყრათ მის სიტყვებს, რომელნიც ხანდახან ძალზე საოცარნი არიან. უმჯობესია მას სულაც არ გაესაუბროთ.

ო დ ო ა რ დ ო. კეთილი... მხოლოდ იჩქარეთ, ბატონო.

გამოსვლა მუხილზე

გ რ ა ფ ი ს ა ს უ ლ ი ო რ ს ი ნ ა. ო დ ო ა რ დ ო გ ა ლ ო ტ ი.

ო რ ს ი ნ ა (ხანმოკლე პაუზის შემდეგ, რომლის დროსაც იგი პოლკოვნიკს სიბრაღულით ათვალეიწებს, ის კი ორსინას უტკერის ოდნავი ცნობისმოყვარეობით). რა გითხრათ მარინელიმ, უბედურო ადამიანო?

ო დ ო ა რ დ ო (თავისთვის, თანაც ორსინას მიმართავს). უბედურო?

ო რ ს ი ნ ა. ცხადია, მას თქვენთვის სიმართლე არ უთქვამს. ყოველ შემთხვევაში ის სულაც არ უთქვამს, რაც თქვენ ახლა უნდა შეიტყოთ.

ო დ ო ა რ დ ო. უნდა შევიტყო?.. განა უკვე საკმარისი არ ვიცი?.. ქალბატონო!.. სთქვით, სთქვით.

ო რ ს ი ნ ა. თქვენ არაფერიც არ იცით.

ო დ ო ა რ დ ო. არაფერი?

ო რ ს ი ნ ა. კეთილო, ძვირფასო მამავ!.. რაღას არ გავიღებდი, ოღონდაც თქვენ ჩემი მამაც იყოთ!.. მომიტყევთ! უბედურები ასე სიამოვნებით უკავშირდებიან ერთმანეთს... მე მინდოდა თქვენთვის გამეზიარებინა ტანჯვა და აღშფოთება.

ო დ ო ა რ დ ო. ტანჯვა და აღშფოთება? ქალბატონო!.. მაგრამ მე დამავიწყდა... ილაპარაკეთ.

ო რ ს ი ნ ა. თუნდაც იგი თქვენი ერთადერთი ქალიშვილი, თქვენი ერთადერთი შვილი იყოს!.. თუმცა ერთადერთია თუ არა, სულ ერთი არ არის? უბედური შვილი ყოველთვის ერთადერთია.

ო დ ო ა რ დ ო. უბედური?.. ქალბატონო!.. თუმცა რა მინდა მისგან?.. მაგრამ, ღმერთმანი, გიჟები ასე არ ლაპარაკობენ ხოლმე!

ო რ ს ი ნ ა. გიჟები? აი თურმე რა გითხრათ მარინელიმ ჩემზე... მერე რა, ეს შეიძლება არცაა მისი ყველაზე საზოგადოებრივი სიცრუე. მეც ვგრძნობ რაღაც ამის მაგვარს!.. მერწმუნეთ, მერწმუნეთ... გინც ზოგიერთ ვითარებაში გონებას არა ჰკარგავს, მას დასაკარგიც არაფერი გააჩნია.

ო დ ო ა რ დ ო. რა უნდა ვიფიქრო?

ო რ ს ი ნ ა. ის, რომ თქვენ მე არ უნდა შეგეზიზნოთ... რადგან თქვენც ხომ გაქვთ გონება, კეთილი მოხუცო, თქვენც... მე ამას კარგად ვამჩნევ თქვენს მტკიცე, ღირსებით აღსავსე სახეზე. გონება თქვენცა გაქვთ, მაგრამ ერთი სიტყვაც კნარა და დაჰკარგავთ მას.

ო დ ო ა რ დ ო. ქალბატონო!.. ქალბატონო! მე ის მანამდე აღარ შემრჩება, ვიდრე თქვენ მაგ ერთ სიტყვას მეტყვით; თუ ახლავე, დაუყოვნებლივ არ მეტყვიან... მითხარით! მითხარით! თორემ მართალი, სწორი არ იქნება, რომ თქვენ იმ კეთილ გიჟებს ეკუთვნით, რომლებიც ჩვენს შებრალებას და პატივისცემას იმსახურებენ... თქვენ, ალბათ, ჩვეულებრივი სულელი ხართ, ალბათ სულაც არა გქონიათ ის, რაც ახლა არ გაგაჩნიათ.

ო რ ს ი ნ ა. მაშ მომისმინეთ!.. რა იცით, რომ უკვე ყველაფერი იცით? ის, რომ აპიანი დაჭრილია? მხოლოდ დაჭრილი?.. აპიანი მოკვდა.

ო დ ო ა რ დ ო. მოკვდა? მოკვდა? ეს, ქალბატონო, ეს უკვე პირობის წინააღმდეგია. თქვენ უნდა ჩემთვის გონება დაგეკარგათ და გულს კი მიმსხვრევთ.

ო რ ს ი ნ ა. ეს მხოლოდ სხვათა შორის. მაგრამ შემდეგ... საქმრო მოკვდა, საცოლეს კი, — თქვენს ქალიშვილს, — რაც დაემართა, სიკვდილზე უარესია.

ო დ ო ა რ დ ო. უარესი? სიკვდილზე უარესი? ეს ნიშნავს, რომ იგი ამის გამო გარდაიცვალა?.. რადგან მე მხოლოდ ერთი რამ ვიცი, სიკვდილზე უარესი...

ო რ ს ი ნ ა. ...არა, არ გარდაცვლილა. არა, კეთილი მამა, არა! ის ახლად იწყებს ნამდვილ ცხოვრებას, განცხრომით აღსავსე

ცხოვრებას, ყველაზე მშვენიერ, მხიარულ, თავისუფალ ცხოვრებას, რომელიც მანამდე გასტანს, ვიდრე არ გათავდება.

ოდოარდო. ერთი სიტყვაც, ქალბატონო, ერთადერთი სიტყვაც, რომელმაც უნდა შემშალოს! მითხარიო! ასე ნელ-ნელა ნუ მაწვეთებთ შხამს, ერთადერთი სიტყვა! ჩქარა!

ორსინა. კეთილი! მაშ შეკრიბე იგი მარცვალ-მარცვლობით! დილას წირვის დროს პრინცი ესაუბრა თქვენს ქალიშვილს. ნაშუადღევს კი იგი პყავს თავის გასართობ... გასართობ ციხე-დარბაზში.

ოდოარდო. წირვის დროს ესაუბრა? პრინცი ესაუბრა ჩემს ქალიშვილს?

ორსინა. მერედა, რა გულახდილად! რარიგ გულითადად! მათ უნდა მოელაპარაკნათ არცთუ ისე პატარა საქმეზე და ძალზე კარგია, თუკი შეთანხმდნენ კიდევაც: ძალზე კარგია, თუკი თქვენმა ქალიშვილმა თავისი ნებით შეაფარა თავი ამ სასახლეს. მაშინ ეს ძალით მოტაცება კი არაა, არამედ მხოლოდ პატარა... პატარა მკვლელობა.

ოდოარდო. ცილისწამებაა, წყეული ცილისწამება! ჩემს ქალიშვილს მე კარგად ვიცნობ. თუ მკვლელობა მოხდა, მაშინ მომხდარა გატაცებაც. (მხეცივით აბრიალებს ფალებს და ფეხებს ააყუნებს) ახლა რაღას იტყვი, კლავდია? რას იტყვი, დედიკო? აი, რა სიხარულს მოვესწარიო! ო, ბრწყინვალე პრინციო!.. რა განსაკუთრებული პატივი გვერგო!

ორსინა. იმოქმედა, მოხუცო? იმოქმედა?

ოდოარდო. მე აქ ყაჩაღთა ბუნაგის წინ ვდგევარ. (ისინჯავს მუნდირის ჯიბეებს და წმუნდება, რომ უიარაღოა.) საკვირველია, რომ სიჩქარისაგან ხელებიც შინ არ დამვიწყებია. (იჩხრკვს ჯველა ჯიბეს.) არაფერი! სრულებით არაფერი! არსად!

ორსინა. აჰა, მესმის! ამით მე შემიძლია დაგეხმაროთ! თან წამოვიღე. (ხანჯალს ამოიღებს.) გამომართვით! ჩქარა გამომართვით, სანამ არავინ გვხვდავს. მე მაქვს კიდეც რაღაც... შხამი, მაგრამ შხამი მხოლოდ ჩვენთვის, ქალებისათვის, არსებობს და არა ვაჟკაცებისათვის... აიღეთ! (გაუწვდის ხანჯალს.) გამომართვით!

ოდოარდო. გმადლობთ, გმადლობთ... ძვირფასო ბავშვო, ვინც კიდე იტყვის, რომ გიჟი ხარ, მას ჩემთან ექნება საქმე.

ორსინა. დამალეთ! სასწრაფოდ დამალეთ!.. მე შემთხვევა არ მომეცა, რომ იგი გამომეყენებინა. თქვენ კი ეს შემთხვევა ხელიდან ვერ წაგივათ, თქვენ კი ამ შემთხვევას, პირველსავე საუკეთესო, მარჯვე შემთხვევას, ხელიდან ნუ გაუშვებთ, თუ ვაჟკაცი ხართ... მე, მე მხოლოდ ქალი ვარ, მაგრამ აქ ასე შეიარაღებული მოვედი! მტკიცე გადაწყვეტილებით!.. ჩვენ, ჩვენ შეგვიძლიან ერთმანეთს ყვე-

ლაფერში გავენდით, მოხუცო. ჩვენ ხომ ორივენი შეურაცხყოფილნი ვართ, შეურაცხყოფილნი ერთი და იმავე მაცთურის მიერ. ეპ, რომ იცოდეთ, რომ იცოდეთ, რა უსაზღვროდ, რა გამოუთქმელად, რა წარმოუდგენლად შეურაცხყოფილი ვარ მის მიერ და კვლავაც შეურაცხყოფილი ვიქნები... ნაშინ თქვენს წყენას სულ დაივიწყებდით. მიცნობთ თუ არა მე? მე ვარ ორსინა, მოტყუებული, მიტოვებული ორსინა. შეიძლება მიტოვებული სწორედ თქვენი ქალიშვილის გამო. ნაგრამ რა შუაშია აქ თქვენი ქალიშვილი? პრინცი მალე იმასაც მიატოვებს... შემდეგ კიდევ სხვას!.. და კიდევ სხვას!.. აპ! (თითქოს ალტაცებით) რა ღვთაებრივი ფანტაზიაა! ოდესმე ჩვენ ყველანი, — ნის მიერ მიტოვებულ ქალთა მთელი ბრბო, — ოდესმე ჩვენ ყველანი ბახუსის ქურუმ ქალებად, ფურიებად რომ გადავიტყოდეთ, ხოლო იგი ჩვენს შორის აღმოჩნდებოდეს, ჩვენ დავკრიდით მის სხეულს, დავგლეჯდით ასო-ასოდ და შიგ დავიწყებდით გულის ძებნას, გულისა, რომლის მოცემასაც იგი, მოღალატე, ყველას გეპირდებოდა და არც ერთისათვის არ მოუცია. ოპ! ეს იქნებოდა დღესასწაული! ნამდვილი დღესასწაული!

ბამოსვლა მირვე

ი გ ი ვ ე ნ ი და კ ლ ა ვ დ ი ა გა ლ ო ტ ი.

კ ლ ა ვ დ ი ა (შემოსვლისას ირველი მიიხედ-მოიხედავს და, შენიშნავს თუ არა თავის ქმარს, წამსვე მივარდება). მივხვდი! აპ, ჩვენო მხსნელო, ჩვენო მფარველო! აქ ხარ, ოდოარდო? აქ?.. მათ ჩურჩულზე, მათი სახეების გამომეტყველებაზე მივხვდი მე ამას. რა უნდა გითხრა, თუ ჯერ არაფერი არ იცი? რა უნდა გითხრა, თუ უკვე ყველაფერი იცი? მაგრამ ჩვენ უდანაშაულონი ვართ. შენი ქალიშვილი უდანაშაულოა. უდანაშაულოა, სრულიად უდანაშაულო.

ო დ ო ა რ დ ო (მუღღებს რომ დაინახავს, ცდილობს თავი შეიკავოს). კეთილი, კეთილი. მხოლოდ დამშვიდდი, დამშვიდდი... და მიპასუხე. (ორსინას) არ იფიქროთ, ქალბატონო, თითქოს რამე შეეჭვებოდეს. — გრაფი მოკვდა?

კ ლ ა ვ დ ი ა. მოკვდა.

ო დ ო ა რ დ ო. მართალია, რომ პრინცი დღეს დილით წირვის დროს ემილიას ესაუბრა?

კ ლ ა ვ დ ი ა. მართალია. მაგრამ რომ იცოდე, რა შეძრწუნებულნი და შიშით გულგახეთქილი დაბრუნდა იგი სახლში.

ო რ ს ი ნ ა. ახლა რაღას იტყვით? სიცრუე მითქვამს?

ო დ ო ა რ დ ო (გამწარბული სიცილით). მე არცა მსურდა, რომ მოგეტყუებინეთ. ეგ მე სრულებითაც არ მინდოდა.

ო რ ს ი ნ ა. მაშ მე ჭკუაზე შეშლილი ვარ?

ო დ ო ა რ დ ო (გაცეცხლებული სცემს ბოლოს). ო, ჯერ არც მე შევშლილვარ ჭკუაზე!

კ ლ ა ვ დ ი ა. შენ მიბრძანე, რომ დავმშვიდებულიყავი და მეც დავმშვიდდო... ძვირფასო მეუღლე, შემიძლია... შემიძლია მეც გთხოვო...

ო დ ო ა რ დ ო. რა გინდა? განა მე დამშვიდებული არა ვარ? განა შეიძლება ვინმე ამაზე მშვიდად იყოს? (თავშეკავებით) იცის ემილიამ აპიანის სიკვდილი?

კ ლ ა ვ დ ი ა. მან ეს (სკონი, არ უნდა იცოდეს. მაგრამ მეშინია, რომ ეჭვი აიღო, რაკი იგი აღარ გამოჩნდა.

ო დ ო ა რ დ ო. როგორ არის ემილია? არა ოხრავს, არა ქვითანებს?

კ ლ ა ვ დ ი ა. არა. ანან უკვე გაუარა. ხომ იცი მისი ხასიათი. იგი ქალთა შორის ყველაზე მშიშარაა და ყველაზე გაბედულიც. მას არასოდეს არ ძალუძს თავი გაართვას პირველ შთაბეჭდილებებს. მაგრამ მცირედი დაფიქრების შემდეგ საზრიანობა ისევ უბრუნდება და თავის თავს ეუფლება ხოლმე. ემილიამ ძალზე შორს დაიჭირა პრინცი. მას ისეთი ტონით ელაპარაკება... ოდოარდო, მოახერხე ოლონდ, რომ აქედან ჩქარა გავემგზავროთ.

ო დ ო ა რ დ ო. მე აქ ცხენით მოვედი... რა უნდა ვქნა? სხვათა შორის, ქალბატონო, თქვენ ხომ ქალაქში ბრუნდებით?

ო რ ს ი ნ ა. რა თქმა უნდა.

ო დ ო ა რ დ ო. არ ინებებთ, რომ ჩემი ცოლიც წაიყვანოთ?

ო რ ს ი ნ ა. რატომაც არა, დიდი სიამოვნებით.

ო დ ო ა რ დ ო. კლავდია! (აცნობს ორსინას) გრაფის ასული ორსინა, დიდად გონიერი ქალბატონი, ჩემი მეგობარი, კეთილისმყოფელი. შენ მას წაჰყვები, რომ ეტლი ახლავე გამოგვიგზავნო. ემილია, ემილია გვასტალაში აღარ დაბრუნდება. იგი ჩემთან წამოვა.

კ ლ ა ვ დ ი ა. მაგრამ... თუკი... მე არ ვისურვებ ქალიშვილს დავშორდე.

ო დ ო ა რ დ ო. განა მამა მის გვერდით არ იქნება? ბოლოა ხომ მისცემენ მას ნებას, თავის ქალიშვილთან იმყოფებოდეს. სიტყვა არ შემიბრუნო. წავიდეთ, ქალბატონო. (ჩუხაღ, ორსინას) თქვენ კიდევ გაიგებთ ჩემს ამბავს... წავიდეთ, კლავდია. (გაჰყავს.)

მოქმედება მისუთი

იგივე სცენა

გამოსვლა პირველი

მარინელი. პრინცი.

მარინელი. აქედან, თქვენო ბრწყინვალეებავ, ამ ფანჯრიდან შეგიძლიათ მისი დანახვა. იგი ტალანში სცემს ბოლთას. სწორედ ახლა შემობრუნდა და აქეთ მოდის... არა, ისევ უკან გაბრუნდა. ჯერ კიდევ არ მიუღია საბოლოო გადაწყვეტილება. მაგრამ დიდად დამშვიდებულა, ან იქნებ სურს თავი ასე მოგვაჩვენოს. ეს ჩვენთვის სულერთია!.. რა თქმა უნდა! განა იგი გაბედავს ხმამაღლა გამოსტეკას, რაც მას ორივე ქალმა თავში ჩაუჭედა? ბატისტამ ყური მოჰკრა, რომ ცოლმა მას ახლავე უნდა გამოუგზავნოს ეტლი. იგი ხომ აქ ცხენით მოვიდა... აი ნახეთ, თქვენთან რომ გამოცხადდება, იგი უმდაბლეს მადლობასაც კი გადაუხდის თქვენს ბრწყინვალეებას იმ მოწყალე მზრუნველობისათვის, რომელიც ამ ესოდენ უბედურს შემთხვევაში აქ მის ოჯახს აღმოუჩინეთ. იგი გამოგთხოვთ შემდგომს მოწყალეებასაც თავის თავისა და თავისი ქალიშვილისათვის, რომელსაც მშვიდად მიიყვანს ქალაქში და უდიდესი მორჩილებით დაელოდება იმას, თუ რა მონაწილეობას მიიღებს თქვენი ბრწყინვალეება მისი უბედურა და მშვენიერი ასულის შემდგომს ბედში.

პრინცი. მაგრამ თუ იგი ასე მორჩილი არ აღმოჩნდა? საეჭვოა, საეჭვოა, რომ იგი ასე დაგვყვეს. მე მას კარგად ვიცნობ... მაშინ რაღა ვქნა, რომ მან — ყველაზე მეტად კი სწორედ აშას მოველი მისგან — ჩაიბნოს ეჭვები, ჩაიკლას მრისხანება და ემილია, ქალაქში წაყვანის ნაცვლად, შინ წაიყვანოს? თავისთან იყოლიოს? ან ჩემი სამფლობელოს საზღვრებს იქეთ რომელიმე მონასტერში გადამალოს? მაშინ რაღა ვქნათ?

მარინელი. ვერთხილი სიყვარული შორსმხედველია ტეშმარიტად! მაგრამ იგი ხომ ამას არ იზამს...

პ რ ი ნ ც ი. მაგრამ თუკი მან ეს გააკეთა? მაშინ რა ვქნათ... მაშინ რალა სარგებლობას მოგვიტანს ის ამბავი, რომ უბედური გრაფი ამის გამო სიცოცხლეს გამოესალმა?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. რისთვისაა საჭირო ეს მწუხარე განზე ცქერა? წინ! ასე ფიქრობს გამარჯვებული. მის გვერდით გინდ მტერი იცემოდეს, გინდ მეგობარი. თუნდაც ასე მოხდეს. შურიანი მოხუცი კიდევაც რომ აპირებდეს იმას, რაც თქვენ გაშინებთ, პრინციო! (ფიქრობს.) დაე ასე იყოს. მივაგენი გამოსავალს!.. მას სურვილი სურვილად შერჩება. ის ამ სურვილს იქით ვერ წავა. ნამდვილად ვერა!.. მაგრამ იგი მხედველობიდან არ უნდა დაგვეკარგოს... (ისევ მიღის ფანჯარასთან) ერთი წუთიც და თავს წამოგვადგებოდა! აქეთ მოდის. მასთან პირისპირ შეხვედრას ჯერჯერობით თავი ავარიდოთ. ჯერ მომისმინეთ, თქვენო ბრწყინვალეებავ, თუ რა უნდა გაგაკეთოთ იმ შემთხვევაში, რომელიც ასე ძლიერ გვაშინებს.

პ რ ი ნ ც ი (მუქარით). ოლონდ, მარინელი!..

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ყველაზე უწყინარი საშუალება ამქვეყნად.

გამოსვლა მორაი

ო ლო ა რ დო გა ლო ტ ი.

ო ლო ა რ დო. კიდევ არავინა? აქ?.. კეთილი. მე უფრო დავმზვიდდები. ეს ჩემი ბედნიერებაა... არაფერია ისე საზიზღარი, როგორც თმაჭალარა ბობოქარი ჭაბუკი. მე ეს ხშირად მითქვამს ჩემთვის, ნაგრამ მაინც ავყევი გრძნობას... მერედა, ვისი მეოხებით? ეჭვიანი ქალის, ეჭვიანობის ნიადაგზე ჭკუაზე შეშლილი ქალის წყალობით. რა საერთოა შეურაცხყოფილ სათნოებასა და ბიწიერების შურისძიებას შორის? მე მხოლოდ ჩემი ქალიშვილი უნდა ვიხსნა... შენს საქმეს კი... ჩემო ვაჟო!.. ჩემო ვაჟო! მე არასოდეს არ შემეძლო ტირილი და არც ახლა მსურს, ვისწავლო იგი... შენ საქმეს სულ სხვა ვინმე მიიჩნევს თავის საქმედ. ჩემთვის კი ისიც კმარა, რომ შენი მკვლეელი ვერ დატკბება თავისი ბოროტმოქმედების ნაყოფით. დაე იგი ამან უფრო მეტად აწამოს, ვიდრე თვითონ დანაშაულმა. თუ სწრაფი მიყირჭება და შეზიზღება მას აიძულებენ ერთი სურვილიდან მეორეზე გადავიდეს, დაე იმის მოგონებამ, რომ ეს სურვილი დაუკმაყოფილებელი დარჩა, მოწამლოს ჩისი ყველა დანარჩენი განცხრომა. დაე ყოველ სიზმარში სისხლით შესვრილმა საქმრომ მოუყვანოს სარეცელთან თავისი საცოლდე და თუკი ის მაინც გაიშვერს მისკენ თავის ავხორც ხელებს, ანაზღად ჯოჯოხეთის დამცინავი ხარხარი შემოესმას და გამოეღვიძოს!

ბ რ ი ნ ც ი. ასეთ ამაყ თავმდაბლობას ბევრს ვუსურვებდა! მაგრამ საქმეზე გადავიდეთ. თქვენ მოუთმენლად ელით თქვენი ქალიშვილის ხილვას. ის ხელახლა ააღელვა მისი ესოდენ ნაზი დედას მოულოდნელმა გამგზავრებამ. რისთვის დასკირდა ეს? მე მხოლოდ იმას ველოდი, რომ ძვირფასი ემილია სავსებით დამშვიდებულიყო და ორივენი ზეიმით მიმეყვანა ქალაქში. თქვენ მე გამინახევრეთ ეს ზეიმი, მაგრამ უფლებას არ მოგცემთ, რომ მთლიანად მონაკლოთ ეს ბედნიერება.

ო დ ო ა რ დ ო. მეტიმეტი მოწყალება! ნება მიბოძეთ, თქვენო ბრწყინვალეზავ, ჩემი უბედური ბავშვი ვიხსნა ათასგვარი წყენისაგან, რომელსაც უწაღებენ მას გვასტალაში მეგობრები და მტრები, შებრალება და ნიშნის გება.

ბ რ ი ნ ც ი. დიდი სისასტიკე იქნებოდა, მოგეკლოთ თქვენო ქალიშვილისათვის მეგობართა და თანამგრძნობთა ტკბილი ნუგეში. რაც შეეხება წყენას, რომელიც შეიძლება მას მტრებმა და ნიშნის გებამ მიაყენონ, ნება მიბოძეთ, ძვირფასო გალოტი, ამაზე მე ვიზრუნო, რომ მათ ეს ვერ შესძლონ.

ო დ ო ა რ დ ო. თქვენო ბრწყინვალეზავ, მამობრივი სიყვარული უხალისოდ უზიარებს ვისმეს თავის საზრუნავს. მე მგონია კარგად ვიცი, მის ახლანდელ მდგომარეობაში რაც მოუხდება ჩემს ქალიშვილს... ის უნდა გასცილდეს საზოგადოებას... მონასტერში... რაც შეიძლება სწრაფად.

ბ რ ი ნ ც ი. მონასტერში?

ო დ ო ა რ დ ო. მანამდე კი დე იტიროს მამის თვალთა წინაშე.

ბ რ ი ნ ც ი. და ასეთი მშვენიერება უნდა მონასტერში დაჰქნეს? ნუთუ ერთმა გაცრუებულმა იმედმა ასე შეურიგებელი უნდა გაგვხადოს საზოგადოების მიმართ?.. მაგრამ როგორც გინდათ: მამას ვერაფერს შეედავება. წაიყვანეთ თქვენი ქალიშვილი, გალოტი, საითაც გნებავთ.

ო დ ო ა რ დ ო (მარიხელის). ახლა რაღას იტყვით, ჩემო ბატონო?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. რაკი ასე გამომწვევად მელაპარაკებით!..

ო დ ო ა რ დ ო. ოჰ, არა, სრულებითაც არა.

ბ რ ი ნ ც ი. რას ლაპარაკობთ?

ო დ ო ა რ დ ო. არაფერს, თქვენო ბრწყინვალეზავ, არაფერს... ჩვენ მხოლოდ იმაზე ვმსჯელობთ, თუ რომელი შეეცდით, რომელმა ვერ გამოვიცანით თქვენი აზრი.

ბ რ ი ნ ც ი. ნუთუ? სთქვი, მარიხელი!

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ვწუხვარ, რომ წინ უნდა აღვუდგე ჩემი მბრძანებ-

ლის მოწყალებას, მაგრამ მეგობრობის მოვალეობა მიკარნახებს, ყველაზე უწინ მასში დავინახო მოსაწართლე.

პ რ ი ნ ც ი. რომელი მეგობრობის?..

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. კარგად იცით, თქვენო ბრწყინვალეზავ, რა ძლიერ მიყვარდა გრაფი აბიანი, თუ რა მჭიდროდ იყო ერთმანეთში გადაწული ჩვენი სულები...

ო დ ო ა რ დ ო. თქვენ ეს იცით, პრინცი? თუ ასეა, მაშინ, რა თქმა უნდა, თქვენ ერთადერთი ადამიანი ბრძანებულხართ, რომელმაც ეს იცით.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. თვით მისგან მაქვს დავალებული, შური ვიძიო...

ო დ ო ა რ დ ო. თქვენ?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ჰკითხეთ თქვენს მეუღლეს „მარინელი“, სახელი „მარინელი“ იყო უკანასკნელი სიტყვა მომაკვდავი გრაფისა, მერე როგორი ტონით წარმოთქმული, როგორი ტონით!.. დაე ეს საშინელი ტონი მუდამ ყლერდეს ჩემს ყურებში, თუ ყოველგვარ ღონეს არ ვიხმარ მისი მტრის აღმოსაჩენად და დასასჯელად.

პ რ ი ნ ც ი. იმედი იქონიეთ ჩემი სრული მხარდაჭერისა.

ო დ ო ა რ დ ო. და ჩემი მხურვალე სურვილისა, რომ წარმატებას მიადწიოთ!.. კეთილი, კეთილი!.. მაგრამ მერე?

პ რ ი ნ ც ი. ამას მეც გეკითხებით, მარინელი.

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ეჭვს გამოსთქვამენ, რომ გრაფს ყაჩაღები არ დასხმიან თავს.

ო დ ო ა რ დ ო (დაცინით). ყაჩაღები არ დასხმიან? მართლა?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. რომ მეტოქეს სურდა იგი გზიდან ჩამოეცილებინა.

ო დ ო ა რ დ ო (მწარედ). აჰა! მეტოქეს?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ნამდვილად.

ო დ ო ა რ დ ო. მაშინ... ღმერთმა შეაჩვენოს მოღალატე მკვლელი!

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. მეტოქეს, რომელსაც სწყალობდა...

ო დ ო ა რ დ ო. რაო? რომელსაც სწყალობდა?.. რას ამბობთ?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. მხოლოდ იმას, რასაც ლაპარაკობენ.

ო დ ო ა რ დ ო. სწყალობდა?.. ჩემი ქალიშვილი სწყალობდა?

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ეს, რა თქმა უნდა, არაა მართალი. ეს შეუძლებელია. მე ეს უნდა უარვყო, თუნდა თქვენ თვითონვე ამტკიცებდეთ ამას... მაგრამ ყოველივე ამას, თქვენო ბრწყინვალეზავ, — რადგან ყველაზე დასაბუთებულ რწმუნებასაც არავითარი წონა არა აქვს მართლმსაჯულების სასწორზე, — ყოველივე ამას არ შეიძლება გვერდი ავუაროთ უბედური მშვენიერი ქალიშვილის დაუკითხავად.

პ რ ი ნ ც ი. დიახ, რა თქმა უნდა.

მარინელი. და სხვაგან სად, რომელ ადგილას შეიძლება ეს მოხდეს, თუ არა გვასტალაში.

პრინცი. ეს კი სწორია, მარინელი, სწორი. დიახ, ეს სცვლის საქმის ვითარებას, ძვირფასო გალოტი. ხომ მართალია? თქვენ თვითონვე ხედავთ...

ოდოარდო. ო, დიახ, ვხედავ... მე ვხედავ იმას, რასაც ვხედავ... ღმერთო, ღმერთო!

პრინცი. რა გემართებათ? რა გაშფოთებთ?

ოდოარდო. ის, რომ უწინ ვერა ვხედავდი იმას, რასაც ახლა ვხედავ... ეს მამბრაზებს, მეტი არაფერი. მაშ ის უნდა დაბრუნდეს გვასტალაში. მე თვითონ წაიყვანე დედასთან... და სანამ სასტიკი გამოძიება მას უდანაშაულოდ არა სცნობს, არც მე წავალ გვასტალიდან, რადგან, ვინ იცის, (მწაჩე დაკონიო) ვინ იცის, მართლმსაჯულებამ იქნებ საჭიროდ ჩასთვალოს ჩემი დაკითხვა.

მარინელი. ადვილი შესაძლებელია! ასეთ შემთხვევებში სჯობს მართლმსაჯულებამ ძალზე ბევრი გააკეთოს, ვიდრე ძალზე ცოტა... ამიტომ მე მეშინია კიდეც...

პრინცი. რისი? რისი გეშინიათ?

მარინელი. რომ ჯერჯერობით არ შეიძლება ქალიშვილი და დედა ერთმანეთს ესაუბრონ.

ოდოარდო. მათ არ მისცემენ ერთმანეთთან საუბრის ნებას?

მარინელი. იძულებულნი იქნებიან დედა და ქალიშვილი ერთმანეთისაგან განაცალკეონ.

ოდოარდო. დედა და ქალიშვილი განაცალკეონ?

მარინელი. დედა, ქალიშვილი და მამა. დაკითხვის წესი პირდაპირ მოითხოვს ამ წინასწარი ზომის მიღებას. ძალზე ვწუხვარ, თქვენო ბრწყინვალეებავ, რომ იძულებული ვარ დაბეჯითებით გთხოვოთ, ემილია ამყოფოთ განსაკუთრებული დაცვის ქვეშ.

ოდოარდო. განსაკუთრებული დაცვის ქვეშ?.. პრინციო! თუმცა!.. რა თქმა უნდა, რა თქმა უნდა! სრული სიმართლეა: განსაკუთრებული დაცვის ქვეშ: ხომ მართალია, პრინციო? ხონ მართალია?.. ო, რა საუცხოო მართლმსაჯულებაა! ჩინებულია! (სწრაფად ჩაიყოფს ხელს ჯიბეში, სადაც ხანჯალი აქვს.)

პრინცი (თავზიანად შიღის გალოტისთან). დამშვიდდით, ძვირფასო გალოტი.

ოდოარდო (თავისთვის, მას შემდეგ, რაც ჯიბიდან ცარიელ ხელს ამოიღებს). ეს სთქვა მისმა მფარველმა ანგელოზმა.

პრინცი. თქვენ სცდებით, გალოტი, ჩარინელის ვერ გაუგეთ, სიტყვა „დაცვა“ ალბათ საპყრობილედ იგულისხმეთ.

ოღოარდო. ნება მიბოძეთ, ეს სიტყვა ეგრე გავიგო და მაშინვე დავმშვიდდები.

პ რ ი ნ ც ი. არც ერთი სიტყვა საპყრობილეზე, მარინელი! ამ შემთხვევაში კანონის სიმკაცრე ადვილად შეიძლება შევთავსოთ უზადო სათნოებისადმი პატივისცემასთან. თუ ემილია განსაკუთრებული დაცვის ქვეშე უნდა ვიყოლიოთ, მაშინ მე ვიცი მისთვის ყველაზე შესაფერისი ადგილი... ეს არის ჩემი კანცლერის სახლი. არავითარი წინააღმდეგობა, მარინელი! მე თვითონ მივიყვან მას იქ და საზრუნავად გადავცემ ერთ-ერთ ჩვენს ყველაზე ღირსეულ მანდილოსანს. იგი იქნება ჩემს წინაშე პასუხისმგებელი ემილიაზე. თქვენ ძალიან შორს შესტოპეთ, მარინელი, შემართად ძალიან შორს, თუკი ამაზე მეტს მოითხოვთ... თქვენ ხომ იცნობთ, გალოტი, ჩემს კანცლერ გრიმალდის და მის მეუღლეს?

ოღოარდო. როგორ შეიძლება არ ვიცნობდე! მე იმ კეთილშობილი წყვილის საყვარელ ქალიშვილებსაც კი ვიცნობ. მათ ვინდა არ იცნობს? (მარინელს) არა, ბატონო, არ დაუთმოთ. თუ ემილია განსაკუთრებული დაცვის ქვეშე უნდა იყოლიოთ, მაშინ საჭიროა იგი ჩაპკეტით ყველაზე ბნელ საპყრობილეში. გთხოვთ, დაიცვათ თქვენი ნათქვამი. მე სულელი ვარ, ამას რომ გთხოვთ! ბებერი ქარაფშუტა! დიახ, ის მართალია, კეთილი სიბილა: ვინც ზოგიერთ შემთხვევაში გონებას არა ჰკარგავს, მას დასაკარგი სულაც არ გააჩნია.

პ რ ი ნ ც ი. თქვენი არაფერი მესმის, ძვირფასო გალოტი, ამის მეტი რა შემიძლია გავაკეთო?.. გთხოვთ, ეს საქმე ასე დატოვოთ. დიახ, დიახ, ჩემი კანცლერის სახლში: იქ იცხოვრებს იგი. მე თვითონ მივიყვან იქ. თუ იქ ემილიას უდიდესი პატივისცემით არ შეხვდებიან, ნაშინ ჩემს სიტყვას არავითარი ძალა არა ჰქონია!.. მხოლოდ ნუკი შესწუხდებით, გალოტი! ასე გადაწყდა და ასევე გავაკეთებთ! თქვენ კი რაცა გნებათ, ისა ჰქენით. გნებათ, წამოგვეყვით გვასტალაში, გნებათ დაბრუნდით საბიონეტაში — ერთი სიტყვით, როგორც ისურვებთ. სასაცილო იქნებოდა, რომ თქვენთვის ამაზე მიგვეთითებინა, ახლა კი ნახვამდის, ძვირფასო გალოტი, წავიდეთ, მარინელი. უკვე გვიანაა.

ოღოარდო (ღვას ღრმად ჩაფიქრებული). რაო? გამოდის რომ ჩემს ქალიშვილს არ უნდა ველაპარაკო? აქაც კი? მე ხომ მოთმინებით ვიღებ ყოველივეს, მე ხომ ყველაფერი საუცხოოდ იმიანია. კანცლერის სახლი, რა თქმა უნდა, სათნოების თავშესაფარია. ო, თქვენო ბრწყინვალეზავ, წაიყვანეთ ჩემი ქალიშვილი იქ, მხოლოდ იქ. მაგრამ მანამდე მინდოდა მასთან მელაპარაკა. ემილიამ ჯერ კიდევ არ იცის გრაფის სიკვდილის ამბავი. იგი ვერ გაიგებს, თუ რატომ ამო-

რებენ ეშობლებს. იმისათვის, რომ შევამზადო გრაფის სიკვდილის გასაგებად და დავამშვიდო ამ განშორების გამო, — მე უნდა მას ველაპარაკო, თქვენო ბრწყინვალეზავ, უნდა ველაპარაკო.

პ რ ი ნ ც ი. მამ წამობრძანდით...

ო ღ ო ა რ დ ო. ო, ქალიშვილს ხომ შეუძლია თვითონ გამოვიდეს მამასთან. აჲ, პირისპირ, ჩვენ ხელდახელ დავანთავრებთ საუბარს... ოლონდ გამოგზავნეთ იგი ჩემთან, თქვენო ბრწყინვალეზავ.

პ რ ი ნ ც ი. ეგეც შეიძლება! ო, გალოტი, თქვენ რომ მოისურვოთ და ჩემი მეგობარი, ჩემი წინამძღოლი, ჩემი მამა გახდეთ! (პარინცი და მარინელი გადიან.)

გამოსვლა მეთხვსი

ო ღ ო ა რ დ ო გა ლ ო ტ ი.

ო ღ ო ა რ დ ო გა ლ ო ტ ი (პრინცს თვალს გააყოლებს, პაუზის შემდეგ). რატომაც არა?.. დიდი სიამოვნებით... ჰა-ჰა-ჰა! (შმაგივით იცქირება ირველზე.) ეს ვინ არის, ასე რომ ხარხარებს? ღმერთმანი, ეს, მგონი, თვითონ მე ვარ. დაე ასეც იყოს! მზიარულად! მზიარულად! თამაში დასასრულს უახლოვდება! ასე თუ ისე! მაგრამ... (პაუზა) თუ ენილია მას მოელაპარაკა? თუ ეს ჩვეულებრივი ფარსია? თუ ჩემი ქალიშვილი ღირსიც კი არაა იმისა, რაც მისთვის მინდა გავაკეთო? (პაუზა) მისთვის მინდა გავაკეთო? რა უნდა გავაკეთო მისთვის? მყოფნის კი სიამამაცე ეს ჩემს თავს ვუთხრა? მე განვიზრახე ისეთი საქმე, რომელზე საშინელს ვერც კი განიზრახავ... საზარელია! შორს! შორს! მე მას აღარ დავუცდი, არა! (ზევას) ვინც გადაჩეხა იგი, უმანკო, ამ უფესკრულში, დაე ნანვე ამოიყვანოს იქიდან. რად სჭირდება მას ჩემი ხელი? შორს! (წასვლას დააპირებს. მაგრამ დაინახავს მისკენ მომავალ ემილიას.) ძალზე გვიანაა. მას სჭირდება ჩემი ხელი. მას სჭირდება იგი.

გამოსვლა მეთხვიდა

ე მ ი ლ ი ა. ო ღ ო ა რ დ ო.

ე მ ი ლ ი ა. როგორ? თქვენ აჲ იმყოფებით, მამაჩემო?.. მხოლოდ თქვენ? დედაჩემი? აჲ არ არის? გრაფი? არც ისაა აჲ? და თქვენც ასე აღელვებული ხართ, მამაჩემო?

ო ღ ო ა რ დ ო. შენ კი ასე დამშვიდებული ხარ, ჩემო ქალიშვილო?

ე მ ი ლ ი ა. რატომაც არა, მამაჩემო? ან არაფერია დაკარგული. ან ყველაფერი. შეგვიძლია დამშვიდებული ვიყოთ, თუ დამშვიდებული უნდა ვიყოთ, განა ეს სულ ერთი არ არის?

ო დ ო ა რ დ ო. მაგრამ შენ როგორ ფიქრობ, შეგვიძლია თუ უნდა ვიყოთ?

ე მ ი ლ ი ა. მე ვფიქრობ, რომ ყველაფერი დაკარგულია და ჩვენ უნდა დავმშვიდდეთ, მამაჩემო.

ო დ ო ა რ დ ო. მაშ შენ დამშვიდებული იქნებოდი იმიტომ, რომ დამშვიდებული უნდა იყო? ვინა ხარ შენ? ქალწული? და ჩემი ასული? მაშ მამაკაცი და მამა სირცხვილით უნდა გაწითლდეს შენს წინაშე? მაგრამ გამაგებინე: რას გულისხმობ ყველაფრის დაკარგვაში? იმას, რომ გრაფი მოკლეს?

ე მ ი ლ ი ა. მერედა, რატომ მოკლეს? რატომ? მაშ მართალია მთელი ეს საშინელი ამბავი, რომელიც დედაჩემის ცრემლიან და დამთხვეულ თვალებში ამოვიკითხე?.. სად არის დედაჩემი? სად წავიდა იგი?

ო დ ო ა რ დ ო. გაგვასწრო... თუკი ჩვენ მას უკან გავყვებით...

ე მ ი ლ ი ა. რაც მალე იქნება, მით უკეთესია, თუკი გრაფი მოკლეს, თუკი ის ამის გამო მოკლეს... რაღა ვაყოვნებთ აქ? გავიქცეთ, მამაჩემო!

ო დ ო ა რ დ ო. გავიქცეთ? რისთვისაა მერე ეს საჭირო? შენ ახლა იმყოფები და დარჩები შენივე გამტაცებლის ხელში.

ე მ ი ლ ი ა. დავრჩები მის ხელში?

ო დ ო ა რ დ ო. მარტო, უდღოდ და უშამოდ.

ე მ ი ლ ი ა. მარტო? მის ხელში? არასოდეს, მამაჩემო! მაშინ თქვენ მამაჩემი არა ყოფილხართ... მე, მარტო, მის ხელში?.. კეთილი, ერთი დამტოვეთ.. დამტოვეთ ერთი... მინდა ვნახო, ვინ დამაკავებს. ვის შეუძლია მაიძულოს, ვინ არის ის ადამიანი, რომელსაც შეუძლია სხვა ადამიანი აიძულოს?

ო დ ო ა რ დ ო. მე მგონია, შენ დამშვიდებული ხარ, ჩემო ბავშვო.

ე მ ი ლ ი ა. დიახ, დამშვიდებული ვარ. მაგრამ რას უწოდებთ თქვენ დამშვიდებას? გულ-ხელი დავიკრიფოთ? ის ავიტანოთ, რის ატანაც არ შეიძლება? ის მოვითმინოთ, რის მოთმენაც არა გვმართებს?

ო დ ო ა რ დ ო. ეჰ, თუ შენ ასე ფიქრობ, მოდი გადაგეხვიო, ჩემო შვილო! მე მუდამ ვამბობდი: ბუნებამ მოინდომა ქალი შექქმნა თავის სამაგალითო არსებად, მაგრამ შესცდა, მის შესაქმნელად ნაზი თიხა რომ აირჩა. თორემ სხვა ყოველივე თქვენ უკეთესი გაქვთ, ვიდრე ჩვენ, მამაკაცებს. ო, თუ კი ესაა შენი სიმშვიდე, იგი მეც წამშვიდებს კვლავ. მოდი, გადაგეხვიო, ჩემო შვილო. ოღონდ დაფიქრდი: სასამართლო გამოძიების საბაზით — ო ჯოჯოხეთურ.

სიცრუე! — იგი შენს თავს ხელიდან გამოგვტაცებს და წაგიყვანს გრიმალდისთან.

ემილია. გამოგვტაცებთ? წამიყვანს?.. ჩემი გატაცება ნებავეს, ჩემი წაყვანა. ნებავეს, ნებავეს! თითქოს ჩვენ საკუთარი ნებისყოფა არ გავგაჩნდეს, მამაჩემო!

ოდოარდო. ისეთმა მძვინვარებამ შემიბყრო, რომ უკვე წავეტანე ამ ხანჯალს (აჰოოლებს ხანჯალს), რათა ერთი მათგანის — არა, ორივეს გული გამეგმირა.

ემილია. ღვთის გულისთვის, მაგას ნუ იზამთ, მამაჩემო. ეს სიცოცხლე არის ყველაფერი, რაც ბიწიერ ხალხს მოეპოვება. მე, მე მომეცით ეგ ხანჯალი, მამაჩემო.

ოდოარდო. ეს თმაში გასაბნევი ქინძისთავი როდია, ჩემო გოგონა.

ემილია. მაშ დაე ქინძისთავი ხანჯლად გადაიქცეს. სულ ერთია.

ოდოარდო. რა? აქამდე მივიდა საქმე? არა, არა! გონს მოდი. შენც ხომ მხოლოდ სიცოცხლე გაქვს.

ემილია. და უმანკოებაც.

ოდოარდო. რომელიც ყოველგვარ ძალმომრეობაზე მალლა ღვას.

ემილია. მაგრამ არ არის ყოველგვარ ცთუნებაზე ძლიერი. ძალმომრეობა! ძალმომრეობა! ვინ არ შეეწინააღმდეგება ძალმომრეობას? ის, რასაც ძალმომრეობა ჰქვია, არაფერია. ცთუნებაა ჭეშმარიტი ძალმომრეობა. ჩემს ძარღვეებშიაც ისევე ახალგაზრდული, თბილი სისხლი ჩქეფს, მამაჩემო, როგორც სხვისაში, და ჩემი გრძნობებიც ადამიანური გრძნობებია. მე არაფერზე არ ვაგებ პასუხს. მე არ შემიძლია ჩემს თავს ვებრძოლო. მე ვიცნობ გრიმალდის სახლს. ეს არის მხიარულებისა და განცხრომის სახლი. მე იქ მხოლოდ ერთი საათი გავატარე დედაჩემთან ერთად და ჩემს სულში ისეთი ქარიშხალი ამოვარდა, რომ რელიგიის მთელმა სიმკაცრემ ძლივეს შესძლო მისი დაწყნარება რამდენიმე კვირის განმავლობაში. რელიგიისა! თანაც როგორი რელიგიისა! ამ უბედურების თავიდან ასაცილებლად ათასობით ადამიანი გადავარდნილა მორევში და ახლა წმინდანადაა აღიარებული!.. მომეცით, მომეცით ეგ ხანჯალი, მამაჩემო!

ოდოარდო. რომ იცოდე, ეს რა ხანჯალია!..

ემილია. თუნდაც არ ვიცოდე! უცნობი მეგობარიც მეგობარია... მომეცით იგი, მამაჩემო, მომეცით.

ოდოარდო. და თუ მოგეცი ეს ხანჯალი... აჰა, დაიჭი! (აძლევს ხანჯალს.)

ე მ ი ლ ი ა. მაშ ასე! (სურს დაიკრას, მაგრამ მამა ხანჯალს ხელიდან გამოკლებულს).

ო დ ო ა რ დ ო. შეხე, როგორ ჩქარობს!.. არა, ეს შენი ხელ-სათვის არ არის განკუთვნილი.

ე მ ი ლ ი ა. ეგ მართალია. მე ქინძისთავით მმართვეს. (ეძებს თამაშ გაბნეულ ქინძისთავს და ხელით ვარჯს შეეხება.) შენ კიდევ აქა ხარ? შორს ჩემგან! შენ ადგილი აღარა გაქვს ისეთი ქალის თმებში, როგორადაც უნდა გადავიქცე მამაჩემის ნება-სურვილით.

ო დ ო ა რ დ ო. ოჰ, ჩემო შვილო!

ე მ ი ლ ი ა. ოჰ, მამაჩემო, თუკი მიმიხვდით განზრახვას... მაგრამ არა. ეს თქვენ არა გასურთ. მაშ რატომ აყოვნებთ?.. (მწუხარულ ლაპარაკობს და თან ვარჯს ფურცლებს აკლის.) ოდესღაც მამაცმა მამამ თურმე თავის ქალიშვილს ხანჯლით გაუგმირა გული, რათა ესხნა შერცხვენისაგან... და მეორედ მიანიჭა სიცოცხლე. მაგრამ ასეთა გნირული საქმეები მხოლოდ წინათ ხდებოდა. ასეთი მამები ახლა აღარ არიან.

ო დ ო ა რ დ ო. კიდევ არიან, ჩემო შვილო, კიდევ არიან! (ჩასცეშს მკერდში ხანჯალს.) ღმერთო ჩემო, ეს რა ვქენი! (ემილია ევეკა და ოღოარდო მკლავებს შემოხვებს).

ე მ ი ლ ი ა. მანამ მოსწყვიტეს ვარდი, ვიდრე ქარიშხალა ფურცლებს გააცლიდა... ნება მომეცით, ვემთხვიო ამ მშობლიურ ხელს.

გამოსვლა მირაზე

პ რ ი ნ ც ი. მ ა რ ი ნ ე ლ ი. გ ი ვ ე ნ ი.

პ რ ი ნ ც ი (შემოსვლისას). ეს რას ნიშნავს? ემილია ცუდად შეიქნა?

ო დ ო ა რ დ ო. ძალიან კარგადაა, ძალიან კარგად!

პ რ ი ნ ც ი (ახლოს მისვლისას). ამას რას ვხედავ?.. საშინელება!

მ ა რ ი ნ ე ლ ი. ვაიმე!

პ რ ი ნ ც ი. ეს რა გიქნიათ, სასტიკო მამავ!

ო დ ო ა რ დ ო. ვარდი შოვწყვიტე, ვიდრე ქარიშხალი ფურცლებს გააცლიდა. ხომ ასეა, ჩემო ქალიშვილო.

ე მ ი ლ ი ა. თქვენ არა, მამაჩემო... მე თვითონ... მე თვითონ...

ო დ ო ა რ დ ო. შენ არა, ჩემო შვილო, შენ არა. ნუ მიდიხარ ამ ქვეყნიდან სიცრუის მთქმელი. შენ არა, ჩემო შვილო, შენ არა! შენმა მამამ, შენმა უბედურმა მამამ!

ე მ ი ლ ი ა. ოჰ!.. მამაჩემო!.. (კვდება, ოღოარდო ფრთხილად ასვენებს
იატაკზე.)

ო ღ ო ა რ დ ო. განისვენე!.. ახლა რაღას იტყვი, პრინცო?
კიდევ მოგწონთ იგი? კვლავ აღვიძებს იგი თქვენს ავხორცობას, როცა
ეს სისხლი მარტოოდენ შურისძიებას ღალადებს? (პაუზის შემდეგ)
მაგრამ თქვენ ელით, თუ რითი დამთავრდება ეს ყოველივე? ალბათ
გგონიათ, რომ ამ ფოლადს შევაბრუნებ საკუთარი მკერდისაკენ,
რათა დავასრულო ჩემი მოქმედება, როგორც უხამსი ტრაგედია?
თქვენ სცდებით, აი! (გადაისკრის ხანჯალს პრინცის ფრთხით.) აქ გდია
სისხლიანი მოწმე ჩემი დანაშაულისა! ჩემი ფეხით წავალ საპყრობი-
ლეში. მე მივდივარ და გელოდებით თქვენ, როგორც მსაჯულს.
შემდეგ კი იქ... დაგიცდით ყველა ჩვენგანის მსაჯულის წინაშე!

პ რ ი ნ ც ი (რამდენიმე ხნის ღუშლის შემდეგ, რომლის დროსაც თავბარ-
დაცემული და სასოწარკვეთილი დასცქერის ცხედარს, მიმართავს მარინელის).
აბა! აიღე! აიღე! რაო? ჰყოყმანობ? უბედურო! (ხელიდან გამოსტაცებს
ხანჯალს.) არა, შენი სიცოცხლე ამ სისხლს არ უნდა შეერიოს... გასწი,
ჩემმა თვალმა არ გიხილოს აღარასოდეს!.. გასწი-მეთქი, გეუბნები
ოჰ, ღმერთო! ღმერთო! (ნუთუ ადამიანთა საუბედუროდ ის არა კმარა,
რომ ხელმსუფალნიც ჩვეულებრივი ადამიანები არიან? ნუთუ კიდევ
ისიცაა საჭირო, რომ მათ მეგობრებად ეშმაკები ევლინებოდნენ?)

